

RĪGAS

attīstības programma

2010. - 2013. gadam

Aktualizēta 2010. gadā

I daļa

Es plānoju Rīgu

Rīgas dome, 2010

SASTĀVS

I daļa

- 1. Kopsavilkums**
- 2. Rīgas attīstības programmas telpiskās attīstības vadlīniju plāns**
- 3. Rīgas pilsētas attīstības iespējas un problēmas**
- 4. Rīgas stratēģiskie mērķi un uzdevumi**
- 5. Rīgas pilsētas investīciju plāns 2010.gadam**
- 6. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.-2013. gadam izpildes uzraudzības sistēma**

II daļa

7. Pašreizējās situācijas raksturojums

SATURA RĀDĪTĀJS

Izmantotie saīsinājumi	4
Ievads	6
1. Kopsavilkums	8
2. Rīgas attīstības programmas telpiskās attīstības vadliniju plāns	37
3. Rīgas pilsētas attīstības iespējas un problēmas	40
4. Rīgas stratēģiskie mērķi un uzdevumi	53
5. Rīgas pilsētas investīciju plāns 2010.gadam	68
6. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.-2013. gadam izpildes uzraudzības sistēma	87

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

A/S	Akciju sabiedrība
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀTI	Ārvalstu tiešās investīcijas
BASS	Bīstamo atkritumu savākšanas stacija
BHS	Baldera hokeja skola
BJSS	Bērnu un jaunatnes sporta skola
BK	Basketbola klubs
BO	Bezpeļņas organizācija
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
FK	Futbola klubs
GRS	Gāzes regulēšanas stacija
HES	Hidroelektrostacija
HK	Hokeja klubs
IIN	ledzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	iekšzemes kopprodukts
IT	Informācijas tehnoloģijas
IVN	letekmes uz vidi novērtējums
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
LHMA	Latvijas Hidrometeoroloģijas stacija
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LPP/LC	Politisko organizāciju Latvijas pirmā partija un Latvijas ceļš apvienība
LR	Latvijas Republika
LR CSP	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
LR IZM	Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija
LR MK	Latvijas Republikas Ministru kabinets
LU	Latvijas Universitāte
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LZA	Latvijas Zinātņu akadēmija
MA/S	Maksātnespējīga akciju sabiedrība
NATO	Ziemeļatlantijas Alianse - The North Atlantic Treaty Organization (angļu val.)
NĪVKS	Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

NUTS	ES Teritoriālo vienību klasifikācija statistikas nolūkiem – <i>Nomenclature des unites territoriales statistiques</i> (franču val.)
NVS	Neatkarīgo valstu savienība
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PPP	Publiskā - privātā partnerība
P/U	Pašvaldības uzņēmējdarbība
PVAC	Primārās veselības aprūpes centrs
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija
RĀMPS	Rīgas ātrās medicīniskās palīdzības stacija
RD	Rīgas Dome
RD IJSD	Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments
RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments
RFS	Rīgas Futbola skola
RTKIC	Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs
RUAV projekts	Rīgas ūdens un apkārtējās vides projekts
RVC	Rīgas vēsturiskais centrs
RVS	Rīgas Volejbola skola
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SK	Sporta klubs
SVID	Stiprās, vājās puses, iespējas un draudi
t/c	Tirdzniecības centrs
TEC	Termoelektrostacija
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
ŪS	Ūdens saimniecība
VAS	Valsts Akciju sabiedrība
VBS	Valtera basketbola skola
VID	Valsts Ieņēmumu dienests
VOAVA	Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra
ZAET	Ziemeļaustrumu elektrotīkli
ZTP	Zinātniski tehnoloģiskais parks

IEVADS

Nevienas pašvaldības darbs mūsdienās nav iedomājams bez attīstības plānošanas. Attīstības plānošanas procesa galvenais mērķis ir atbilstoši pieejamajiem resursiem censties atbalstīt un veicināt plaša spektra vietējo attīstības dalībnieku (uzņēmēju, pārvaldes darbinieku un iedzīvotāju) sadarbības centienus, lai veicinātu teritorijas ekonomisko uzplaukumu.

Par pamatu kopīgam skatījumam par Rīgas attīstību un tās politikas veidošanu kalpo 2005. gada nogalē Rīgas domē apstiprinātais Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentu kopums, kas sastāv no trim savstarpēji saistītiem dokumentiem un ir Rīgas iedzīvotāju, dažādu interešu un profesionālu grupu, pašvaldības politiķu un speciālistu iespēju, vēlmju un to īstenošanas veidu apkopojums. Šie dokumenti ir:

Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam – Rīgas ilgtermiņa attīstības „jumta” dokuments. Rīgas ilgtermiņa attīstības pamatā ir cilvēks (rīdzinieks) un stratēģijas galvenais izaicinājums ir nodrošināt kvalitatīvu darbu, dzīves un atpūtas vidi katram individuālam, kas saista savu nākotni ar Rīgu. Tāpēc arī definētā Rīgas ilgtermiņa attīstības vīzija- **Rīga – iespēja ikvienam** - ir pietiekami plaša un visaptveroša.

Rīgas pilsētas attīstības programma 2010.-2013.gadam – vidēja termiņa attīstības

dokuments, kurā, balstoties uz pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģiju, skaidri definēti uzdevumi, programmas, rīcības un rezultāti stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai.

Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam - trešajām personām saistošs dokuments, kurā noteikta zemes izmantošanas politika pilsētā (plānojums sastāv no plaša kartogrāfiskā materiāla, kā arī no Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma).

Teritorijas attīstības plānošanas nepieciešamību Latvijā nosaka vairāki Latvijas Republikas normatīvie akti un starptautiskās saistības. Tomēr Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam izstrāde pamatoti ir uzskatāma nevis kā normatīvu izpilde, bet kā Rīgas domes iniciatīva. Izstrādājot dokumentu kopumu, tika ņemti vērā dažāda līmeņa vietējā, nacionālā un starptautiskā mēroga saistošie dokumenti, nozaru analītiskās izpētes un sektoru attīstības dokumenti. Arī Rīgas iedzīvotāji un uzņēmēji aktīvi piedalījās savas dzīves, darba un atpūtas telpas veidošanā sabiedrības iesaistes kampaņas laikā, kas norisinājās 2005.gadā.

Rīgas attīstības programma 2010.-2013. gadam ir izstrādāta saskaņā ar Rīgas domes 2002. gada 4.jūnija lēmumu Nr. 1385 (protokols Nr.57,59. §) „Par

Rīgas attīstības plāna 2006.-2018. gadam izstrādes uzsākšanu” un apstiprināta ar Rīgas domes 15.11.2005. lēmumu Nr.584 (prot. Nr.26, 7.§).

2009. gadā Rīgas dome atbilstoši vispārējām ekonomiskās un sociālās situācijas izmaiņām valstī, kā arī pamatojoties uz stratēģiskās uzraudzības sistēmas 2006, 2007. un 2008. gada pārskatu rezultātiem, pieņēma lēmumu Nr.5252 „Par grozījumu izstrādes uzsākšanu ar Rīgas domes 15.11.2005. lēmumu Nr.584 „Par Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. gadam galīgās redakcijas apstiprināšanu” apstiprinātajos dokumentos: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programma 2010.-2013. gadam” (protokols Nr. 129.32. §).

Grozījumu izstrādes un apstiprināšanas tiesisko ietvaru veido:

Latvijas Republikas likums „Par pašvaldībām”;

Latvijas Republikas likums „Attīstības plānošanas sistēmas likums”;

Latvijas Republikas Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”;

Rīgas pilsētas pašvaldības nolikums;

Aktualizējot kā Stratēģiju, tā programmu, tika ņemtas vērā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu (RAPLM) ministrijas sagatavotās un 2007. gadā apstiprinātās „Vadlīnijas pašvaldību integrēto attīstības programmu izstrādei”, kā arī RAPLM 2009. gadā izstrādātos „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.

Reģionālās attīstības likuma 13.pants nosaka: **„Vietējās pašvaldības attīstības programmu izstrādā katrā vietējā pašvaldībā, un tas ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā noteiktas attiecīgās vietējās pašvaldības attīstības prioritātes.”**

Faktiski Rīgas attīstības programma 2010.–2013. gadam ir vidēja termiņa dokuments, kurā skaidri definēti uzdevumi, prioritātes, tūlītējie soļi un rīcības, kā arī to īstenotāji un finanšu resursi (Investīciju plāns) ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai.

Rīgas attīstības programma 2010.–2013.gadam ir instruments un pamats, pieņemot lēmumus par šādiem jautājumiem:

[pilsētas budžeta sastādīšana;](#)

[investīciju piesaiste no dažādiem Rīgas pilsētas, valsts, starptautiskajiem vai speciāli veidotiem sabiedriskajiem fondiem pilsētas attīstības problēmu risināšanai;](#)

[projektu izstrāde un to īstenošana;](#)

[kopīgo pilsētas ilgtermiņa prioritāšu un mērķu integrēšana atsevišķu nozaru attīstības stratēģijās, koncepcijās, plānos, programmās un rīcības plānos;](#)

[sabiedrības informēšana, izglītošana, sabiedrības aktivitātes un apziņas paaugstināšana attiecībā uz pilsētas attīstību un plānošanu.](#)

Aktualizējot Rīgas attīstības programmu, tika iesaistītas visas Rīgas pašvaldības struktūrvienības, tāpēc šis dokuments jāuztver kā pamatots, balstīts uz precīziem datiem un to analīzi. Rīgas attīstības programma sastāv no vairākām daļām–kopsavilkuma, kas ir esošās situācijas pārskats galveno jomu griezumā Rīgā, vadlīnijām Pilsētas attīstības plānam, SVID analīzes jeb pilsētas attīstības iespēju un problēmu apzināšanas, investīciju plāna 2010. gadam, apraksta par Stratēģijas monitoringa sistēmu, kas ietver gan uzraudzību, gan novērtēšanu, kā arī esošās situācijas izvērtējuma,

kas pamatā ir sakārtota informācija par pilsētas esošo sociālekonomisko stāvokli.

Atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem „Par teritorijas plānojumiem” **plānojumu izstrādā, pamatojoties uz teritorijas attīstības programmu.** Tāpēc svarīgi, ka Rīgas attīstības programma sniedz vadlīnijas Rīgas pilsētas attīstības plānam (teritorijas plānojumam) 2006.–2018.gadam. Vadlīnijas tika izstrādātas, balstoties uz Rīgas attīstības programmas ietvaros veiktajām izpētēm un prognozējot nākotnes perspektīvas.

Rīgas attīstības programma 2010.–2013. gadam ir atvērta izmaiņām un papildinājumiem. Nodrošinot programmas īstenošanu un laikus aktualizējot rīcības prioritātes, laika gaitā ir iespējams panākt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Rīgas pilsētas attīstību.

Aktualizētā Rīgas attīstības programma 2010. – 2013. gadam tiks nodota publiskai apspriešana, kurā varēs piedalīties iedzīvotāji, uzņēmēji, dažādu nozaru speciālisti u.c. sabiedrības mērķgrupas. Publiskās apspriešanas laikā iegūtās atziņas un papildinājumus Pilsētas attīstības departaments iestrādās Aktualizētā Rīgas attīstības programma.

1. KOPSAVILKUMS

Latvijas galvaspilsēta Rīga atrodas valsts vidusdaļā pie Baltijas jūras Rīgas jūras līča. Rīga pilsētas tiesības ieguva 1201.gadā un mūsdienās ir visu trīs Baltijas valstu lielākā pilsēta.

Pēc 2009.gadā valstī īstenotās administratīvi teritoriālās reformas Rīgas pilsēta ir viena no Latvijas 118 pašvaldībām, viena no deviņām republikas pilsētu pašvaldībām.

Rīgas pilsēta kopā ar citām 29 Pierīgas pašvaldībām ietilpst Rīgas plānošanas reģionā¹. Savukārt Eiropas statistikas sistēmā NUTS 3 reģionu līmenī Rīgas pilsēta ir viens no sešiem Latvijas statistikas reģioniem².

¹ Latvijā ir 5 plānošanas reģioni – Rīgas plānošanas reģions, Kurzemes plānošanas reģions, Latgales plānošanas reģions, Vidzemes plānošanas reģions un Zemgales plānošanas reģions.

² Latvijā ir 6 statistikas (NUTS 3) reģioni – Rīga, Pierīgas reģions, Kurzemes reģions, Latgales reģions, Vidzemes reģions, Zemgales reģions. Rīgas plānošanas reģionā ietilpst Rīga un Pierīgas statistikas reģions.

TERITORIJA

Rīgas pilsētas teritorijas platība ir 304,05 kvadrātkilometri un tā ir sadalīta sešās administratīvi teritoriālās vienībās: Centra rajons, Kurzemes rajons, Ziemeļu rajons, Vidzemes priekšpilsēta, Latgales priekšpilsēta, Zemgales priekšpilsēta³, kurās daļu pašvaldības veicamo funkciju pārrauga trīs izpilddirekcijas.

Pastāv arī Rīgas teritoriālais iedalījums 58 apkaimēs. Apkaimes nav domātas, kā administratīvas vienības, bet funkcionālas teritorijas ar piemērotu lieluma apdzīvotību, kam ir sava apkalpe, identitāte un raksturs, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas.

Gandrīz pusi (40,3%) no pilsētas teritorijas jeb 122,65 km Rīgas pilsētā aizņem sauszemes dabas teritorijas un dabiskās virszemes ūdens sistēmas. Viena no galvenajām Rīgas bagātībām ir Daugava un tās ieteka jūrā, bet pilsētas teritorija ir bagāta arī ar citām upēm, attekām, kanāliem, ezeriem un dīķiem. Visi hidroloģiskie objekti kopā aizņem 15,7% no pilsētas platības, tāpēc pilsētu var vērtēt kā ar ūdens teritorijām bagātīgu pilsētu, taču atšķirībā no Stokholmas, Kopenhāgenas vai Amsterdamas, ūdens teritorijas un piekrastes netiek pietiekami intensīvi un kvalitatīvi izmantotas.

Apstādījumu un dabas teritorijas aizņem gandrīz 25% no Rīgas teritorijas un to kopējā platība Rīgas pilsētā ir 7430 hektāri. Pilsētas teritorijā pašvaldības īpašumā atrodas 10 esoši mežu masīvi, 29 dārzi un parki un 66 skvēri⁴.

Rīgas pilsētā ir vairākas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) kategorijas - dabas parki; dabas liegumi; dabas pieminekļi; mikroliegumi.

Dēļ atšķirīgiem ģeotehniskiem apstākļiem pilsētas teritorijā ir dažādi celtniecības apstākļi – vietām tie ir labvēlīgi, bet ir vietas, kur tie ir nelabvēlīgi. Izvērtējot grunšu nestspējas īpašības, pamatu nesošo slāņu ieguluma dziļumu, hidroģeoloģiskos apstākļus, jāsecina, ka Rīgas pilsētas teritorijas lielākajā daļā būvniecības apstākļi ir labvēlīgi un nosacīti labvēlīgi, izņemot Daugavas ieleju un kūdras iegulu izplatības rajonus.

Pilsētas apbūvētās teritorijas veido dažādi apbūves rajoni: dzīvojamās, jauktas apbūves teritorijas un ražošanas teritorijas. Starp apbūves teritorijām var izdalīt trīs galvenās dažādu grupas - intensīvi apbūvētas, ekstensīvi apbūvētas un tādas teritorijas, kurām nepieciešama revitalizācija.

Telpiski Rīga ir izteikti monocentriska pilsēta, kur pilsētas vēsturiskais centrs ir pilsētas visaktīvākā un piesātinātākā vieta, koncentrējot sevī pilsētas

svarīgākās funkcijas. Citās pilsētas apkaimēs veicamo funkciju un piedāvāto pakalpojumu klāsts ir nesalīdzināmi mazāks.

Atbilstoši Rīgas teritorijas plānojumam dzīvojamās apbūves teritorijas aizņem 1749 ha (jeb 8,07% no pilsētas platības), savrupmāju apbūves teritorijas 1749 ha (5,76%), jauktas apbūves teritorijas aizņem 3392 ha (11,16%), centru apbūve 701 ha (2,3%), publiskā apbūve 807 ha (2,65%). Ražošanas teritorijas, kas atrodas ārpus Rīgas brīvdabas aizņem 690 ha (2,27%), savukārt Rīgas brīvdabas teritorijā ražošanai un komercdarbībai atvēlēti 298 ha. Ceļi (ielas) ielu sarkano līniju robežās aizņem 4519 ha (14,86%), tehniskās apbūves teritorijas 865 ha (2,85%).

Pasaules pieredze rāda, ka līdz ar pilsētas attīstību kādreiz saimnieciski izmantotas un apbūvētas teritorijas vēlāk tiek pamestas vai ir izmantotas nepilnvērtīgi. Šādas teritorijas, kā arī piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas ir pieņemts uzskatīt par degradētām. Lielākas degradētas teritorijas, kurās ir nepieciešams realizēt nopietnus projektus atrodas Maskavas forštates, Āgenskalna, Torņakalna, Andrejsalas un Grīziņkalna apkaimēs. Trīs no šīm lielajām teritorijām atrodas pašvaldības teritorijā, vienai ir dalīta īpašumu struktūra, un tikai viena atrodas privātipašumā.

³ Rīgas pilsētas pašvaldības nolikums. 33.punkts.

⁴ „Rīgas dārzi un parki” dati

IEDZĪVOTĀJI

2009.gada sākumā Rīgā bija 713 016⁵ iedzīvotāji (pēc deklarētās dzīves vietas), tā ir gandrīz trešā daļa (32%) valsts iedzīvotāju. Pēdējo desmit gadu laikā Rīgā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 63 tūkstošiem jeb 8,1%. Pie tam iedzīvotāju skaits samazinājās straujāk kā valstī vidēji. Tomēr pēdējo gadu laikā vērojama stabilizēšanās. Rīgā līdzīgi daudzām lielpilsētām turpinās tendence, kad iedzīvotāju koncentrāciju pilsētas centrā nomaina paplašināšanās jeb aglomerācijas veidošanās un iedzīvotāju blīvuma pieaugums tuvējās, no pilsētas ērti sasniedzamās piepilsētas teritorijās, Rīgu saglabājot kā darba, lietišķo darījumu, mācību, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietu.

Iedzīvotāju skaits pa pilsētas apkaimēm ir sadalīts nevienmērīgi. Pēc iedzīvotāju skaita lielākā apkaime Rīgā ir Purvciems, kur dzīvo 61874 iedz. jeb 8,7 % pilsētas iedzīvotāju, tam seko Ķengarags, Imanta un Pļavnieki, bet vismazākā no apkaimēm ir Salas ar 0,01% jeb 96 iedzīvotājiem. Vidējais iedzīvotāju skaits apkaimē ir 12 293.

Vidējais iedzīvotāju blīvums Rīgā uz pilsētas kopplatību ir 2353,2 (cilv./km²), uz pilsētas sauszemes platību – 2770 (cilv./km²).

Dabiskais pieaugums uz 1 000 iedzīvotājiem joprojām ir negatīvs, tomēr pēdējos gados novērojama pozitīva tendence – dzimušo skaits ik gadu palielinās. Ja 2000. gadā Rīgā piedzima 5417 bērni, tad 2008. gadā šis rādītājs sasniedza 8106, kā rezultātā uzlabojusies situācija dabiskajā pieaugumā kopumā. Straujš migrācijas saldo samazinājums bija vērojams 2003. un 2004.gadā, taču kopš 2004.gada šis rādītājs arvien pasliktinās. Lai arī pieaug iebraukušo skaits, arī izbraukušo skaits nesamazinās.

Rīgā iebraukušo vidū dominē migranti no Latvijas rajoniem un pilsētām. Uz ārzemēm izbraukušo skaita dinamika svārstās – te pieaug, te krītas. Taču saistībā ar ekonomiskajām pārmaiņām valstī šie skaitļi tuvākajos gados varētu strauji mainīties.

Lai arī demogrāfiskā slodze Rīgā ir nedaudz labvēlīgāka kā vidēji valstī, tomēr attīstības tendences nav labvēlīgas, jo Rīgā ir salīdzinoši zems iedzīvotāju līdz darbības vecumam īpatsvars un augsts virs darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars.

Rīgā ir 316 707 jeb 44,4% vīriešu un 396 309 jeb 55,6% sievietes. Sievietes Rīgā ir par 79 602 vairāk

nekā vīriešu, Latvijā kopumā vīriešu īpatsvars ir nedaudz augstāks kā Rīgā (46,1%).

Rīgai raksturīga iezīme ir daudznacionāls iedzīvotāju sastāvs. Cittautiešu īpatsvars Rīgā ir lielāks nekā vidēji valstī un tas ir lielāks par latviešu īpatsvaru. 2009.gada sākumā galvaspilsētā ir 42% latviešu, 41% krievu, 5% baltkrievu, 4% ukraiņu, 2% poļu, 1% lietuviešu un 5% vēl citu tautību.

Tā kā Rīgā koncentrējusies lielākā daļa gan valsts un pašvaldības, gan arī privātas izglītības iestādes, iedzīvotājiem ir salīdzinoši augsts izglītības līmenis.

⁵CSP dati

NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS

Iepriekšējo gadu laikā Rīgas pilsētā nodarbināto skaits bija ievērojami pieaudzis. Tomēr līdz ar ekonomikas strauju sarukumu pastiprinās nodarbinātības lejupslidošā tendence. Nodarbinātības rādītājos negatīvā ekonomiskās attīstības tendence sāka atspoguļoties, sākot ar 2008. gada otro pusi. Pamatdarbā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2008. gadā bija 464,4 tūkstoši iedzīvotāju, kas ir par 3,7% jeb 17,9 tūkst. cilvēku mazāk kā iepriekšējā gadā.

Līdzīgi arī nodarbinātības līmenis gada periodā samazinājās par 7,6 procentpunktiem un 2009. gadā šis rādītājs veidoja 64,5%. Kopumā 2009. gadā Rīgā bija 68,2 tūkst. darba meklētāju jeb 13,8% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem.

Lielākais nodarbināto skaits ir tirdzniecībā (102,3 tūkstoši, 22%), rūpniecībā (64,6 tūkstoši, 14%), komercpakalpojumos (64,3 tūkstoši, 13%), transporta un sakaru nozarē (47 tūkstoši, 10%). Rīgā kā galvaspilsētā ir koncentrējusies lielākā daļa

valsts pārvaldes institūciju un tā nodarbina 9% nodarbināto.

Rīgā kopumā ir nodarbināti lielākā daļa no Latvijas iedzīvotājiem gan rīdžinieki, gan nerīdžinieki – svārstmigranti, kas ikdienā mēro ceļu uz darbu Rīgā.

No visiem nodarbinātajiem 2008. gadā 33,5% bija vidējā un 35,4% – augstākā izglītība, salīdzinājumam 2004. gadā 37,1% bija vidējā un 31,4% - augstākā izglītība.

Kopš 2009. gada, samazinoties darbaspēka pieprasījumam, arī darba samaksa pakāpeniski mazinās. Ja vēl 2008. gadā bija vērojams pakāpenisks algu pieaugums, tad jau 2009. gadā sekoja algu samazinājums. 2009. gadā vidējā neto darba alga samazinājās par 1,01%, salīdzinot ar 2008. gadu, un bija 389 lati.

Līdz ar ekonomisko krīzi Rīgu ir skārusi pilsētā sen nebijusi problēma – pieaugošs bezdarba līmenis ar tendenci vēl palielināties. Ja vēl 2008. gada sākumā darba devēji intensīvi meklēja darbiniekus, lai aizpildītu esošās vakances, tad šobrīd ir sasniegts augstākais bezdarba rādītājs pēdējo desmit gadu laikā. Reģistrēto bezdarbnieku skaits Rīgā divu nepilnu gadu laikā palielinājies 4 reizes un sasniedzis 46,4 tūkstošus bezdarbnieku, kas ir 12,1% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem Rīgas pilsētā. Lai gan uz pārējā Latvijas fona tas ir viens no zemākajiem bezdarba līmeņiem, tomēr, iedzīvotājiem tas ir radījis nelabvēlīgus apstākļus, jo pilsētā ir lielāks dārdzības līmenis kā citviet Latvijā.

MĀJSAIMNIECĪBAS BUDŽETS

2008. gadā Latvijā dzīvojošo mājsaimniecību rīcībā esošais ienākums bija vidēji 252,54 Ls uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī. Rīgā mājsaimniecību vidējais ienākums bija augstāks, 2008. gadā – 309,37 Ls. 2008.gadā no rīdzinieku mājsaimniecību rīcībā esošajiem vidējiem ienākumiem 78,1% veidoja ienākumi no algota darba, 17,3% - sociālie transferti, pašnodarbināto ienākumi – 2,9%, ienākumi no īpašuma – 1,7%.

Rīgas mājsaimniecību patēriņa izdevumu struktūra liecina, ka, līdzīgi, kā iepriekšējos gados, lielākā daļa ienākumu tiek atvēlēta pārtikas iegādei, transportam un mājokļa izdevumiem. 2008.gadā pārtikai atvēlēti 22,5% jeb 64,02Ls vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī, transportam - 13,8% jeb 39,70Ls, izdevumi par mājokli, kuros ietilpst mājoklis, ūdens, elektroenerģija, gāze un cits kurināmais,

mājsaimniecības - 12,8% jeb 39,7% vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī. Eiropas Savienības valstīs mājsaimniecību izdevumus mājoklim uzskata par saprātīgiem, ja tie nepārsniedz 25–30% no ienākumiem.

EKONOMIKA

Ekonomiskās attīstības līmeņa svarīgākais rādītājs, ko izmanto arī starptautiskiem salīdzinājumiem, ir iekšzemes kopprodukts (IKP). Rīgā radītais IKP veido vairāk kā pusi visas valsts IKP (54-58% pēdējos gados), lai arī iedzīvotāju skaits ir trešā daļa no valsts iedzīvotāju skaita. Jāatzīmē, ka Latvijas IKP pieauguma tempi kopš 2005. gada bija straujāki nekā Rīgā, tāpēc Rīgas īpatsvars ir samazinājies.

Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, 2007. gadā IKP sasniedza 11 163 Ls, kas ir par 31,1% vairāk kā 2006. gadā, kā arī ievērojami (gandrīz divas reizes) augstāks rādītājs par vidējo valstī (6 493 Ls). Tomēr tas ir zemāks (1,6 reizes) nekā ES vidējais rādītājs. ES (27) vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju 2007. gadā bija 17,5 tūkstoši latu (24 900 EUR).

Sagaidāms, ka IKP krituma tempi pakāpeniski samazināsies un līdz 2010. gada vidum tiks sasniegts ekonomikas lejupslīdes zemākais punkts. Latvijas un tai skaitā Rīgas IKP prognozes ir atkarīgas galvenokārt no konkurētspējas ES vienotajā tirgū. Tomēr tādu IKP, kāds bija 2007. gadā, tiek prognozēts, ka varētu sasniegt tikai 2015. gadā.

Lielākais īpatsvars IKP pakalpojumu sektoru nozarēm - tirdzniecībai, komercpakalpojumiem un transporta nozarei. Pēdējos gados kā Rīgas, tā arī Latvijas tautsaimniecības struktūra nozaru griezumā pakalpojumu nozaru īpatsvars turpina palielināties. Tas ir palielinājies līdz 80,9% Rīgā un 75,6% Latvijā 2007. gadā. gan pēc pievienotās vērtības, gan

pēc strādājošo skaita straujāka kā citās nozarēs izaugsme bija būvniecības, tirdzniecības, transporta un sakaru nozarēs.

2008. gada pasaules ekonomiskā krīze ir ieviesusi būtiskas izmaiņas arī Rīgas ekonomikas nozarēs un to attīstībā. Līdz ar to vērojami būtiski samazinājumi arī pakalpojumu sektorā. Ņemot vērā, ka pēdējā gada laikā ievērojami ir krities iedzīvotāju patēriņa līmenis, cieš praktiski visu sfēru uzņēmējdarbība.

INVESTĪCIJAS

Rīgā koncentrējas lielākā daļa no Latvijā veiktajām investīcijām un šāds investīciju līmenis pamatā atbilst Rīgas īpatsvaram kopējā Latvijas ekonomiskajā potenciālā un pievienotajā vērtībā. Neskatoties uz straujo lejupslīdi ekonomikā, ārvalstu tiešās investīcijas 2009. gadā turpināja palielināties.

Rīgā katru gadu pieaug ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) apjomi un pilsētā koncentrējas aptuveni 78% no Latvijā veiktajām ĀTI. Kā liecina Lursoft dati, pēdējo četrus gadus laikā (no 2006. gada līdz 2009. gadam) tās pieaugušas par 149,3% (vidēji gadā par 37,3%) un 2009. gada beigās bija 2,57 miljardi Ls.

Nefinanšu investīcijas, koveido ilgtermiņā nemateriālie ieguldījumi un ieguldījumi pamatlīdzekļos (iegādei, uzlabošanai vai izveidošanai pašu spēkiem), 2008. gadā Rīgā sasniedza 2652,5 milj. latu jeb 3697,5 latu uz vienu iedzīvotāju. Kopš 2000. gada nefinanšu investīcijas Rīgā pieaugušas 2,3 reizes un Rīgas īpatsvars Latvijā kopš 2000. gada audzis no 53,9% līdz 54,4% 2008. gadā.

Teritoriālā skatījumā vislielākais investīciju apjoms no 2002. gada – 2007. gadam tika veikts Centra apkaimē un tas bija vairāk nekā 200 milj.Ls, kam seko Vecpilsēta, Purvciems un Teika ar vairāk nekā 100 milj.Ls.

Kopējais investīciju apjoma pieaugums dažādās Rīgas pilsētas saimniecības jomās palielina nepieciešamību arī pēc attiecīga pilsētas infrastruktūras attīstības līmeņa, īpaši transporta sektorā. Tā kā valsts līdzdalība Rīgas pilsētas transporta infrastruktūras attīstībā ir visai limitēta, kā arī dažādu valsts un privātās partnerības formu attīstība joprojām ir sākuma stadijā, galvenais investīciju avots pilsētas transporta un citu jomu infrastruktūras attīstībā pēdējos gados ir bijis pašvaldības budžets.

UZNĒMĒJDARBĪBAS VIDES VĒRTĒJUMS

Latvijā galvenā loma biznesa vides veidošanā ir valstij, bet pašvaldību iespējas biznesa sekmēšanā ir ievērojami mazākas. Sevišķi liela nozīme valsts radītajiem apstākļiem un arī valsts tēlam ir attiecībā uz uzņēmumiem ar ārvalstu kapitālu.

Saskaņā ar regulāro starptautisko apsekojumu „Doing business in 2009” Latvija tajā ierindojās 29.vietā no 181 valsts, bet jaunākajā apsekojumā „Doing business in 2010” Latvija ir 27. starp 183 valstīm, nedaudz atpaliekot no kaimiņvalstīm Igaunijas un Lietuvas. Lai gan 2009.gadā daudz

tiek spriests par ekonomikas sildīšanas plāna un tā īstenošanas nepieciešamību, kas pirmām kārtām būtu vērsta uz uzņēmējdarbības sekmēšanu, reāli pasākumi valsts mērogā vēl nav veikti.

Pasaules ekonomikas foruma Globālās konkurētspējas ziņojumā 2009.gadā Latvija ieņēma 68.vietu starp visām pasaules valstīm, Latvijas pozīcijas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (54.veita) ir pasliktinājušās, un arī atpaliek no kaimiņvalstīm (Igaunijai 35.vieta, Lietuvai 53.vieta)⁶.

Latvijas kredītreitingu kritums un arvien vēl saglabātā negatīvā kredītreitingu perspektīve starptautisko reitinga aģentūru vērtējumos negatīvi ietekmē ārvalstu investoru piesaisti Latvijas ekonomikai⁷.

2008. gadā starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Rīgai piešķīra kredītreitingu saistībām vietējā un ārvalstu valūtā „A3”, savukārt Standard & Poor's BBB-/Negative/. Kredītreitinga samazināšanos 2008. gadā noteica valsts ekonomiskās un finanšu situācijas pasliktināšanās. Kredītreitinga aģentūra „Standard & Pooors” Rīgas pilsētai 2009.gada novembrī piešķīra reitingu BBB-/Negative/A-3 līmeni.

2010. gada februārī Rīga ir saņēmusi augstāko novērtējumu britu laikraksta Financial Times veiktajā pētījumā par Eiropas pilsētu un reģionu konkurētspēju kategorijā «Izmaksu efektivitāte».

Viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā. Pašvaldības galvenais uzdevums ir nodrošināt infrastruktūras pieejamību un kvalitāti. Rīgas pilsētas pašvaldība veic arī virkni citu pasākumu, lai atbalstītu uzņēmējus.

EKONOMISKI AKTĪVIE UZŅĒMUMI

Kopējais ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits Rīgā laikposmā no 1998. līdz 2008.gadam ir pieaudzis 2,6 reizes. 2008. gadā Rīgā bija vairāk kā 48 tūkstoši ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības, kas ietver komercsabiedrības, individuālos komersantus, pašnodarbinātos u.c., tas ir 67,2 vienības, rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem .

Kopš 2002. gada līdz 2007. gadam Rīgā bija vērojams stabils un straujš jaunu uzņēmumu

pieaugums, turpretī liels likvidēto uzņēmumu ir bijis 2007. un turpmākajos gados, kas skaidrojams ar vispārējo ekonomisko situāciju valstī.

Ekonomiski aktīvo statistikas vienību struktūra pēdējos gados ir palikusi gandrīz nemainīga, no visām ekonomiski aktīvajām statistikas vienībām 71% ir komercsabiedrības. Laika posmā no 2004. gada līdz 2008. gadam pieaudzis ir individuālo komersantu skaits – no 1365 līdz 2002.

Visvairāk uzņēmumu ir tirdzniecībā, tur 2008. gadā bija reģistrētas 12 042 ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības. Operācijas ar nekustamo īpašumu 2008. gadā bija otra izplatītākā uzņēmējdarbības sfēra ar 6803 vienībām un šajā sfērā triju gadu laikā bija vērojams 7,2% pieaugums. Šie divi darbības veidi kopumā veido ap 40% no visām ekonomiski aktīvajām tirgus statistikas vienībām.

⁶ The Global Competitiveness Report 2009-2010. www.weforum.org

⁷ Latvijas kredītreitingu nosaka šādas starptautiskās reitinga aģentūras "Moody's Investors Service", "Fitch Ratings" un "Standard & Poor's", kā arī Japānas reitingu aģentūra "R&I". 2009.gada vasarā bija šādi aģentūru vērtējumi Latvijas kredītreitingu ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā: Moody's - Baa3; Standard & Poor's - BB; Fitch - BB+ ;R&I - BB+. 2010.gada februārī Standard & Poor's pārvertēja Latvijas nākotnes vērtējumu un paaugstināja to no negatīva uz stabili. Avots: www.kase.gov.lv; www.fm.gov.lv

RŪPNIECĪBA

Rūpniecībā laika posmā 2001. gada līdz 2007. vērojama stabila izaugsme, tomēr, salīdzinot ar vidējo tautsaimniecības izaugsmes tempu Rīgā, tā nebija tik strauja. Ja kopējā pievienotā vērtība Rīgā no 2000. gada līdz 2007. gadam ir palielinājusies trīs reizes, tad rūpniecības nozares kopējā pievienotā vērtība šajā periodā ir pieaugusi tikai 2,2 reizes. Tā rezultātā rūpniecības īpatsvars kopējā Rīgas nozaru pievienotajā vērtībā šajā laika posmā samazinājies līdz 8,7%, atpaliekot no ES valstu vidējā rādītāja, kur rūpniecības īpatsvars veido ~20%.

2008. gadā Rīgā rūpniecības nozarē darbojās 3002 uzņēmumi, nozarē bija nodarbināti 64,6 tūkstoši cilvēku (14% no kopējā nodarbināto

skaita) un rēķinot uz 1 rūpniecībā strādājošo, Rīgā produkcijas izlaide bija 22 593 Ls apmērā.

Ja vēl 2007. gadā Rīgā tika saražota ap 1/2 no kopējās rūpniecības nozares produkcijas Latvijā, tad 2009. gadā šis īpatsvars ir sarucis līdz 41%. Rīgas rūpniecības produkcijas eksporta īpatsvaram kopējā produkcijas realizācijas apjomā ir tendence palielināties un 2009. gadā vidēji bija 48%.

Lielākās rūpniecības nozares Rīgā pēc produkcijas vērtības pēdējo gadu laikā nav būtiski mainījušās, un 2007. gadā – elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgāde veidoja 22%, pārtikas ražošana – 16% un

kokaizstrādājumu ražošana – 13%, kas kopā joprojām sastāda pusi no kopējās produkcijas vērtības pilsētā.

Viens no galvenajiem tautsaimniecības attīstības mērķiem ir izveidot efektīvu un konkurētspējīgu rūpniecību, kas nodrošinātu augstus un stabilus izaugsmes tempus. Rūpniecības politika ir cieši saistīta ar inovāciju, uzņēmējdarbības, izglītības un citām politikas jomām. Vairumā nozaru saražotās produkcijas lielākā daļa tiek eksportēta, tāpēc nozaru izaugsme lielā mērā ir atkarīga no eksporta iespēju paplašināšanās.

BŪVNICĪBA

Līdz ar rūkošo iekšējo pieprasījumu un kreditēšanas pieauguma kritumu, tieši būvniecības nozarē vērojams lielākais kritums. 2009. gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar 2008. gada attiecīgo periodu, ēku būvniecības apjomi Latvijā sarukuši par 48,1%, inženierbūvju apjomi – par 17%, līdzīga tendence varētu būt arī Rīgā, jo aptuveni puse no projektēto ēku skaita atrodas tieši Rīgā

Kopumā laikā no 2004. gada līdz 2008. gadam Rīgas pilsētā tika uzbūvētas dzīvojamās ēkas 1,52 miljonu kvadrātmetru platībā. 2008. gadā Rīgā tika nodots ekspluatācijā 34% no kopējās jaunuzbūvētās dzīvojamās platības valstī, kas atbilst Rīgas pilsētas īpatsvaram kopējā iedzīvotāju skaitā (33%), kā arī tika nodoti ekspluatācijā vairāki nozīmīgi projekti, tai skaitā, lielākais būvniecības projekts Baltijas valstīs – Dienvidu tilts.

Kopumā Rīgas pilsētas būvvaldē 2009. gadā tika izsniegtas 1245 būvatļaujas, kas paredz jaunas būvniecības uzsākšanu, rekonstrukcijas, renovācijas un inženiertehnisko darbu veikšanu. Tas ir zemākais rādītājs pēdējo 14 gadu laikā. Straujais izsniegto būvatļauju skaita pieaugums bija vērojams laikposmā no 2002. līdz 2006. gadam (2832 būvatļaujas 2005. gadā), turpmākajos gados sekoja kritums.

TRANSPORTA NOZARE

Rīga ir nozīmīgs transporta un komunikāciju centrs ne tikai vietējā, bet arī starptautiskā mērogā. Atrašanās starptautiskās nozīmes dzelzceļu un autoceļu krustpunktā, kā arī starptautiskās lidostas un ostas pieejamība ir ļoti būtiski faktori, kas nosaka Rīgas pilsētas ekonomisko konkurētspēju tieši starptautiskā kontekstā. Rīga potenciāli varētu kļūt par ļoti nozīmīgu loģistikas centru, kas nodrošinātu kravu pārvadāšanas un citus loģistikas pakalpojumus starp NVS (caur kurām savukārt uz/ no Rīgu/ Rīgas brīvostu tiek nodrošināta sasaite ar Ārpus Austrumu valstīm) un ES valstīm.

Transporta un sakaru nozarē pamatdarbā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2008. gadā bija 47 tūkstoši jeb 10,1% no kopējā nodarbināto skaita pamatdarbā. 2007. gadā transporta, glabāšanas un sakaru nozare radīja 10,6% no pilsētas pievienotās vērtības.

Rīgas brīvosta izvietojusies abpus Daugavas krastiem tās lejtecē. Tā aizņem 63,48 km² lielu platību, ko veido 19,62 km² (30,9%) sauszemes teritorijas, 12,71 km² (20,0%) iekšējo ūdeņu teritorijas un 31,15 km² (49,1%) ostas ārējā reida teritorijas. Ņemot vērā to, ka Rīgas brīvostas akvatorija ārējā reida teritorijas neatrodas Rīgas pilsētā, reālā Rīgas brīvostas aizņemtā platība Rīgā ir 32,33 km² jeb 10,6% no pilsētas kopējās platības.

Rīgas brīvostai ir ievērojama loma multimodālo transporta koridoru Rietumi – Austrumi un Ziemeļi – Dienvidi funkcionēšanā. Pateicoties labi attīstītajam autoceļu un dzelzceļa tīklam, Rīgas brīvosta ir tieši savienota ar galvenajiem kravu patēriņa centriem un ieguves – pārstrādes rajoniem NVS un Krievijā. Attālumu priekšrocības, salīdzinot ar kaimiņu ostām, nodrošina Rīgai labākos nosacījumus saimniecisko sakaru attīstībai. Latvijas tiešā robeža ar Krieviju un Baltkrieviju ir nozīmīgākais faktors stabili un abpusēji izdevīgu biznesa attiecību veidošanai.

Rīgas ostas priekšrocība ir daudzprofilu pārvadājumu apkalpošanas iespējas, kas ļauj sekmīgi konkurēt ne tikai ar Latvijas, bet arī citu Baltijas jūras austrumu krasta lielākajām ostām. 2008. gadā Baltijas valstu ostās tika pārkrautas 130,3 miljoni tonnas. Statistikas dati liecina, ka Baltijas valstu lielāko ostu - Rīgas, Klaipēdas, Tallinas un Ventspils - pārkrauto kravu apjoms izlīdzinājies: Rīgas brīvostas un Klaipēdas osta katra apstrādā 23% , Ventspils osta un Tallinas osta katra 22%, Būtiņģes termināls 7%, bet Liepājas osta 3% no kopējā Baltijas valstu ostās apstrādātā kravu apjoma.

2009. gadā Rīgas brīvostu apmeklējuši 3953 kuģi un pārkrauto kravu apjoms sasniedza 29,7 milj.t. Salīdzinot ar 1999. gadu, kravu apjoms ir pieaudzis 2,5 reizes un bija visaugstākais rādītājs ostas 805 gadu pastāvēšanas vēsturē.

Dzelzceļš joprojām ir galvenais kravu pārvadājumu veids Latvijā. Rīgā ir vislielākais dzelzceļa krustpunkts Baltijas valstīs, kur vilcieni nodrošina kravu apgrozījumu starp Rietumeiropu un Krieviju, Baltkrieviju, Ukrainu un Kazahstānu. Visvairāk pārvadāja naftu un naftas produktus, akmeņogles, ķīmiskās kravas un melnos metālus. Pavisam pārvadāja 52759 TEU⁸ konteineru vienību. No visām transportējamām kravām 84% ir importa pārvadājumi, visvairāk no Krievijas (783 tūkst.t) un Igaunijas (607 tūkst.t), kam seko sauszemes tranzīts – 8,2%. Un tikai 4,7% no visiem pārvadājumiem ir eksporta pārvadājumi.

Rīgas pasažieru osta pilnībā vēl neizmanto savu potenciālu. Šādi faktori norāda uz vēl neizmantotajām iespējām, ko sniedz Rīgas kā transporta un komunikāciju centra loma. Nostiprinot esošās pozīcijas un aktīvi realizējot patlaban neizmantoto potenciālu, Rīgas ekonomiskā konkurētspēja transporta un komunikāciju jomā var kalpot kā nozīmīgs dzinējspēks ne tikai pilsētas, bet arī valsts un starptautiskajā kontekstā.

Tā kā Rīga vēlas pastiprināt savu kā „vērtu” pilsētas lomu, īpaša uzmanība jāpievērš transporta infrastruktūras modernizēšanai, kas veicinātu pilsētas kā loģistikas un tirdzniecības centra attīstību.

⁸ TEU – divdesmit pēdu ekvivalents

TIRDZNICĪBA

Līdz pat 2007. gada beigām tirdzniecība Rīgā attīstījās ļoti dinamiski un, salīdzinot ar pārējām tautsaimniecības nozarēm, tai bija vieni no augstākajiem attīstības tempiem. Negatīva tendence tirdzniecības apgrozījumā sāka parādīties 2007. gada beigās, 2008. gada sākumā, ko ietekmēja galvenokārt iekšējā pieprasījuma samazinājums. Pēdējo sešu gadu laikā Rīgas kopējā pievienotā vērtība tirdzniecībā palielinājusies 3,6 reizes un 2007. gadā veidoja 1656 milj.Ls, kas 64,2% no kopējās Latvijas pievienotās vērtības.

Uzņēmumu skaits Rīgā, kas savu saimniecisko darbību ir orientējuši uz tirdzniecību 2008. gadā bija vairāk kā 12 tūkstoši (51,4% no kopējā skaita Latvijā). Taču līdz ar ekonomiskas lejupslīdi un iedzīvotāju pirktspējas samazināšanos, ir vērojams tirdzniecības uzņēmumu skaita samazinājums. Jāpiezīmē, ka kopējais uzņēmumu skaits Rīgā ir audzis straujāk kā tirdzniecības sektorā, ja 2005. gadā tirdzniecības sektors veidoja 29% no kopējā vienību skaita, tad 2008. gadā tas samazinājās līdz 25%.

No 2004. gada līdz 2007. gadam bija vērojams straujš tirdzniecības apgrozījuma pieaugums Rīgā, triju gadu laikā tas palielinājās vairāk kā divas reizes un 2007. gadā sasniedza 12 365,7 milj.Ls lielu apgrozījumu. Tai pat laikā nodarbināto personu skaits šajā laika periodā pieauga tikai par 9,5% un rēķinot apgrozījumu uz vienu nodarbināto personu tirdzniecībā 2004. gadā tas veidoja 5,7 tūkst.Ls, savukārt 2007. gadā 10,8 tūkst.Ls.

TŪRISMS

Rīga ir iecīnītākais ārvalstu tūristu galamērķis Latvijā. Kā rāda statistikas dati, tūristu skaits Rīgā 2009. gadā bija 1,1 miljons, kas salīdzinot ar 2008. gadu ir sarucis par 22,7%. Turpretī nedaudz ir palielinājies vidējais uzturēšanās ilgums, sasniedzot 4,1 diennakti, iepriekšējā gadā bija 4 diennaktis. Vislielākais tūristu skaits bija no Krievijas, Zviedrijas, un Vācijas. Samazinoties tūristu skaitam, samazinājušies arī tūristu kopējie izdevumi un 2009. gadā tie bija 265 milj.Ls, kas ir par 41 miljoniem mazāk kā 2008. gadā.

2009.gadā 45% tūristu Rīgā ieradās atpūsties, 30% darījumu kārtosanas nolūkā, 17% - apciemot draugus un radniekus. Lielākā daļa tūristu Rīgā ieradās ar gaisa transportu – 57%, 22,5% ieradās ar autotransportu, 10,5% ar jūras transportu, savukārt pa dzelzceļu – 10%.

Pieaugošā tūristu skaita rezultātā pēdējo gadu laikā Rīgā diezgan strauji ir pieaudzis viesnīcu un citu tūristu izmitināšanas iestāžu skaits. Pēdējo 5 gadu

laikā pieaugums ir par 63 iestādēm. Kopējais gultas vietu skaits – 12920.

Tūrisma nozarei Rīgā ir ļoti cieša saikne ar kultūras un izklaides jomu. Lielu lomu šeit spēlē starptautiskā sadarbība kultūras jomā. Būtisks ir fakts, ka Rīga 2014.gadā būs Eiropas kultūras galvaspilsētas statusā, un jau šobrīd tas daudziem potenciālajiem ārvalstu tūristiem var kalpot par stimulu apmeklēt Rīgu.

RADOŠĀS INDUSTRIJAS RĪGĀ

Radošās industrijas pamazām ieņem arvien nozīmīgāku lomu tautsaimniecības attīstībā un Rīgas konkurētspējas nodrošināšanā. Patlaban ekonomisko rādītāju ziņā veiksmīgākās nozares ir reklāma, izdevējdarbība un poligrāfija. Tas liecina

par šo nozaru patstāvīgu stabilu attīstību. Balstoties dažādu starptautisku salīdzinošu pētījumu rezultātos, nākotnes prognozēs un esošo valsts atbalsta instrumentu veicinātajos efektos, Rīgas situācijā prioritāras radošās industrijas nozares ir

dīvas – dizains, audiovizuālie mediji un multimediji, kurām piemīt vislielākais eksporta potenciāls. Lai gan Latvijā vēl nav nostiprinājies dizaina produktu tirgus, tomēr tieši dizaina nozare Latvijā ne tikai uzrāda visaugstākās pašorganizēšanās spējas Latvijā, bet arī visuzskatāmākos rezultātus.

INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS

2009. gada sākumā Rīgā internets bija pieejams 64,4% mājsaimniecību, savukārt dators bija 65,8% mājsaimniecību. Uzņēmējdarbība bez datora un interneta lietošanas gandrīz vairs nav

iedomājama. Ja 2000.gadā datorus lietoja 44,7% Rīgas uzņēmumi, tad 2008.gadā tie bija jau 76,5%. Internetu izmanto 64,6% Rīgā reģistrēto uzņēmumu. Visvairāk to lieto uzņēmumos ar darbinieku skaitu virs 10 cilvēkiem – 87,1%. Ja salīdzina interneta

lietošanu uzņēmumos Rīgā un pārējā Latvijā, tad arī šim rādītājam nav būtiskas atšķirības. 25,2% Rīgā reģistrēto uzņēmumu ir arī sava mājas lapa. No Latvijas uzņēmumiem tāda ir 18,9%. Arī šeit dominē uzņēmumi ar darbinieku skaitu, kas pārsniedz 10 cilvēkus.

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Pilsētas kā vienota organisma darbību un saistību starp tās daļām nodrošina transports — modernas pilsētas galvenais pamats — tādēļ tas uzskatāms par vienu no svarīgākajiem pilsētas struktūru veidojošajiem elementiem.

Ielas

Rīgas 1774 ielu aptuvenā kopējā platība ir 8,8 milj. m², tajā skaitā maģistrālās ielas 4,6 milj. m². Kopējais ielu garums ir 1258 kilometri, tajā skaitā maģistrālo ielu kopgarums ir 511 km. Rīgas brauktuviņu kopplatība (tajā skaitā maģistrālās ielas, rajonu nozīmes ielas un tiltu brauktuves un uzbrauktuves) ir 9,27 milj. m². Ielu segums (brauktuviņu un ietviņu) kopā veido 10,2 milj. m².

Rīgas ielās intensitāte ir 12 reizu lielāka nekā vidēji valstī. Tas nozīmē, ka Rīgas ielu seguma kalpošanas laiks, kas izbūvēts atbilstoši vienotiem standartiem, izmantojot vienādas tehnoloģijas un materiālus, ir īsāks nekā valsts autoceļiem.

Tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi un krastmalas

Rīgas ielu tīklā ir 33 tilti, 43 satiksmes pārvadi, 12 gājēju tilti un 27 satiksmes tuneļi. Tiltu un satiksmes pārvadu kopgarums ir 13,9 kilometri. Tuneļu kopgarums ir 1,02 kilometri, krastmalu kopgarums – 38 kilometri.

Kabeļu infrastruktūra un apgaismojums

Pašlaik Rīgā kopskaitā ir 1510 izgaismotas ielas, parki, skvēri, dzīvojamie masīvi 1705 km apgaismojuma līniju kopgarumā. Rīgas ārējā apgaismojuma tīkla ekspluatāciju veic Rīgas pašvaldības "Rīgas gaisma". Bet Rīgas pilsētā ir arī 167 neapgaismotas ielas.

No 1997. līdz 2008.gadam ir nomainīti faktiski visi gaismas ķermeņi ar energoefektīvākām spuldzēm (vecu 250–400 W vietā – energoefektīvākas 100–200W). Līdz ar to kopš 2002.gada, nepalielinot finansējumu, tiek nodrošināts pilns apgaismojums diennakts tumšajā laikā (līdz tam 10 gadus bija taupības režīms).

Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas gaisma" apkalpo 44 238 gaismas punktus (kopējā uzstādītā jauda 6800 kW), 26 805 balstus, 1170 km zemē ieguldītu kabeļu un 526 km gaisa vadu un piekarkabeļu līnijas, 4036 elektriskos sadales punktus. Aģentūra apkalpo arī 48 Rīgā uzstādītos elektriskos pulksteņus.

Autostāvvietas

Lai palielinātu Rīgas centra ielu caurlaidību, ir nepieciešams atbrīvot ielu braucamo daļu no automašīnu stāvvietām, automobiļus pārvietojot uz daudzstāvu vai pazemes autostāvvietām. Pašlaik Rīgā automašīnas var novietot gan uz ielas braucamās daļas (uz 2009. gada 1. novembri – 3901 stāvvietas un 87 invalīdu stāvvietas), gan pazemes autostāvvietā K. Valdemāra ielā (Kronvalda parkā)

un Basteja bulvārī “Jēkaba arkādē”, gan daudzstāvu garāžās “Car parking” pie Ģertrūdes baznīcas, Prāgas ielā pie Centrāltirgus, pie Sporta pils K. Barona ielā un citur. Vēl ir vairākas autostāvvietas, kas paredzētas veikala klientiem vai darbiniekiem. Turpinās Rīgas pilsētas pašvaldības maksas stāvvietu ierīkošana uz ielas braucamās daļas – vietās, kur līdz šim automašīnas varēja novietot bez maksas.

Lai samazinātu autotransporta plūsmu pilsētas ielās un uzlabotu satiksmes apstākļus gan atslogojot transporta ievadus pieejās pilsētas centrālajai daļai, gan samazinātu uz ielām stāvošo un autostāvvietas meklējošo automašīnu skaitu pilsētas centrālajā daļā, gan palielinātu sabiedriskā transporta īpatsvaru pasažieru pārvadājumos un kopumā uzlabotu pilsētas vides kvalitāti, Rīgas dome ir uzsākusi darbu pie transportmijas sistēmas ieviešanas.

SATIKSME

Rīgā kā Eiropas mēroga metropolē ir liels reģistrēto automašīnu skaits, uz 2009. gada beigām reģistrētas 279 183 vieglās automašīnas, 40 375 kravas automobiļi un 2970 autobusi. Salīdzinot ar 2000. gadu, reģistrēto transportlīdzekļu skaits kopumā pieaudzis par 48,1% un bija 322,5 tūkst. transportlīdzekļu.

Sabiedriskais transports, taksometri

2010. gadā regulārus pasažieru pārvadājumus ar sabiedrisko transportu nodrošina Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” (autobusi, trolejbusi, tramvaji) un 8 privātās kompānijas, kas veic pārvadājumus ar maršruta autobusiem (mikroautobusiem). Transporta veidu izmantošanā laikposmā no 1995. gada līdz 2008. gadam ir vērojamas izmaiņas. Pašreiz visiecienītākais transporta veids ir autobuss.

Trolejbusā un tramvajā pārvadāto pasažieru īpatsvars samazinās, savukārt autobusu pārvadājumos palielinās.

Pēc straujā pārvadāto pasažieru skaita pieauguma 2004 – 2006. gadā, 2007. un 2008. gads iezīmējas ar strauju pārvadāto pasažieru skaita kritumu.

Uz 2009. gadā 1. novembri Rīgā bija 71 pārvadātāju firma ar 1377 izsniegtajām licences kartītēm vieglajiem taksometriem.

Dzelzceļa pasažieru transports

Akciju sabiedrība „Pasažieru vilciens” veic pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu ar elektrovilcieniem un dīzeļvilcieniem Latvijas teritorijā. Pasažieru pārvadājumi ar elektrovilcieniem tiek veikti piepilsētas satiksmes četros dzelzceļa maršrutos: Rīga – Skulte, Rīga – Aizkraukle, Rīga – Jelgava un Rīga – Tukums. Savukārt ar dīzeļvilcieniem tika nodrošināta aiedzīvotāju pārvietošanās starp dažādiem Latvijas reģioniem

un valsts galvaspilsētu astoņos maršrutos: Rīga – Sigulda – Valmiera – Lugaži – Valga, Rīga – Gulbene, Rīga – Krustpils, Rīga – Krustpils – Rēzekne – Zīlupe, Rīga – Krustpils – Daugavpils, Rīga – Jelgava – Reņģe, Rīga – Jelgava – Liepāja, Rīga – Ventspils.

Velotransports

Velosipēds kā pārvietošanās līdzeklis Rīgā kļūst aizvien populārāks, neskatoties uz to, ka nepieciešamā veloinfrastruktūra (atdalīti veloceliņi, drošas velonovietnes utt.) vēl nav pietiekoši attīstīta. Pieaugošais velobraucēju skaits Rīgas ielās liecina, ka velosipēdi ikdienā aizvien vairāk tiek izmantoti kā automašīnām alternatīvs transporta līdzeklis.

Velotransporta attīstības veicināšanai pilsētā ir izstrādāta un 2000.gadā apstiprināta „Velotransporta attīstības programma”, kas veloceliņu un velomaršrutu izbūvi, velonovietņu izveidi un citus ar velosatiksmes nodrošināšanu un veicināšanu saistītus pasākumus, kā arī dažādu valsts, privāto un pašvaldības institūciju iesaisti.

Pašlaik ir izbūvēti sekojoši veloceliņi: Vecrīga–Imanta; Centrs-Mežaparks; Mežaparks-Vecmīlgrāvis; Šmerļa ielā un rekonstruētajā Augusta Deglava ielā no Andreja Saharova ielas līdz Lubānas ielai; Brīvības gatvē no Silciema ielas līdz tiltam pār Juglas ezera kanālu.

Satiksmes organizācija

Rīgas ielās ir uzstādīts 30,2 tūkstoši ceļa zīmju, virziena rādītāji kopējā apjomā 939,4 m², 313 luksoforu objekti un 65 regulējamās gājēju pārejas. 45 luksoforu ir savienoti ar satiksmes vadības centru pa sakaru līnijām un 127 – pa radio kanālu.

Sākot ar 1995. gadu, Rīgā tiek atjaunotas un uzstādītas kvalitatīvas jaunas, Eiropas standartiem atbilstošas ceļa zīmes. Satiksmes organizācijas uzlabošanai 2002. gadā ir izveidots Lielrīgas reģiona satiksmes vadības centrs, kura galvenās funkcijas ir iegūt informāciju par satiksmes situāciju pilsētā, sistematizēt, analizēt šo informāciju un operatīvi veikt nepieciešamās izmaiņas satiksmes organizācijā. Atbilstoši šim projektam ir izvietotas 5 videonovērošanas kameras, galvenokārt pie tiltiem un Vecrīgā.

INŽENIERINFRASTRUKTŪRA

Elektroapgāde

Rīgas pilsēta elektroenerģiju pamatā saņem no vienotās energosistēmas elektrotīkliem, no Rīgā izvietotajām divām 330 kV (Imanta, Bišuciems) un divdesmit divām 110 kV apakšstacijām (Andrejsala, Šķirotava, Krasts, Grīziņkalns, Jāņciems, Centrālā, Mīlgrāvis, Sarkandaugava, Vairogs, Purvciems, Hanza, Vecmīlgrāvis, Bastejkalns, Salamandra, Ilģuciems, Daugavgrīva, Bolderāja I, Bolderāja II,

Zunda, Tiraine, Mārupe, un Torņakalns) un divām termoelektrostacijām (TEC-1, TEC-2).

Pievēršot uzmanību esošo sadales punktu stāvoklim, var secināt, ka tas ir neapmierinošs. Tā no kopējā sadales punktu skaita tikai 25% ir pilnībā rekonstruēti, 14% daļēji nomainītās iekārtas, bet 61% gadījumos nekas nav atjaunots. Tādā veidā, esošajā situācijā 75% sadales punktu ir fiziski novecojuši, tādēļ nepieciešama to renovācija.

Gāzes apgāde

Rīgas pilsētas un tās apkārtējās teritorijas ar gāzes apgādi nodrošina trīs gāzes regulēšanas stacijas (turpmāk – GRS): GRS „Rīga – 1”, GRS „Rīga – 3”, GRS „Ziemeļi”. Kopējais sadales gāzesvadu sistēmas garums Rīgā un tās apkārtņē ir aptuveni 2,7 tūkst. km.

Dabasgāzes padeve pēdējo gadu laikā ir augusi, it īpaši tas novērojams laika posmā no 2000. līdz

2006. gadam. Pēdējo divu gadu (2007. un 2008. gads) laikā ir vērojama lejupslīde, ko var raksturot ar finansiālo krīzi gan Latvijā, gan pasaulē. Dabaszāģes realizācijā ir novērojamas sezonālas svārstības. Vislielākā dabaszāģes realizācija ir novērojama ziemas mēnešos, īpaši februārī, bet vismazākā dabaszāģes realizācija novērojama vasaras mēnešos laika posmā no jūnija līdz augustam.

Elektroniskie sakari

Neskatoties uz to, ka elektronisko sakaru tīkls pārkļāj praktiski visu Rīgu, ir iespējama atsevišķu teritoriju attīstība kā rezultātā būs nepieciešams izbūvēt jaunus elektronisko sakaru tīklus un jārekonstruē esošos.

Elektronisko sakaru tīkls ir jāuzlabo arī jau attīstītās teritorijās, jo, piemēram, Rīgas centrā ir sakaru kanalizācijas, kuras tika būvētas pašos elektronisko sakaru pirmsākumos un to materiāli ir fiziski novecojuši, tos būtu nepieciešams mainīt uz jauniem un moderniem materiāliem. Tas attiecas arī uz telefona centrālēm, serveriem un citiem elektronisko sakaru pieslēguma punktiem un tajos esošajām iekārtām.

Ūdensapgāde

Centralizētos ūdensapgādes pakalpojumus pilsētas teritorijā nodrošina pašvaldības SIA „Rīgas ūdens”. Tā nodrošina pakalpojumus aptuveni 90% iedzīvotāju. Rīgas iedzīvotāju ūdens patēriņš kopš 1991.gada ir samazinājies apmēram 2,5 reizes. Ja 1991.gadā viens Rīgas iedzīvotājs diennaktī vidēji patērēja 250 l ūdens, tad 2008.gadā – 120 litrus.

Rīgā ir viena virszemes ūdensgūtve – Daugava, un 7 pazemes ūdensgūtves. Ūdensgūtviu ražība apmēram divas reizes pārsniedz esošo patēriņu, tādēļ tās tiek izmantotas ar mainīgu jaudu atkarībā no gada perioda, veicamajiem remonta darbiem ūdensgūtvēs un pilsētas tīklos. Jaunciema apkaimē ir patstāvīga ūdensapgādes sistēma (apmēram 2500 iedzīvotājiem). Ūdens tiek iegūts no artēziskajām akām ar sūkņu palīdzību. Pirms piegādes patērētājiem tas tiek atdzelzots un mīkstināts.

Kopējais ūdensvada tīkla kopgarums ir 1392 km. Aptuveni 90% no Rīgas ūdensvada caurulēm ir no metāla (ķets vai tērauds) bez iekšējiem pretkorozijas pārsegumiem. Esošajos tīklos novērojama samērā liela iekšējā korozija un piesārņotība, galvenokārt dzelzs un mangāna nogulšņu veidā. Bez tam vērojama arī bioloģiskā piesārņotība, sakarā ar mikrobioloģisko organismu augšanu, ko veicina ļoti zemais plūsmas ātrums tīklos.

Kanalizācija

Centralizētos kanalizācijas pakalpojumus Rīgas pilsētā nodrošina pašvaldības SIA „Rīgas ūdens”. Tos izmanto aptuveni 81% pilsētas iedzīvotāju. Pakalpojuma nodrošinājums pieejams lielākajā pilsētas esošās apbūves daļā, izņemot atsevišķus mazstāvu individuālo dzīvojamo namu rajonus.

Notekūdeņu savākšana Rīgas pilsētā tiek realizēta, izmantojot pašteces kanalizācijas tīklus. Savāktie notekūdeņiarsūkņustacijupalīdzibutiekpārsūkņētiuz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm (turpmāk tekstā NAI) „Daugavgrīva”, kas izvietotas pilsētas ziemeļu daļā.

Kopējais kanalizācijas tīkla garums ir 1078 km. Kanalizācijas tīklu stāvoklis vērtējams kā neapmierinošs un neatbilstošs mūsdienas prasībām. Padomju varas gados lietus kanalizācijas kolektori Rīgā tika būvēti no nepietiekošas kvalitātes cauruļvadiem (galvenokārt nodzelzsbetona caurulēm, bet daļēji arī no betona u.c. materiālu caurulēm) un ar nepietiekošu un pat zemu izbūves kvalitāti.

Pašreiz Rīgā darbojas 5 lietus kanalizācijas sūkņu stacijas – divas Purvciemā un pa vienai Pļavniekos, Skanstē un Duntē ielā. Bez tam pastāv divas sūkņu stacijas pie atsevišķiem lieliem objektiem – bērnu slimnīcas „Gaiļezers” un Salu tilta.

Šobrīd slēgtās cauruļvadu sistēmas kopējais garums ir aptuveni 188 km.

Siltumapgāde

Ar centralizēto siltumapgādi tehniski ir apgādāti apmēram 80% (74% pēc 2004./2005.gada datiem) no kopējās dzīvojamās platības. Centrālo siltumapgādi Rīgas teritorijā nodrošina AS „Rīgas siltums”. Rīgas pilsētas centralizētā siltumapgādes sistēma sastāv no divām galvenajām daļām – Labā krasta un Kreisā krasta siltumapgādes sistēmām. Kopējais siltumapgādes tīklu garums Rīgā ir 732 km, no tiem lielākā daļa tīklu (543 km) veido Labā krasta sistēmu. Pakāpeniski notiek modernizācija un pāreja uz koģenerācijas sistēmām, kas ir energoefektīvākas⁹.

⁹ Siltumapgādes attīstības koncepcija

IZGLĪTĪBA

Rīga ir Latvijas izglītības centrs, tāpēc izglītību šeit iegūst ne tikai pilsētas iedzīvotāji, bet arī iedzīvotāji no citām Latvijas vietām. Rīgā izglītības iespējas, sākot no pirmsskolas vecuma līdz augstākai un mūžizglītībai nodrošina gan pašvaldības, gan valsts, gan privātas, gan arī ārvalstu izglītības institūcijas.

Pirmsskolas izglītība

2009.gadā darbojās 155 pirmsskolas izglītības iestādes, no kurām 75 pirmsskolas izglītības iestādes ar latviešu mācību valodu, 51 pirmsskolas izglītības iestāde ar mazākumtautību mācību valodu un 29 pirmsskolas izglītības iestādes gan ar latviešu, gan mazākumtautību mācību valodu. Pirmsskolas izglītību bērni ar speciālajām vajadzībām var apgūt 11 speciālajās pirmsskolas izglītības iestādēs un 13 vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs, kas īsteno dažādas speciālās pirmsskolas izglītības programmas. 2009. gadā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs pirmsskolas izglītību apguva 24554 audzēkņi.

Lai gan demogrāfiskā situācija Rīgā nav pozitīva un arī prognozes neliecina par pirmsskolas vecuma bērnu skaita iespējamo pieaugumu Rīgā, reģistrēto bērnu skaits rindā, kuriem nepieciešama vieta pirmsskolas izglītības iestādēs, pagaidām turpina pieaugt. 2009. gada septembrī ar vietām netika nodrošināti 6992 pirmsskolas vecuma bērni. Nodrošinājums ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs ir tā pašvaldības darbības joma, kurā ir salīdzinoši kritiskākais iedzīvotāju vērtējums.

Vispārējā izglītība

2009.gadā Rīgas pašvaldībā darbojas 129 skolas, no tām 102 vidusskolas (no tām 2 valsts ģimnāzijas, 8 pilsētas ģimnāzijas), 22 pamatskolas un 5 sākumskolas, kā arī 12 speciālās izglītības iestādes. Pilsētā izglītības iestāžu skaits tiek samazināts, 2009. gadā pilsētā tika likvidētas 10 izglītības iestādes.

Līdztekus pašvaldības skolām Rīgā vispārējo izglītību var iegūt arī 26 privātskolās, kurās mācās vairāk nekā 1500 skolēni¹⁰. 21 privātskola saņem līdzfinansējumu no Rīgas domes.

Rīgas skolās mācības pamatā notiek divās valodās – latviešu vai krievu valodā. Skolēniem ir iespējas daļēji apgūt zināšanas poļu, ukraiņu, baltkrievu, lietuviešu valodā. Padziļināti savas tautas valodu, vēsturi un kultūru ir iespēja apgūt igauņiem un ebrejiem.

Rīgā 2009.gadā vispārējo izglītību iegūst 70292 skolēni. Kopējais skolēnu skaits samazināšanās tendence turpinās, taču pēdējos divos gados vērojams skolēnu skaita pieaugums 1.-4.klašu grupā. Ar 2009.gadu ieviešot finansēšanas modeli

„Nauda seko skolēnam”, visās klašu grupās ir palielinājies vidējais klašu piepildījums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

Nozīmīgu lomu pilsētas izglītības sistēmā ieņem 6 vakara (maiņu) vidusskolas un skolas, kuras papildus citām izglītības programmām īsteno vakara (maiņu) un neklātienes izglītības programmas. Pieprasījums pēc izglītības ieguves iespējām vakarskolās stabili aug. 2009.gadā šajās iestādēs vakara (maiņu) un neklātienes izglītības programmas apgūst 4517 skolēni, jeb 6,4% no kopējā skolēnu skaita Rīgā.

Speciālo izglītību, kā vispārējās izglītības īpašo veidu pilsētā var apgūt 12 speciālajās izglītības iestādēs. 2009.gadā speciālajās skolās mācās 1604 skolēni, jeb 2,3% no kopējā skolēnu skaita. Bērni ar speciālām vajadzībām tiek integrēti arī „parastajās” pamatskolu un vidusskolu klasēs. 2009./2010. mācību gadā izglītību pamatskolās šādā veidā iegūst 2027 skolēni, jeb 2,9% no kopējā skolēnu skaita.

2008.gadā pilsētas skolās strādāja 8176 pedagogi. 2009.gadā skolās pedagogu skaits samazinājās līdz 7220.

¹⁰ IZM Izglītības iestāžu reģistra dati

Profesionāla izglītība

Rīgas pilsētā ir desmit profesionālās izglītības iestādes un trīs koledžas. 2009.gada 1.oktobrī profesionālās izglītības iestādēs mācījās 8244 (28%) audzēkņi, kas veido 28% no kopējā izglītojamo skaita vidējā pakāpē Rīgas pilsētā. Kopējais vietu skaits Rīgas pilsētas profesionālās izglītības iestādēs ir 9160.

Nemot vērā demogrāfisko prognozi un nepieciešamību palielināt profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo skaita īpatsvaru līdz 50% no kopējā vidējās pakāpes izglītojamo skaita, LR Izglītības un zinātnes ministrija (LR IZM) plāno optimizēt profesionālās izglītības iestāžu tīklu, paredzot, ka Rīgas pilsētā būs 3 profesionālās izglītības kompetences centri un 8 profesionālās izglītības iestādes ar specializāciju. Atbilstoši LR IZM plānotajam, 2015.gadā nepieciešamais vietu skaits profesionālās izglītības iestādēs Rīgas pilsētā būtu aptuveni 10000.

Interesešu izglītības iestādes un profesionālās ievirzes izglītības iestādes

2009. gadā Rīgā darbojas 14 interesešu izglītības iestādes - 10 bērnu un jauniešu centri, 1 bērnu un jauniešu vides izglītības centrs, 1 mākslinieciskās jaunrades centrs, 2 tehniskās jaunrades iestādes, kuras līdztekus programmu īstenošanai organizē interesešu izglītības pasākumus un veic metodiski organizatorisko darbu.

2009.gadā Rīgā dažādās interesešu izglītības programmās iesaistījušies 74 951 audzēkņi vecumā

no 3 -25 gadu vecumam, no kuriem 63 % audzēkņi pamata un vispārējās vidējās izglītības iestādēs un 26 % - interesešu izglītības un sporta izglītības iestādēs.

Bērnu un jauniešu vidū populārākās ir kultūrizglītības (mūzika, dejas, lietišķā un vizuālā māksla) programmas, kurā iesaistījušies 64% no kopējā interesešu izglītībā iesaistīto audzēkņu skaita, sporta izglītības programmās - 17%, tehniskās jaunrades programmās 7% audzēkņu.

2009.gadā Rīgā darbojas 16 profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādes, īstenojot 20 profesionālās ievirzes sporta programmas, iesaistot 7 432 audzēkņus. Līdztekus profesionālās ievirzes sporta izglītības programmām 5 sporta skolas īsteno arī interesešu izglītības programmas sporta jomā.

Rīgā 2009.gadā darbojas 8 mūzikas skolas un 2 mākslas skolas, kuras īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmas mūzikas un mākslas jomā.

Augstskolas un koledžas

2008.gadā Rīgā darbojās 13 valsts un 14 privātās (ieskaitot divas ārvalstu filiāles) augstskolas (Latvijā – 34) un 10 valsts un 3 privātās koledžas (Latvijā – 26). Diemžēl neviena no šīm augstskolām neierindojas pasaules labāko augstskolu pirmajā tūkstošī. 2008. gadā Rīgā studēja 79% no visiem Latvijas studentiem.

Latvijā kopumā ir 554 studenti uz 10 000 iedzīvotāju, kas ir ļoti augsts rādītājs pasaules līmenī. Salīdzinājumam – Kanādā ir 580, ASV – 520 studentu uz 10 000 iedzīvotāju. Studentu skaita dinamikai nav krasu svārstību – ja 2003.gadā Rīgā bija ap 100

tūkstošiem studentu, tad 2008.gadā – 99,5 tūkstoši. Studentu skaita ziņā lielākās augstākās mācību iestādes Rīgā ir Latvijas Universitāte ar 22224 studentiem 2008.gadā, Rīgas Tehniskā universitāte ar 16508 studentiem un Biznesa augstskola „Turība”, kurā 2008.gadā studēja 7594 studenti.

Tā kā Rīgā vairākas augstskolas un koledžas piedāvā iespēju studēt svešvalodā, Rīgā studē arī ārvalstnieki. 2008.gadā Rīgā studēja 1529 ārvalstu studenti. Lielākā daļa no tiem studēja Baltijas Starptautiskajā akadēmijā (435), Latvijas Universitātē (222), Rīgas Aeronavigācijas institūtā (215) un Rīgas Stradiņa universitātē (155).

Pieaugušo apmācība

Pieaugušo iedzīvotāju apmācību 2003.gadā Rīgā piedāvāja 163 mācību iestādes. Iestāžu skaits un piedāvāto programmu skaits palielinās (2003.gadā bija 3336 programmas). Mūsdienu ekonomiskā un sociālā situācija liek piešķirt arvien lielāku nozīmi pieaugušo iedzīvotāju sociālajai integrācijai un tālākizglītībai.

Publiskās bibliotēkas

Rīgas pašvaldība nodrošina publiskās bibliotēkas pakalpojumus ar Rīgas Centrālās bibliotēkas tīkla starpniecību. 2008. gadā Rīgas Centrālajā bibliotēkā un tās 42 filiālbibliotēkās kopumā bija 68 488 lietotāji, bibliotēku telpās tika noorganizētas 3 396 izstādes un kopumā realizēti 1 279 citi pasākumi, kurus apmeklēja 29 018 cilvēki.

KULTŪRA

Rīgā norisinās svarīgākie valsts un pašvaldības, kā arī nozīmīgi reģionāli un starptautiski kultūras un izklaides pasākumi – valsts svētku svinības, Dziesmu un deju svētki, Rīgas svētki, kino, teātra, mūzikas, dejas, mākslas festivāli un projekti. 2009. gadā Rīga izcīnīja tiesības kļūt par 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu, iegūstot iespēju piecu gadu garumā līdz 2014. gadam visai Latvijai, Eiropai un pasaulei demonstrēt Rīgas kultūras potenciālu, kā arī veidot pilsētas ilgtermiņa politiku kultūras, radošo industriju laukā, pilsētas infrastruktūras un kopējā Rīgas attīstībā. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, 2014. gadā par Eiropas kultūras galvaspilsētu paralēli kļuš divas pilsētas – viena Latvijā (Rīga) un viena Zviedrijā (Ūmeo pilsēta valsts ziemeļu daļā). Abas pilsētas veidos arī kopīgus sadarbības projektus šī titula ietvaros.

Rīgas projekta nosaukums 2014. gadam ir „*Force majeure*” (nepārvarama vara) – ar to saprotot kultūru kā nepārvaramu spēku, kas atbrīvo enerģiju, pārvēršot to radošā potenciālā. Ar šo nosaukumu Rīga starptautiski cer rosināt diskusiju par kultūras lomu lielu pārmaiņu laikā, kā arī piesaistīt kultūrai jaunas sabiedrības grupas Latvijā un Eiropā, kas iepriekš nav bijuši kultūras patērētāji. Visiem šiem pasākumiem pamatā ir Rīgas kā eiropiskas pilsētas identitāte un tās iedzīvotāju spēja līdzdarboties, būt radošiem ikvienā savā darbībā un veidot nākotnes Rīgu visiem kopā.

Pilsēta mērķtiecīgi virzījusi savu darbību, atbalstot to, lai iedzīvotāji radoši sevi apliecina un iesaistās dažādos amatierkolektīvos. Šis fakts minams ciešā saistībā ar atbalstu Dziesmu un deju svētku tradīcijas kopšanas procesam.

2008. gadā Rīgā darbojās 10 pašvaldības kultūras centri un nami ar kopējo amatieru kolektīvu skaitu – 416 kolektīvi ar 13 300 dalībniekiem (2003. gadā amatierkolektīvu skaits bija 262, dalībnieku skaits 8 800), tajā skaitā 93 bērnu kolektīvi ar 4185 dalībniekiem. 2008. gadā pašvaldības kultūras centros tika noorganizēti kopumā 2729 pasākumi, kurus apmeklēja 760 627 interesenti.

Katru gadu augustā pilsētā notiek Rīgas svētki, sadarbojoties ar nevalstiskām organizācijām un komersantiem. Nozīmīga loma Rīgas kultūras dzīvē ir festivāliem.

SPORTA LOMA PILSĒTĀ

Reģistrēto sporta organizāciju, kurās nodarbojas sportisti dažādu sporta veidos, skaitam pēc 2004. gadairtendence pieaugt un to darbība attīstās pozitīvi. 2009. gadā pilsētā darbojas 142 reģistrētas sporta organizācijas. Salīdzinot ar deviņdesmitajiem gadiem, ir pieaudzis arī sporta organizācijās nodarbojošos skaits, 2009. gadā tas bija apmēram 24 tūkstoši.

Pašreizējais Rīgas sporta infrastruktūras kopums ir nepietiekams un neatbilstošs mūsdienu Eiropas galvaspilsētas vajadzībām un prasībām. Rīga

atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā starptautiska mēroga sporta sacensību un panākumu organizēšanai daudzos sporta veidos. Šādu sacensību rīkošanai nepieciešamas atbilstoša līmeņa sporta bāzes un infrastruktūra. Ņemot vērā pasaules pieredzi, šādas sporta bāzes ikdienā tiek izmantotas lielpilsētu iedzīvotāju sporta un aktīvās atpūtas vajadzībām. Rīgā šobrīd ir sporta objektu trūkums gandrīz visos sporta veidos, kas būtiski ietekmē sporta un aktīvās atpūtas iespējas.

Rīgā ik gadu tiek organizētas pilsētas, valsts un starptautiska mēroga sacensības dažādos sporta veidos. Daudzas no tā ir kļuvušas tradicionālas un norisinājās arī 2009. gadā – starptautiskās sacensības mākslas vingrošanā „Baltijas aplis”, Rīgas domes kausa izcīņa sporta dejās, Pasaules kausa izcīņas posms jātnieku sportā, Rīgas starptautiskais velomaratons, Rīgas starptautiskais maratons, starptautiskās sacensības vieglatlētikā „Rīga 2009”, starptautiskās sacensības boksā „Rīga Open”, starptautiskās sacensības handbolā „Rīgas domes kauss” u.c.

VESELĪBAS APRŪPE

Iedzīvotāji ārstniecības pakalpojumu veidus un apjomus, kuri tiek apmaksāti no valsts pamatbudžeta un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem, saņem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībām saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” ir noteikta autonomā funkcija – nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu. Rīgas pašvaldībai noteikto autonomo funkciju veselības aprūpes jomā īsteno RD Labklājības departamenta (LD) Veselības pārvalde (VP).

Ambulatorā un primārā veselības aprūpe

Rīgas pašvaldība ir izveidojusi 15 Rīgas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībās (SIA), 3 kapitālsabiedrībās (Rīgas 1. slimnīcā, Rīgas 2. slimnīcā, Rīgas Dzemdību namā) tiek sniegti gan stacionārie, gan ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, 12 no tām – tikai ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi.

Rīgā 2009.gadā bija 437 primārās veselības aprūpes (PVA) ārsti, kas strādā 92 darbības lokalizācijas vietās (adresēs), kuras ir sertificētas atbilstoši valsts noteiktajām obligātajām prasībām. 366 PVA ārsti strādā savās ārstu praksēs. PVA ārstu vecumstruktūra rada bažas, ka tuvākajā nākotnē varētu draudēt zināms ārstu resursu trūkums. Sekmīgu PVA komandas darbu Rīgā nodrošina 416 medicīnas māsas.

Stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība

Valsts finansētos veselības aprūpes pakalpojumus iedzīvotājiem Rīgas teritorijā 2009.gadā sniedza gan

4 pašvaldības slimnīcas, gan 6 valsts slimnīcas, gan arī privātas slimnīcas. 2009.gada pirmajā pusgadā vidējais gultu skaits Rīgas pilsētā bija 7046, tajā skaitā 884 gultas - Rīgas pašvaldības slimnīcās.

Neatliekamā medicīniskā palīdzība

Rīgas ātrās medicīniskās palīdzības stacija (RĀMPS) līdz 2009.gada aprīlim bija pašvaldības iestāde. RĀMPS pamatdarbā 2008.gadā tika nodarbinātas 469 personas, tai skaitā 107 ārsti, 238 – vidējais medicīniskais personāls, 86 – jaunākais medicīniskais personāls. 2008.gadā RĀMPS apkalpoja 197 297 izsaukumus. 2009.gada aprīlī RĀMPS funkcijas nodotas Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam.

Iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana

Lai nodrošinātu Rīgas iedzīvotājiem pēc iespējas pieejamāku palīdzību situācijās, kas saistītas ar dažādām atkarībām, pilsētā darbojās Atkarību profilakses konsultāciju kabineti; tiek piedāvāta iespēja piedalīties „Motivācijas programmā”; diskusiju ciklos un atkarības profilakses programmās; tiek

piemērotas speciālas programmas jauniešiem, ņemot vērā viņu problēmas specifiku (agresīva uzvedība, smēķēšana, pārmērīga aizraušanās ar datoru, epizodiska alkohola lietošana, atrodas paaugstinātā riska grupā). Bez iepriekš minētajiem pasākumiem, katru gadu tiek izglītoti Rīgas pilsētas speciālisti: pedagogi, sociālie pedagogi, skolu psihologi, medicīnas darbinieki, policijas darbinieki, u.c., par faktoriem, kuri var veicināt psihoaktīvo vielu lietošanu jauniešu vidū, lietošanas atpazīšanas pazīmes. Atkarības profilakses ietvaros notiek arī izglītojošais darbs ar vecākiem, vadot viņiem informatīvās lekcijas par vecāku nozīmi atkarības profilaksē un iespējām atturēt jauniešus no vielu lietošanas. Lai informācija par atkarības profilakses jautājumiem būtu pieejama plašākai sabiedrībai, tiek izdoti dažādi informatīvie materiāli par apreibinošo vielu lietošanas risku, palīdzības iespējām, ja vielu lietošanas rezultātā ir izveidojies pieradums vai pasliktinājušās attiecības ar apkārtējiem cilvēkiem.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA

Lai uzlabotu Rīgas pilsētas iedzīvotāju apkalpošanas kvalitāti, nodrošinot vienotu pieeju klientiem, kā arī samazinātu administratīvos izdevumus, 2009.gada decembrī no pieciem rajonu/priekšpilsētu sociālajiem dienestiem tika izveidots Rīgas sociālais dienests. Lai maksimāli tuvu rīdzinieku dzīvesvietai varētu sniegt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus, ir izveidoti un tiks pilnveidoti esošie sociālo dienestu Teritoriālie centri.

2008.gadā Rīgā bija 526 sociālo dienestu darbinieki, no kuriem 266 bija sociālā darba speciālisti, kuri veic sociālo darbu ar klientu. Šiem 266 darbiniekiem ir augstākā akadēmiskā vai profesionālā izglītība sociālajā darbā, 29 – vēl iegūst augstāko izglītību sociālajā darbā.

Atbalsts bērniem un ģimenēm

Pašvaldība nodrošina dienas un atbalsta centru pakalpojumus. Nozīmīga loma Atbalsta nodaļai ģimenēm ar bērniem ir Mobilajai brigādei, kura izveidota 2003. gada aprīlī.

Bērnu sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas galvenais uzdevums ir nodrošināt bērnam, kurš ir palicis bez vecāku gādības, atbilstošus sadzīves

apstākļus, izglītību, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju, kā arī veicināt bērna atgriešanos ģimenē. 2008.gadā Rīgas pašvaldība nodrošināja 738 bērniem institucionālo aprūpi sešos Labklājības departamenta pakļautībā 6 esošajos bērnumamos–patversmēs un 12 līgumorganizācijās. 2008.gada 1.janvārī bērnu iestādēs kopā bija 546 bērni – 290 bērni pašvaldības bērnumamos–patversmēs un 256 līgumorganizāciju bērnumamos. Rīgas bāriņtiesa kopā ārpusģimenes aprūpes iestādēs

2008. gadā ir ievietojusi 230 bērnus, no kuriem 109 ir ievietoti pašvaldības bērnu namos–patversmēs. Pašvaldības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēs strādāja 352 darbinieki. Sešu Rīgas pašvaldības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju apvienošanas rezultātā 2009. gada decembrī tika izveidota viena Rīgas pašvaldības iestāde – Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrs.

Pensijas vecuma personu sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija

2008.gadā Rīgā darbojās 14 pašvaldības finansēti dienas aprūpes, dienas, atbalsta un brīvprātīgo centri pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti (turpmāk – dienas centri), t.sk. 9 pakļautības iestāžu un 5 līgumorganizāciju dienas centri. Dienas centros tiek organizēti dažādi pasākumi, darbojas interešu klubiņi, personas var izmantot veselības veicināšanas pakalpojumus, sociālā darbinieka, psihologa u.c. speciālistu konsultācijas.

Rīgā darbojas 3 dienas aprūpes centri personām ar demenci, kuros klientiem tiek nodrošināta aprūpe un iespēja saturīgi pavadīt dienu. Pakalpojums ir nozīmīgs klientu tuviniekiem, jo viņi var doties uz darbu, zinot, ka viņu ģimenes loceklis būs aprūpēts un pieskatīts.

2008.gadā aprūpes mājās pakalpojumu ir saņēmušas 2739 personas, bet pabalstu aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai 1207 personas. Pēdējo gadu laikā ir vērojama tendence, ka Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāji ar katru gadu aizvien vairāk izvēlas saņemt aprūpes mājās pakalpojumu, nevis pabalstu.

2008.gadā Rīgas dome finansēja 1240 vietas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās – 3 pašvaldības iestādēs, nodrošinot 577 vietas, kā 11 līgumiestādēs, kurās Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem tika nodrošinātas 663 vietas. 2008.gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu saņēma 1641 pensijas vecuma persona un persona ar invaliditāti. Pašvaldības pilngadīgo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās 2008.gadā strādāja 422 darbinieki.

Personu ar invaliditāti sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija

Rīgā 2008.gadā bija 2160¹¹ persona ar invaliditāti, no tām 3531 persona – ar 1. grupas invaliditāti, 24536 personas – ar 2. grupas invaliditāti, 15385 personas – ar 3. grupas invaliditāti, 2388 bērni ar invaliditāti. Pēdējos gados ir pieaudzis Rīgas priekšpilsētu (rajonu) Sociālo dienestu redzeslokā nonākušo personu, kuras pārvietojas riteņkrēslā, skaits. 2008.gadā – 621 persona, kas ir par 484 personām vairāk salīdzinoši ar 2003.gadu.

Sociālās integrēšanās iespēju veicināšanai, Rīgas pašvaldība personām ar invaliditāti, kurām

ir apgrūtināta pārvietošanās, un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu, papildus valsts pabalstam transporta izdevumu kompensēšanai, piešķir transporta pakalpojumu samaksu. 2008. gadā minēto samaksu saņēma 2810 personas, kas ir par 1452 personām vairāk salīdzinoši ar 2003. gadu.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem

2008. gadā Rīgā darbojās 10 Dienas aprūpes centri, 8 no tiem personām ar garīgās attīstības traucējumiem, 2 - personām ar garīgās veselības traucējumiem. Dienas aprūpes centros tiek organizētas izglītojošas, sociālo prasmju un darba iemaņu apguves nodarbības. Ar katru gadu pieaug šī pakalpojuma saņēmēju skaits. Ja 2003.gadā pakalpojumu saņēma 221 persona ar garīga rakstura traucējumiem, tad 2008.gadā – 303 personas.

¹¹ VSAA dati

Riska grupu personu sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija

Rīgā ar katru gadu aktuālāk kļūst bezpajumtniecības un ubagošanas problēmas. Cilvēki, kuri nav spējuši piemēroties mūsdienu straujajam ritmam, bieži vien ubago, dzīvo nepiemērotos apstākļos vai arī kļūst par bezpajumtniekiem. Rīgā darbojas pašvaldības institūcija - Rīgas patversme, kurā iespējams uzņemt 170, nepieciešamības gadījumā, gada aukstajos mēnešos – līdz 230 personas. Bezpajumtnieku skaits pārsniedz Rīgas patversmes vietu skaitu, tāpēc Rīgas dome kopš 2003. gada pērk naktspatversmes pakalpojumu no vairākām organizācijām.

No 2007. gada 15. novembra darbu uzsāka Rīgas patversmes struktūrvienība – MB.

MB galvenie uzdevumi ir veikt apsekošanu daļēji noteiktā maršrutā Rīgas pilsētā, apzināt un regulāri apsekot bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apsekot konkrētas vietas pēc operatīvās informācijas saņemšanas, iespēju robežās izzināt katra klienta situāciju, vajadzības un problēmas, informēt par palīdzības saņemšanas iespējām, motivēt klientus risināt savas sociālās problēmas, kā arī nepieciešamības gadījumā nogādāt klientu naktspatversmē vai ārstniecības

Atbalsts bezdarbniekiem

Latvijas likumdošana paredz, ka galvenā atbildība par bezdarba samazināšanu un atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem gulstas uz Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA). Pašvaldība galvenokārt ir sadarbības partneris NVA organizētajās programmās. Piemēram, sākot ar 2009. gada septembri Rīgas pašvaldība ir iesaistījiesies NVA realizētā ESF projektā „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldībās darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai”. Pasākuma ietvaros bezdarbniekiem, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu ir iespējams līdz 6 mēnešiem strādāt mazkvalificētus darbus pašvaldības iestādēs un saņemt par to Ls100 stipendiju. Rīgas pašvaldība ir pieteikusi 1195 praktizēšanas vietas bezdarbniekiem 2009. gadam un 550 vietas 2010. gadam.

Sociālā palīdzība

Sociālie pabalsti tiek iedalīti testētos pabalstos, kuri tiek piešķirti izvērtējot pabalsta pieprasītāju ienākumus un materiālo stāvokli, un netestētos pabalstos, kurus piešķirot netiek vērtēti pabalstu pieprasītāja ienākumi un kuri personai pienākas konkrētās dzīves situācijās. Testētie pabalsti ir pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai, dzīvokļa pabalsts, pabalsts veselības aprūpei, pabalsts sociālās rehabilitācijas

mērķu sasniegšanai, pabalsts mācību līdzekļu iegādei, pabalsts sakarā ar dzīvesvietas maiņu, aprūpes mājās pakalpojums. Netestētie pabalsti ir pabalsti audžuģimenēm, pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām, pabalsts aizgādņiem, pabalsts aizbildņiem, pabalsts jaundzimušajiem rīdniekiem, pabalsts politiski represētām personām, pabalsts ārkārtas situācijā nonākušām personām. 2008.gadā testēto pabalstu nodrošināšanai tika izlietoti Ls 13 411 167, kas ir 82% no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem budžeta līdzekļiem. Netestēto sociālo pabalstu nodrošināšanai 2008.gadā izlietoti Ls 2 845 039, kas ir 18% no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem budžeta līdzekļiem.

Sociālās mājas

Lai varētu palīdzēt maznodrošinātajām ģimenēm, Rīgā tiek veidotas sociālās mājas. Sociālajās dzīvojamās mājās ir noteikta pazemināta īres maksa – 0,04 Ls par vienu dzīvokļa kopējās platības kvadrātmetru. Maksa par apkuri ir samazināta par 25%, samazināta arī maksa par ūdeni un kanalizācijas pakalpojumiem. Tiesības īrēt dzīvokli sociālajā dzīvojamā mājā ir maznodrošinātai (trūcīgai) vai sociāli mazaizsargātai personai (ģimenei). Sociālās dzīvojamās mājas ir Rīgas pilsētas īpašums, tāpēc dzīvokļus nevar privatizēt.

VIDES KVALITĀTE

Vides kvalitāte tieši ietekmē cilvēka veselību, darba spējas un labklājību. Strauji attīstoties pilsētas ekonomikai, pastiprinās slodze uz vidi un pasliktinās tās kvalitāte.

Gaisa kvalitāte un piesārņojums

2009. gadā gaisa kvalitātes monitoringu Rīgā nodrošina divas valsts monitoringa tīkla stacijas, trīs pašvaldības monitoringa tīkla stacijas un divas speciālas nozīmes monitoringa stacijas, kas izvietotas Rīgas brīvdabas teritorijā.

Gaisa piesārņojumu Rīgā rada rūpniecības uzņēmumi, siltumenerģētikas objekti un transports. Atbilstoši izmaiņām Latvijas ekonomikā ir mainījušies arī dažādu nozaru radītā gaisa piesārņojuma īpatsvars – kopš 1990. gada ievērojami samazinājies atmosfērā gada laikā izmesto vielu daudzums no rūpniecības uzņēmumiem un siltumenerģētikas objektiem, bet pieaudzis transporta radītais gaisa piesārņojums.

Autotransports ir galvenais gaisa piesārņotājs Rīgā. Kopējais piesārņojošo vielu daudzums, ko emitē autotransports, ir ievērojami lielāks nekā stacionāro piesārņotāju radītais.

Galvenais benzola avots gaisa piesārņojumam Rīgā pēdējos gados ir naftas produktu pārkraušanas uzņēmumi Rīgas Brīvdabā. Troposfēras ozons ir cilvēkiem, augiem un dzīvniekiem bīstams oksidētājs. Pēc Rīgas domes Mājokļu un Vides departamenta datiem, ozonam noteiktie robežlielumi netiek pārsniegti.

Rīgas stacionāro piesārņotāju skaits pēdējos gados Rīgā skaitliski ir mainījies nelielās robežās, galvenokārt dažādu ekonomisku faktoru ietekmes dēļ. Uz 2008. pilsētā uzskaitīti 3172 stacionārie gaisa piesārņotāji (dati: LVĢMC datu bāze "2-Gaiss").

Rīgā skaitliski lielāko stacionāro piesārņotāju daļu veido siltumenerģijas ražotāji, kurā ietilpst ne tikai lieli siltumenerģijas ražotāji – VAS "Latvenergo" TEC-1 un TEC-2 (TEC-2 teritoriāli atrodas ārpus Rīgas robežām), AS "Rīgas siltums" siltumcentrāles ("Vecmīlgrāvis", "Daugavgrīva", "Zasulauks", "Imanta", "Ziepniekkalns" u.c.), bet arī vairāki desmiti AS

"Rīgas siltums" pārziņā esošās katlumājas un vairāki simti dažādas jaudas katlumāju, ieskaitot rūpnīcu un ražotņu katlumājas.

Kopumā Rīgas stacionāro piesārņotāju skaits ir liels, bet lielākā daļa no tiem apkārtējā gaisā ievada nelielus piesārņojošo vielu daudzumus. Rīgā kopumā samazinās sēru saturoša kurināmā izmantošana siltumenerģijas ražošanā un notiek intensīva pāreja uz videi draudzīgu kurināmo – gāzi un biomasu.

Galvenie trokšņa avoti Rīgas pilsētā ir autosatiksmes (maģistrālās ielas), dzelzceļa un tramvaja satiksme, lidosta un iepriekš pieminētie rūpnieciskie uzņēmumi. Pašreiz izstrādātajā (trokšņa samazināšanas) rīcības plānā galvenā vērība tiek pievērsta prettrokšņa pasākumiem.

Rīgas ūdeņu kvalitāti tās iekšējos ūdeņos – Daugavā, Ķīšezerā un Juglas ezerā – nosaka ne tikai tiešās

noplūdes no pilsētas teritorijas, bet arī tas, ka šeit nokļūst pārnestais piesārņojums, kura izcelsme ir ārpus Rīgas pilsētas ietekmes.

Rīgas pilsētā ir identificētas 80 piesārņotas un aptuveni 52 potenciāli piesārņotas vietas. Potenciāls pazemes ūdens piesārņotājs ir neapsaimniekotie un pamestie dziļurbumi, ap kuriem netiek ievērotas stingrā režīma aizsargjoslas un kuru tehnisko stāvokli lielākoties var raksturot kā neapmierinošu un antisanitāru.

Atkritumu saimniecība

Lielāko daļu no atkritumiem pilsētā veido sadzīves atkritumi, kas ir mājsaimniecībā radītie atkritumi un citi atkritumi, kuri pēc sava raksturojuma un īpašībām pielīdzināmi mājsaimniecības atkritumiem. Sadzīves atkritumi ietver mājsaimniecības atkritumus, komercijas un izstāžu atkritumus, ielu tīrīšanas atkritumus un zaļos atkritumus. Relatīvi daudz Rīgā saražoto ir arī celtniecības atkritumu, bīstamo sadzīves atkritumu, veselības aprūpes atkritumu un bīstamo atkritumu. Kopējais savāktais sadzīves un lieltgabarieta atkritumu daudzums Rīgā 2007. gadā bija 708912,46 tonnas. Nozīmīgu atkritumu masu veido pilsētas tūristi un apmeklētāji, ienākošais transports un vērā ņemams tas potenciālais

atkritumu daudzums, kas veidosies uzlabojoties dzīves apstākļiem.

Rīgas pilsētā savāktos atkritumus izved uz sadzīves atkritumu poligonu "Getliņi", kas atrodas Stopiņu pagastā 15 kilometrus uz dienvidaustrumiem no Rīgas un ir pati lielākā deponēšanas vieta. Tā darbojas jau 25 gadus un aizņem 87 ha lielu teritoriju. Getliņu atkritumu izgāztuvē tiek noglabāti cietie rūpnieciskie un sadzīves atkritumi. Tomēr, daļa no sadzīves un tiem pielīdzināmiem atkritumiem nonāk arī citās izgāztuvēs. Tam ir vairāki iemesli, starp kuriem ir gan vēsturiskās tradīcijas, gan atkritumus apsaimniekojošo organizāciju apkalpes zona, kas sniedzas aiz Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas robežām.

Vidējais saražotais atkritumu daudzums uz vienu iedzīvotāju Rīgas pilsētā gada laikā ir 310 kg, kas salīdzinājumā ar citās Eiropas valstīs saražoto atkritumu daudzumu uz vienu iedzīvotāju joprojām ir 2—3 reizes mazāks.

Lielākie zaļo atkritumu apsaimniekotāji pilsētā ir p/u "Rīgas dārzi un parki", Kapsētu pārvalde un namu pārvaldes. Lielāko zaļo atkritumu masu veido nopļautā zāle un rudenī kritušās lapas. Pašvaldības uzņēmuma "Rīgas dārzi un parki" savāktos atkritumus savāc un kompostē uz vietas parkos īpaši

šim mērķim atvēlētā teritorijā. Izveidoto kompostu uzņēmums izmanto teritorijas apzaļumošanai.

Bīstamo atkritumu dažādu veidu savākšanu veic licencētas firmas, kas slēdz tiešos līgumus ar atkritumu radītāju.

Pirmie dalītās atkritumu savākšanas (stikls, papīrs, plastmasa) projekti Rīgā tika realizēti laikposmā no 1995.gada līdz 1997.gadam sadarbībā ar Dānijas vides aģentūru. Samazinoties otrreizējo izejvielu pārstrādes iespējām, 1997.gadā dalīto atkritumu savākšana tika pārtraukta. Dalīto atkritumu savākšanas sistēmu pakāpeniski sāka atjaunot 2001.gadā, kad SIA "Hoetika – ATU" (tagad SIA „L&T”) uzstādīja konteinerus stiklam, papīram un plastmasai. 2002.gadā procesā iesaistījās arī SIA "Nehlsen – Rīga" (tagad „Nelsens”).

Rīgas pilsētā ir izvietotas 3171 SIA „L&T” un SIA „Nelsens” sadzīves atkritumu tvertnes otrreizējo izejvielu-stikla, plastmasas un papīra-kartona savākšanai.

PAŠVALDĪBAS PĀRVALDE

Rīgas pašvaldības lēmējinstītūciju - domi - veido 60 ievēlēti deputāti. Pēdējās pašvaldību vēlēšanas notika 2009.gada 6.jūnijā. Kandidēšanai Rīgas domē bija iesniegti 17 politisku organizāciju un to apvienību saraksti. Domē tika ievēlēti deputāti no četriem sarakstiem – „Saskaņas centrs”, „Pilsoniskā savienība”, „LPP/LC” un „Jaunais laiks”. Pašvaldību vēlēšanās piedarījās 58,9% balsstiesīgo iedzīvotāju (pilsoņi), salīdzinājumā ar iepriekšējām vēlēšanām 2005.gada martā (52,87%)¹² vēlētajū aktivitāte ir palielinājusies. Rīgas pilsētā 68,7%¹² iedzīvotāju ir Latvijas Republikas pilsoņi, bet pārējiem nav pilsonības, tāpēc aktuāls ir jautājums par visu nepilsoņu tiesībām piedalīties pašvaldību vēlēšanās.

Rīgas dome no deputātu vidus ievēl Rīgas domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un pastāvīgo komiteju locekļus. Lai nodrošinātu savu darbību un sagatavotu jautājumus izskatīšanai

domes sēdēs, dome izveido pastāvīgās komitejas, kuru personālo sastāvu nosaka, pieņemot atsevišķu domes lēmumu. 2009.gada sasaukuma Domē ir 8 komitejas:

Finanšu un administrācijas lietu komiteja;
Sociālo jautājumu komiteja;
Pilsētas attīstības komiteja;
Mājokļu un vides komiteja;
Pilsētas īpašuma komiteja;
Izglītības, kultūras un sporta komiteja;
Satiksmes un transporta lietu komiteja;
Drošības, kārtības un korupcijas novēršanas jautājumu komiteja.

Dome ieceļ amatā pilsētas izpilddirektoru un priekšpilsētu (rajonu) izpilddirektorus. 2009. gadā ir veikta būtiska pašvaldības institūciju reorganizācija. Pašvaldības izpildinstitūcijas ir nozaru departamenti, iestādes, centrālā administrācija, aģentūras, īpaša statusa institūcijas un kapitālsabiedrības. Pašvaldības funkciju īstenošana tiek organizēta

atbilstoši nozarēm, izveidojot nozaru vadošās iestādes – domes departamentus. Domes departamenti ir Domes priekšsēdētāja pakļautībā, un par attiecīgajām nozarēm atbildīgās komitejas īsteno šajos departamentos Domes pastāvīgo komiteju kontroli 2010. gada sākumā Rīgas pašvaldībā ir 8 departamenti: Finanšu departaments, Izglītības, kultūras un sporta departaments, Īpašuma departaments, Labklājības departaments, Mājokļu un vides departaments, Pilsētas attīstības departaments, Satiksmes departaments. Atsevišķi darbojas Rīgas pilsētas būvvalde.

Pavisam pilsētas pašvaldības struktūrvienībās, ieskaitot nodarbinātos pakļautības iestādēs, ir nodarbināti 17,6 tūkstoši darbinieku. Iepriekšējos gadus bija vērojama tendence darbinieku skaitam palielināties, taču līdz ar ekonomiskās krīzes sākšanos, līdzīgi kā valsts sektorā arī Rīgas pilsētas pašvaldības institūcijās uzsākta reorganizācija, kas ietver arī optimizāciju.

¹² PMLP dati uz 2009.gada sākumu.

RĪGAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS BUDŽETS

Pašvaldības budžeta politikas mērķis ir nodrošināt pašvaldības funkciju izpildei nepieciešamos finanšu resursus, koordinēt to izlietošanu un saglabāt budžeta stabilitāti, sekmējot ieņēmumu un izdevumu līdzsvaru.

Kopš 2003. gada Rīgas pilsētas pašvaldība sekmīgi īsteno ilgtermiņa finanšu politiku. Rīgas pilsētas pašvaldībai ik gadus laikposmā no 2004. – 2008. gadam ir izdevies budžetu noslēgt ar pārpalikumu.

Latvijā pašvaldību un līdz ar to arī Rīgas budžetu veido pamatbudžets un speciālais budžets. Šāds dalījums ir aizsākts pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā un ir šī brīža situācijai neatbilstošs. Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžets ir budžeta galvenā daļa, kas ietver pašvaldības ieņēmumus, kuri paredzēti izdevumu segšanai un nav paredzēti īpašiem mērķiem. Rīgas pilsētas pašvaldības speciālais budžets ietver īpašiem mērķiem paredzētus ieņēmumu avotus. Kopš 2010.gada Rīgas pilsētas pašvaldība, lai korektāk un pārskatāmāk atspoguļotu budžeta sastāvdaļas, abas daļas apvieno vienā – Rīgas pilsētas pašvaldības konsolidētajā budžetā. Rīgas pilsētas pašvaldības budžets veidots atbilstoši naudas plūsmas principam, vienlaicīgi, saskaņā ar Valsts kases norādījumiem, nodrošinot uzskaiti atbilstoši uzkrāšanas principam.

Ieņēmumi

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumus veido pamatbudžeta un speciālā budžeta ieņēmumi, tajā skaitā arī ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem Rīgas pilsētas pašvaldībai. Iepriekšējos gadus līdz 2009.gadam bija vērojama pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu palielināšanās. 2008. gadā pašvaldības pamatbudžeta kopējie ieņēmumi sastādīja 554,7 miljoni latu, kas bija par 87,6 miljoniem latu (par 19%) vairāk nekā 2007.gadā, bet salīdzinājumā ar 2004. gadu (271,7 miljoni latu) pamatbudžeta ieņēmumi 2008.gadā palielinājušies divas reizes. Taču ekonomiskās situācijas pasliktināšanās rezultātā, kas aizsākās 2008. gada nogalē, 2009.gadā, samazinoties rīdzinieku algām un nodarbinātībai, tika lauzta iepriekšējo gadu budžeta ieņēmumu pieauguma dinamika. 2009. gadā pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi (bez transferta no speciālā budžeta) bija 421,4 miljoni latu, kas ir par 133,3 miljoniem latu jeb par 24% mazāk nekā iepriekšējā gadā. 2010. gadā plānota tālāka budžeta ieņēmumu daļas samazināšanās, tiem salīdzināmajās cenās

noslīdot līdz 2004. gada līmenim. 2009.gadā nodokļu ieņēmumi pamatbudžetā bija 300,6 miljoni latu, tie veidoja 71,3 % no ieņēmumiem (neskaitot transfertu no speciālā budžeta).

2008.gadā Rīgas pilsētas pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi bija 52,1 miljons latu, 2009.gadā tie bija ievērojami zemāki - 25,8 miljoni latu.

Laikā no 2000. līdz 2008. gadam pašvaldības pamatbudžeta izdevumi uz vienu pilsētas iedzīvotāju ir palielinājušies no 202 latiem līdz 742 latiem gadā. Ņemot vērā inflācijas ietekmi, reālie pašvaldības pamatbudžeta izdevumi uz vienu rīdzinieku šajā laika posmā pieauguši 2,3 reizes.

Izdevumi

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi 2008. gadā bija 539,4 miljoni latu. Taču būtiski samazinoties pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu daļai, 2009. gada budžetā veikts arī ievērojams izdevumu samazinājums. Salīdzinājumā

ar iepriekšējo gadu tie saruka par 112,2 miljoniem latu (par 21%) un 2009.gadā bija 427,2 miljoni latu.

Pašvaldības budžeta līdzekļi tiek izlietoti izpildvaras institūciju uzturēšanai, pašvaldības iepirkumu apmaksai, investīciju finansēšanai, dotācijām no pašvaldības budžeta finansētajiem komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem par pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanu sabiedriskā transporta, pilsētas transporta infrastruktūras (apgaismojuma), teritorijas labiekārtošanas u.c. nozarēs

Rīgas pilsēta ir arī lielākās iemaksas veicējs pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. 2008. gadā pilsēta fondā iemaksāja 52,6 miljonus latu, bet 2009.gadā - 47,2 miljonus latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta uzdevums ir nodrošināt finanšu līdzekļus pašvaldības autonomo funkciju veikšanai. Atbilstoši Rīgas kā galvaspilsētas attīstības tendencēm, papildus pašvaldību autonomo funkciju nodrošināšanai Rīgā īpaša nozīme ir tādu funkciju nodrošināšanai, kas saistītas ar Latvijas Republikas valsts svētkiem un tradicionālajiem kultūras pasākumiem, kā arī ārvalstu pārstāvju valsts un oficiālo vīzišu norisēm.

398,6 miljoni latu jeb 85% budžeta izdevumu 2009. gadā bija uzturēšanas izdevumi, bet 72,8 miljoni latu – kapitālie izdevumi (15%). Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas galveno prioritāšu noteikšana ir saistīta ar pašvaldību autonomo funkciju izpildes nodrošināšanu.

Ekonomiskās un finanšu situācijas pasliktināšanās apstākļos, krasi sarūkot pašvaldības budžeta ieņēmumiem, kā arī valsts īstenotās finanšu stabilizācijas politikas rezultātā samazinoties pašvaldības iespējām piesaistīt ārējos finanšu resursus aizņēmumu formā, turpmākajos gados pašvaldības iespējas investīciju projektu finansēšanā būs visai ierobežotas.

Neskatoties uz to, arī šajos apstākļos, būtiski samazinot pašvaldības uzturēšanas izdevumus, sastādot 2010.gada pilsētas budžetu, Rīgas pilsētas pašvaldības kapitālos izdevumus paredzēts palielināt par vairāk nekā 6%, salīdzinot ar 2009.gadu.

Turpmākajos gados pašvaldības infrastruktūras attīstības jomā plašāk jāizmanto Eiropas Savienības strukturfundu, kā arī valsts un privātās partnerības sniegtās iespējas pašvaldības infrastruktūras attīstībā.

No Rīgas pilsētas pašvaldības speciālā budžeta līdzekļiem 2008. gadā novirzīti īpašiem mērķiem iezīmēti izdevumi 54,8 miljonu apjomā, kas ir par 15,9 miljoniem latu vairāk kā 2007. gadā. 2009. gadā speciālā budžeta izdevumi bija 43,6 miljonu latu apjomā (bez pārskaitījuma pamatbudžetam). 2008. gadā Rīgas pilsētas pašvaldībai veidoja 416,9 tūkstošus latu, 2009. gadā – 479,9 tūkstoši latu, lielākā daļa no tiem jeb 378 tūkstoši latu izlietoti izglītības funkcijai.

Aizņēmumi

Rīgas pilsētas pašvaldībai sekmīgi īstenojot finanšu stabilizācijas politiku, jau piecus gadus pēc kārtas nepieļaujot budžeta deficītu un samazinot piesaistīto finanšu resursu cenu, ir izdevies piebremzēt pašvaldības tiešo parādsaistību apjoma pieaugumu un samazināt tā relatīvo apjomu. Pilsētas parādsaistību relatīvais līmenis (pret budžeta ieņēmumiem) laikā no 2002. līdz 2008. gadam ir samazinājies no 45% līdz 22%.

2008.gadā pašvaldība uzsāka īstenot Rīgas pilsētas pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību vadības stratēģiju 2008.-2012. gadam, nodrošinot aizņēmumu, garantiju un saistības vadības stabilitāti un turpinot samazināt piesaistīto finanšu resursu cenu.

PAŠVALDĪBAS NEKUSTAMIE ĪPAŠUMI

Pašvaldības īpašumā esošais nekustamais īpašums – zemes un ēkas, būves jāizmanto racionāli ilgā laika periodā, lai iedzīvotāji no tā gūtu optimālo labumu. Pašvaldībai darījumi ar nekustamo īpašumu jāveic atbilstoši stratēģiskiem mērķiem un Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, īpaši izvērtējot katra darījuma nozīmi un sabiedrības ieguvumu.

Rīgas pilsētas administratīvajās robežās uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda zemesgrāmatā saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem (turpmāk NĪVKIS uz 2009.gada oktobri) ir nostiprināti 6693 zemes īpašumi ar kopējo platību 8322 ha, tai skaitā pašvaldības privatizējamām dzīvojamām mājām piesaistītā zeme, kur uzsākts privatizācijas process, ir 3579 zemes

īpašumi ar kopējo platību 1027 ha. Bez tam saskaņā ar NĪVKIS kā pašvaldībai piekritošie zemesgabali ir noteikti 5641 gabali ar kopējo platību 1273 ha.

Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo kapitālsabiedrību, kas nodrošina pašvaldības funkciju īstenošanu, īpašumā ir reģistrēti 126 zemesgabali ar kopējo platību 132 ha.

Ārpus Rīgas pilsētas administratīvajām robežām uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda ir reģistrēti 325 zemes īpašumi ar kopējo platību 29549 ha, Rīgas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībai SIA „Rīgas meži”, kas nodrošina pašvaldības funkciju īstenošanu, pieder 368 zemesgabali ar kopējo platību 28266 ha.

IEDZĪVOTĀJU IESAISTĪŠANA PAŠVALDĪBAS DARBĪBĀ

Lai pilsētas iedzīvotāji justos piederīgi pilsētai, ir būtiski viņus iesaistīt kā pilsētas sabiedriskajā dzīvē, tā arī pilsētai būtisku jautājumu apspriešanā un risināšanā. Ir svarīgi, lai katrs būtu informēts, kur vērsties pēc palīdzības sociālu jautājumu risināšanā, kā arī būtu brīvi pieejama informācija par jebkādām citām pilsētas aktivitātēm, kultūras pasākumiem un būvniecības sabiedriskām apspriešanām. Pašvaldība iedzīvotāju informēšanai un iesaistīšanai velta arvien lielāku uzmanību. Rīgas pašvaldībai ir vienota mājas lapa www.riga.lv, kā arī katra RD institūcija atbilstoši savai kompetencei nodrošina informācijas pieejamību interesentiem ar mājas lapu, bukletu un citu informācijas nesēju palīdzību. Pašvaldība iedzīvotāju informēšanai izmanto dažādus masu medijus – televīziju, radio, laikrakstus. Tiek veidotas preses relīzes, organizētas preses konferences, tikšanās un intervijas ar RD

amatpersonām, kā arī pēc žurnālistu pieprasījumiem gatavoti dažādi informatīvi materiāli, rīkotas „atvērto durvju” dienas Rīgas Domē, tiek rīkotas arī dažādas informatīvās kampaņas un sabiedriskās apspriešanas, izveidoti dažādi informatīvi bukleti: par uzņēmējdarbības uzsākšanu Rīgā, „Sociālie pakalpojumi Rīgā”, „Nepaej garām cilvēkam, kurš nonācis nelaimē!”, „Būvējam Rīgā”, „Vienkāršotā rekonstrukcija/renovācija” u.c., darbojas Apmeklētāju pieņemšanas centrs ar vairākām filiālēm.

Lai sabiedrība tiktu iesaistīta pilsētas veidošanā, pašvaldība veic sabiedriskās domas aptaujas, kurās tika noskaidroti iedzīvotāju vērtējums, viedokļi un prioritātes, rīko sabiedriskās apspriešanas. Iedzīvotāju viedokļi tiek uzklautāti arī RD struktūrvienību mājas lapās internetā (forumi). Tāpat

iedzīvotājiem ir iespēja izteikt viedokļus attiecīgās priekšpilsētas izpilddirekcijā, ja šajā priekšpilsētā notiek kādas būvniecības ieceres sabiedriskā apspriešana. Iedzīvotāju viedokļi tiek uzklautāti arī pie detalplānojumu izstrādes.

Neskatoties uz to, ka pašvaldība veic arvien vairāk pasākumu iedzīvotāju iesaistīšanā, iedzīvotāju vērtējums joprojām ir kritisks. Saskaņā ar 2009. gada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, Rīgas pašvaldības darbu kopumā pozitīvi vērtē 22,4% aptaujāto, savukārt kritisku vērtējumu sniedza 57,5% aptaujāto. Jāmin fakts, ka salīdzinājumā ar 2008. gadu iedzīvotāju kritiskā attieksme ir pieaugusi: 2008. gadā negatīvu vērtējumu sniedza 44% - 46% aptaujāto.

2. RĪGAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS VADLĪNIJU PLĀNS

Rīgas attīstības programmas telpiskās attīstības vadlīniju plāns (turpmāk Struktūrplāns) akcentē svarīgākos pilsētas plānojuma struktūras un funkcionālos mezglus, kā arī pilsētas interešu virzienus, kuru attīstību pilsēta definē kā prioritātes investīcijām vai padziļinātai izpētei šīs programmas stratēģisko mērķu izpildes ietvaros (1.attēls). Struktūrplāns konceptuāli atbilst Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025.gadam definētajām Rīgas teritorijas plānošanas pamatnostādnēm, kā arī Rīgas teritorijas plānojumā 2006.-2018.gadam piedāvātajam redzējumam par Rīgas perspektīvo plānojuma struktūru, to konkretizējot laikā un telpā atbilstoši Rīgas attīstības programmas darbības termiņam. Tādējādi Struktūrplānā nav attēloti jau

eksistējoši dzīvojamie rajoni, dabas pamatnes teritorijas, tehniskā infrastruktūra un pilnīgs ielu tīkls, kā arī atsevišķi citi pilsētas plānojuma struktūru veidojoši elementi, kuru nozīme joprojām ir neapstrīdama, bet tiem netiek plānotas būtiskas transformācijas no pilsētas pašvaldības puses.

Telpiski Rīga ir izteikti monocentriska pilsēta, kur pilsētas vēsturiskais centrs ir pilsētas visaktīvākā un piesātinātākā vieta, koncentrējot sevī pilsētas svarīgākās funkcijas. Tuvākajā perspektīvā Rīgas attīstību paredzēts balstīt uz tās vēsturiskā plānojuma bāzes, tajā pat laikā sniedzot pilsētai jaunas attīstības iespējas. Primāri attīstība tiek plānota pēc kompaktas pilsētas attīstības modeļa, pēc iespējas

efektīvāk izmantojot esošos jau apbūvēto un / vai pilsētas centram pieguļošo teritoriju resursus. Tādējādi jaunās **attīstības teritorijas**, kas varētu turpināt attīstīties tuvāko gadu laikā, tiek plānotas tuvāk eksistējošajam Rīgas vēsturiskajam centram, pakāpeniski attīstot pilsētas inženiertīklu kapacitāti, efektīvizējot resursu izmantošanu un revitalizējot centram pieguļošās degradētās teritorijas. Primāri tās ir teritorijas starp Daugavgrīvas ielu un Ķīpsalu, Andrejsalas – Pētersalas apkaime, Skanstes ielas apkaime, Mūkusala un Lucavsala, Krasta ielas rajons, kā arī teritorija starp Mežaparka un Čiekurkalna apkaimēm („Ezerparks”), kas atrodas būtiska transporta mezgla tuvumā. Savukārt

Daugavas kreisajā krastā iepretim Vecrīgai tiek plānots tā saucamais **jaunais Rīgas centrs**. Te bez dominējošās darījumu iestāžu attīstības nozīmīgu lomu varētu ieņemt arī tādi nacionālas nozīmes sabiedriski objekti kā Latvijas Nacionālā bibliotēka, Zinātnes un pašvaldības centra attīstība Torņakalnā, potenciālais Akustiskās koncertzāles projekts, u.c.

Liela vērība tuvākajos gados paredzēts pievērst **Rīgas apkaimju projektam, stiprinot vietējos centrus**, kuros būtu vēlama daudzveidīgs pakalpojumu klāsts, veicinot rīdiniķu līdzdalību savu apkaimju plānošanas un attīstības procesos, kā arī veidojot pilnvērtīgu sociāli - ekonomiskās informācijas bāzi par Rīgas pilsētu apkaimju griezumā, kas palīdzētu uzlabot pilsētas plānošanu kopumā.

Struktūrplānā attēlots arī galveno jauktas izmantošanas un ražošanas attīstības teritoriju izvietojums, tādējādi iezīmējot šo teritoriju specifisko raksturu un vēlamo attīstības virzienu.

Viena no galvenajām Rīgas stratēģiskajām prioritātēm ir **Rīgas brīvostas attīstība**. Paredzams, ka jau tuvāko gadu laikā Rīgas brīvostas teritorijā tiks veiktas lielas investīcijas infrastruktūras kapacitātes paaugstināšanai, uzlabojot ostas un attiecīgi arī Rīgas pilsētas konkurētspēju starptautiskā mērogā.

Kā prioritārs satiksmes infrastruktūras attīstības projekts, tiek izvirzīts **Rīgas Ziemeļu transporta koridora** projekts. Tas ir jaunbūvējams lielas caurlaidības ātrsatiksmes autoceļš, kas šķērso Rīgas pilsētu austrumu – rietumu virzienā ārpus Rīgas pilsētas vēsturiskā centra, nodrošinot autoceļa E67 Via Baltica savienojumu ar Rīgas brīvostu un starptautisko lidostu „Rīga”, kā arī būtiski uzlabojot iedzīvotāju mobilitātes iespējas Rīgā un Pierīgā. Projekta īstenošanas stratēģiskais mērķis ir uzlabot Rīgas transporta infrastruktūras sistēmu, nodrošinot Rīgas pilsētas, Rīgas reģiona un Latvijas Republikas konkurētspēju un attiecīgi arī izaugsmes iespējas ilgtermiņā. Tai pašā laikā mazinot maģistrālo ielu fragmentāro raksturu Rīgā, nepieciešams pēc iespējas ātrāk pabeigt izbūvēt **Dienvidu tilta**

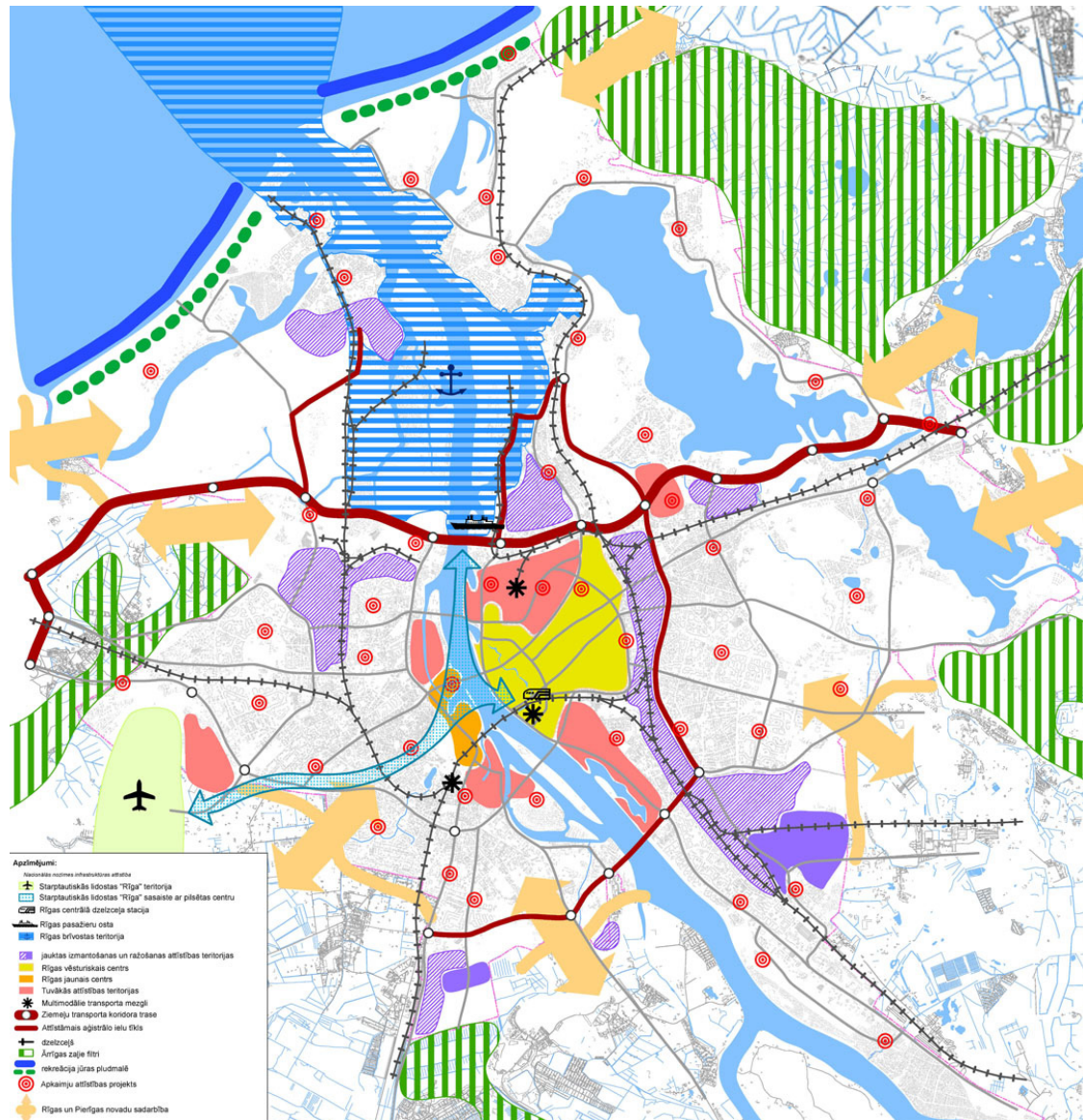
pieslēgumus un Austrumu maģistrāles neizbūvētos posmus. Pie nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objektiem, kas ir prioritāri pilsētas attīstībai, minami **lidosta, pasažieru osta un centrālais dzelzceļa mezgls**. Struktūrplānā parādīts, ka no lidostas būtu jāizbūvē sabiedriskā transporta savienojums ar pilsētas centru. Tas nozīmē, ka tuvākajos gados jāveic detalizētas izpētes par labāko transporta veida risinājumu šim savienojumam.

Papildus iepriekšminētajiem galvenajiem starptautiskas nozīmes transporta mezgliem paredzēts attīstīt arī trīs **multimodālos transporta mezglus** - Torņakalnā, Pētersalā un Centrālās autoostas rajonā, uzlabojot Rīgas sasniedzamību nacionālā un reģionālā mērogā

Liela nozīme tiek piešķirta **sadarbībai ar Rīgas aglomerācijā ietilpstošajām pašvaldībām**. Struktūrplānā tiek attēlotas Rīgas un Pierīgas novadu savstarpējo interešu saiknes, kā arī pie aizsargājamām vērtībām tiek definēti apkārtējie meži gar Rīgas administratīvo robežu, kas varētu pildīt **„zaļo filtru” funkciju**, tādējādi nepieļaujot stihiskus suburbanizācijas procesus šajos virzienos. Kā rekreācijas vērtība ir definēta Rīgas jūras līča piekraste.

1.attēls

RĪGAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS VADLĪNIJAS

3. RĪGAS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS UN PROBLĒMAS

Rīgas pilsētas priekšrocības un trūkumus, kā arī attīstības iespējas un problēmas atspoguļo SVID analīze, kas ir visplašāk izmantotā metode plānošanas procesā, lai noskaidrotu esošās situācijas stiprās un vājās puses un lai identificētu iespējas un iespējamo problēmu loku nākotnē. Lai iegūtu plašāku skatījumu par dažādu jomu pašreizējo stāvokli Rīgā un iespējām nākotnē, SVID analīze ir veikta katras jomas ietvaros. Turklāt šī

analīze ir veikta no dažādu mērogu skatupunkta: Rīga – starptautiskā mērogā, Rīga – nacionālā un reģiona mērogā, Rīga – no pilsētas iedzīvotāju, sabiedrības skatu punkta, kā arī Rīgas analīze apkaimju griezumā.

SVID analīze (stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu analīze) ir ilgtermiņā noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanas iespēju izvērtējums, ņemot vērā pašreizējo situāciju un tās analīzi. Iegūtie rezultāti

ir būtiski, lai formulētu vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzienus, kas nodrošinātu ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Izstrādātajā Rīgas pilsētas SVID analīzē jāņem vērā, ka tā nav detalizēts jomu pārskats, bet gan svarīgāko faktu, un draudu atspoguļojums, kas dod vispārēju priekšstatu par situāciju pašvaldībā.

RĪGA STARPTAUTISKĀ MĒROGĀ

STIPRĀS PUSES

Pieejamība, dabas resursi

Izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums – pilsēta atrodas Baltijas valstu centrā un krustcelēs starp Austrumu tirgiem, Skandināviju un Eiropu, ES robeža.
 Transporta mezgls – pilsētā ir osta, dzelzceļa mezgls, starptautiskā autoosta, pilsētas tuvumā – lidosta.
 Lielākā lidosta Baltijas valstīs, kas turpina augt.
 Jūras tuvums, daudz ūdensmalu.
 Rīga – viena no zaļākajām Eiropas galvaspilsētām. Rekreācijas un aktīvas atpūtas zonas pilsētā un pilsētas tuvumā (Jūrmala, Sigulda).

Iedzīvotāji, sabiedrība

Lielākā Baltijas valstu galvaspilsēta.
 Izglītots, augsti kvalificēts darbaspēks.
 Saīdzinājumā ar lielāko daļu ES valstīm, lētāks darbaspēks.
 Labas dažādu valodu zināšanas.
 Multinacionāla sabiedrība.
 Plašs konfesiju spektrs.
 Senas, bagātas tradīcijas.

Pilsētvide, pakalpojumi

Liels parku, dārzu īpatsvars. Sakopts centrs.
 Bagātīgs kultūrvēsturiskais mantojums.
 Galvaspilsēta ar pasaulē vislielāko jūgendstila ēku īpatsvaru.
 Eiropas galvaspilsēta ar vislielāko koka arhitektūras koncentrāciju.
 Baltijas kultūras centrs – augsti sasniegumi profesionālās mākslas jomā (opera, teātri).
 Spēcīgas amatiermākslas tradīcijas.
 Augstāko mākslas un kultūras izglītības iestāžu koncentrācija.
 Attīstīta tūrisma infrastruktūra (viesnīcas, transports, ēdināšana, u.c.).
 E-pakalpojumu īpatsvara palielināšanās.
 Augstākās izglītības programmu daudzveidība.
 Plašs kvalitatīvu, lētāku kā Rietumu valstīs veselības aprūpes, SPA un skaistumkopšanas pakalpojumu klāsts.

VĀJĀS PUSES

Pieejamība, dabas resursi

Nepietiekoši ērts pilsētas savienojums ar lidostu.
 Nepietiekoši pievilcīgs klimats visa gada garumā (īsa tūrisma sezona).
 Lielās teritorijās maza grunts nestspēja augsto gruntsūdens un teritorijas applūšanas dēļ.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Iedzīvotāju skaita samazināšanās.
 Vecumstrukturā pasliktināšanās.
 Sabiedrības noslāņošanās palielināšanās, kas izraisa sociālās spriedzes paaugstināšanos.
 Zems pilsoniskās līdzdalības un informētības līmenis.

Pilsētvide, pakalpojumi

Degradētas teritorijas pilsētā, tai skaitā tūrisma iecienītās teritorijās.
 Informatīvu norāžu trūkums pilsētā.
 Iebraucējiem nepietiekoši saprotams sabiedriskais transports.
 Viesmīlības trūkums apkalpojošā sektorā (taksometri, restorāni, veikali, u.tml.).
 „Nepareizā tūrisma” pieaugums (sektūrisms, vecpuišu ballītes, u.tml.).
 Nepietiekoši augsta augstākās izglītības kvalitāte.

RĪGA STARPTAUTISKĀ MĒROGĀ

STIPRĀS PUSES

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Rīgas ostas strauja izaugsme.

Tūristu skaita (tai sk., kas Rīgā pavada vairākas dienas) palielināšanās.

Labā pieredze starptautisku pasākumu organizēšanā. Pieaugošs skaits starptautiski atpazīstamu kultūras, sporta un citu pasākumu norišu Rīgā (Eirovizija, NATO samits, Pasauls Hokeja čempionāts).

Tēls

Saņemts 2014.gada Eiropas kultūras galvaspilsētas statuss.

Aktīva pilsētas līdzdalība starptautiskajās organizācijās.

Labā reputācija un iestrādes lielu starptautisku pasākumu rīkošanā

VĀJĀS PUSES

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Starptautiskam mērogam salīdzinoši mazs pieprasījuma tirgus.

Starptautisko kredītreitinga aģentūru pilsētai piešķirto rādītāju pasliktināšanās.

Salīdzinoši zems IKP uz 1 iedz.

Nepietiekoši augsta ekonomiskā (komercdarbības) aktivitāte.

Starptautiskā mērogā zema uzņēmēju reputācija.

Neskaidrs atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai.

Nepietiekošs atbalsts radošo industriju attīstībai.

Vāji izmantots pašmāju zinātnieku potenciāls ražošanas attīstīšanai.

Tēls

Nav definēts Rīgas tēls.

Nepietiekoša pilsētas atpazīstamība starptautiskā vidē.

Nekoordinēta ar Rīgas tēla veidošanu saistīto Rīgas institūciju darbība

RĪGA STARPTAUTISKĀ MĒROGĀ

IESPĒJAS

Pieejamība, dabas resursi

R-A centrs.
 Pasažieru ostas attīstība.
 Projekts „Rail Baltica” (savienot metropoles Tallinu – Rīgu – Kauņi – Varšavu – Berlīni ar vienotu dzelzceļa līniju).

Iedzīvotāji, sabiedrība

Latviskās identitātes attīstīšana.
 Studentu piesaistišana.
 Radošās sabiedrības attīstība.
 Multinacionālā potenciāla izmantošana.
 Uz ciešāku sabiedrības integrāciju vērstas aktivitātes.

Pilsētvide, pakalpojumi

Ūdens, velotransporta u.c. alternatīvo transporta veidu (gaisa tramvajs) attīstība.
 Multinacionālas kultūras un amatiermākslas attīstība.
 Rīgas kā Baltijas kultūras metropoles veidošana.

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Rīgas kā Baltijas ekonomisko aktivitāšu, darījumu centra veidošana.
 Ostas teritorijas attīstības un izmantošanas intensificēšana.
 ZTP attīstība.
 Kultūras, izglītības un rekreācijas tūrisma attīstība.
 Konferenču tūrisma veicināšana.
 Alternatīvu tūrisma maršrutu un pakalpojumu veidošana.
 Radošo industriju attīstība.
 2014.gada Eiropas kultūras galvaspilsētas statusa izmantošana.

Tēls

Pilsētas tēla uzlabošana.

DRAUDI

Pieejamība, dabas resursi

Applūšanas risks. HES un jūras uzplūdi.
 ES perifērija.
 Bīstamās kravas (dzelzceļa) caur pilsētas centru.
 Tranzīts neatzītām vielām, noziedzības paaugstināšanās.
 Projekta „Rail Baltica” gausā attīstība.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Iedzīvotāju skaita samazināšanās.
 Intelektuālā potenciāla aizplūšana.
 Segregācija – iedzīvotāju materiālā un etniskā noslāņošanās.

Pilsētvide, pakalpojumi

Gaisa piesārņojums, troksnis.
 Rīgas vēsturiskā centra degradācija ar nepārdomātu apbūvi un zemas kvalitātes restaurāciju.

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Uzņēmējdarbības vides regulējošo nodokļu politikas nelabvēlīgo izmaiņu turpināšanās.

Tēls

Rīgas tēla pasliktināšanās dēļ „nepareizā tūrisma”.
 Aktuālo ekonomisko procesu negatīvais iespaids uz Rīgas tēlu

RĪGA NACIONĀLĀ UN REĢIONA MĒROGĀ

STIPRĀS PUSES

Pieejamība, dabas resursi

Transporta mezgls – pilsētā ir osta, dzelzceļa mezgls, starptautiskā autoosta, pilsētas tuvumā – lidosta.
Labs un daudzveidīgs savienojums ar citām valsts un reģiona teritorijām.
Jūras tuvums, daudz ūdensmalu.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Izglītots, augsti kvalificēts darbspēks.
Labas dažādu valodu zināšanas.
Multinacionāla sabiedrība.

Pilsētvide, pakalpojumi

Liels parku, dārzu īpatsvars. Sakopts centrs.
Bagātīgs kultūrvēsturiskais mantojums.
Kultūras centrs.
Izglītības centrs.
Tirdzniecības, sadzīves pakalpojumu, izklaides centrs.
Veselības aprūpes pakalpojumu centrs.
Attīstīta tūrisma infrastruktūra (viesnīcas, transports, ēdināšana, u.c.).
E-pakalpojumu īpatsvara palielināšanās.
Augstākās izglītības programmu daudzveidība.
Laba pieredze lielu starptautisku pasākumu organizēšanā.
Laikmetīgās mākslas attīstība.

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Ekonomisko aktivitāšu centrs.
Salīdzinoši liels pieprasījuma tirgus.
Rīgas ostas rādītāju uzlabošanās.
Dažādu ekonomikas nozaru stimulēšana saistībā ar Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu 2014.gadā.

Pārvalde

Galvaspilsēta.
Valsts pārvaldes institūciju pieejamība.

VĀJĀS PUSES

Pieejamība, dabas resursi

Maģistrālo ielu fragmentārais raksturs.
Starp jūru un pilsētu atrodas dabas parks „Piejūra”, kura dabas aizsardzības plānā nav paredzēta piekrastes izmantošana atpūtai.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Iedzīvotāju skaita samazināšanās.
Vecumstrukturā pasliktināšanās.
Sabiedrības noslāņošanās palielināšanās, kas izraisa sociālās spriedzes paaugstināšanos.

Pilsētvide, pakalpojumi

Degradēti objekti un teritorijas pilsētā, tai skaitā tūristu iecienītās vietās.
ES gaisa piesārņojuma un trokšņu līmeņa normatīvu pārsniegšana.
Morāli novecojusi, sliktā tehniskā stāvoklī esoša pilsētas kultūras infrastruktūra

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Pilsētas starptautisko aģentūru piešķirto kredītreitinga rādītāju pasliktināšanās.
Nepietiekams atbalsts radošo industriju attīstībai.
Vāji izmantots pašmāju zinātnieku potenciāls ražošanas attīstīšanai.

Pārvalde

Starpinstitūciju konstruktīvas sadarbības trūkums.
Vāja sadarbība ar Pierīgas pašvaldībām.
Trūkst kopīga skatījuma un vienotas rīcības Rīgas un Pierīgas transporta un teritorijas plānošanas problēmu risināšanā.

RĪGA NACIONĀLĀ UN REĢIONA MĒROGĀ

IESPĒJAS

Pieejamība, dabas resursi

Transportmiju sistēmas attīstība.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Studentu piesaistīšana.

Radošās sabiedrības attīstība.

Pilsētvide, pakalpojumi

Pasažieru ostas attīstība.

Ūdens, velotransporta u.c. alternatīvo transporta veidu attīstība.

Multinacionālas kultūras un amatiermākslas attīstība.

Laikmetīgās mākslas attīstība.

Degradēto teritoriju attīstība.

Kultūras infrastruktūras atjaunošana un pilnveidošana.

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Intensificēt ostas teritorijas attīstību un izmantošanu.

ZTP attīstība.

Kultūras, izglītības un rekreācijas tūrisma attīstība.

Konferenču tūrisma veicināšana.

Alternatīvu tūrisma maršrutu un pakalpojumu veidošana.

Radošo industriju attīstība.

Pārvalde

Aktīva pilsētas piedalīšanās Rīgas plānošanas reģiona darbībā.

Sadarbības uzlabošana ar apkārtējām pašvaldībām.

DRAUDI

Pieejamība, dabas resursi

Applūšanas risks. HES un jūras uzplūdi.

Transporta sistēmas plānošanas un attīstīšanas trūkums reģionālā līmenī.

Sabiedriskā transporta izmantošanas īpatsvara samazināšanās.

Iedzīvotāji, sabiedrība

Iedzīvotāju skaita samazināšanās.

Intelektuālā potenciāla aizplūšana.

Segregācija, materiālā un etniskā noslāņošanās.

Pilsētvide, pakalpojumi

Soda sankcijas no ES sakarā ar gaisa piesārņojuma un trokšņa normatīvu pārsniegšanu.

Nekontrolēti un stihiski suburbanizācijas procesi Rīgas aglomerācijā.

Svārstmigrācijas palielināšanās no Pierīgas teritorijām, kas veicina Rīgā iebraucošā un izbraucošā transporta plūsmu pieaugumu.

Uzņēmējdarbības vide un ekonomika

Uzņēmējdarbībai nelabvēlīga nodokļu politika.

Pārvalde

Politiskās nesaskaņas ar nacionālā līmeņa politisko vadību.

Viedokļu atšķirību saasināšanās ar lauku pašvaldībām.

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

STIPRĀS PUSES

Teritorija, dabas resursi

Daugava kā pilsētas telpiskais mugurkauls.
Vecrīga un UNESCO vēsturiskais centrs.
Jūras tuvums.

Demogrāfiskā situācija, iedzīvotāji, sabiedrība

Lielākā pilsēta valstī, Baltijā.
Augsti kvalificēts darbaspēks.
Augsts studentu īpatsvars.

Pilsētvide

Daudzveidīga arhitektūra.
Daudz parku un meža parku.
Liels īpaši aizsargājamo dabas teritoriju skaits.

VĀJĀS PUSES

Teritorija, dabas resursi

Pilsētas monocentriskais raksturs, kas koncentrē satiksmi pilsētas centrā un tā virzienā.

Demogrāfiskā situācija, iedzīvotāji, sabiedrība

Iedzīvotāju skaita samazināšanās.
Vecumstruktūras pasliktināšanās.
Iedzīvotāju ienākumu samazināšanās un nepietiekamība.
Iedzīvotāju noslāņošanās palielināšanās (Džini koeficienta pieaugums).
Zema komunikācija starp dažādiem iedzīvotāju slāņiem.
Iepriekšējos gados iedzīvotāju neapdomāti uzņemtās kredītsaistības.
Sociālās spriedzes paaugstināšanās.

Pilsētvide

Būtisks nekopto teritoriju īpatsvars.
Pilsētā ap 80 piesārņotu(degradētu) teritoriju.
Sadrumstalota degradēto teritoriju īpašuma struktūra, kas liedz pašvaldībai tās sakopt.
Augsts transporta radītais vides piesārņojums Rīgas vēsturiskajā centrā.
Nepietiekama apzaļumošana jaunajās attīstības teritorijās.
Novecojusi pilsētas apgaismošanas infrastruktūra.

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

STIPRĀS PUSES

Ekonomika, nodarbinātība, uzņēmējdarbības vide

Valsts galvenais ekonomikas dzinējspēks.
Darbaspēka pieejamība.
Augsti kvalificēts darba spēks.
E-darbs.

Izglītība, kultūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas

Bērnu no 1,5 gadu vecuma iesaistīšana pirmsskolas izglītības sistēmā.
Visu 5 un 6 gadīgo bērnu iesaistīšana obligātajā sagatavošanā skolai.
Jaunu izglītības iestāžu veidošana, esošo paplašināšana pēdējos gados.
Plašs vispārējo izglītības iestāžu tīkls.
Pilsētas skolu skolēnu sekmju rādītāju uzlabošanās.
E-izglītība (e-studijas).
Augsta skolotāju profesionālā kvalifikācija.
Plašs izglītības programmu piedāvājums pedagogiem.
Plašs interešu un profesionālas ievirzes (t.sk. sporta) programmu piedāvājums.
Amatierizglītība kultūras jomā (tautizglītība) – deju kolektīvi, teātra pulciņi, kori, folkloras kopas u.tml.
Dažādām sabiedrības interešu grupām atbilstošu, pilsētas finansētu kultūras pasākumu piedāvājums
Liels bezmaksas kultūras pasākumu skaits
Daudzveidīgas profesionālās un augstākās izglītības iespējas pilsētā.
Pašvaldība piedāvā plašas brīvā laika pavadīšanas iespējas (t.sk. amatierkolektīvi, bibliotēkas).
Daudz teritoriju – parku, meža parku sportošanas iespējām.

VĀJĀS PUSES

Ekonomika, nodarbinātība, uzņēmējdarbības vide

Ekonomisko aktivitāšu lejupslīde.
Lielais likvidēto un maksātnespējīgo uzņēmumu skaits.
Pakalpojumu sektora pārkums pār ražošanas sektoriem.
Bezdarba līmeņa pieaugums.
Darbaspēka aizplūšana uz ārzemēm.
Birokrātisko procedūru apjomi.
Nodokļu sloga pieaugums.
Ēnu ekonomikas īpatsvara pieaugums.
Vāji izmantots pašmāju zinātnieku potenciāls ražošanas attīstīšanai.
Nepietiekams atbalsts radošo industriju attīstībai.
Nepietiekamas datorprasmes gados vecākās auditorijās.

Izglītība, kultūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas

Nepietiekams vietu skaita nodrošinājums pirmsskolas izglītības iestādēs 1,5-3 g.v. bērniem.
Rindas palielināšanās.
Pirmsskolas izglītības iestāžu nevienmērīgs (pieprasījumam neatbilstošs) sadalījums pilsētas teritorijā.
Salīdzinoši augsta iedzīvotāju neapmierinātība ar pašvaldības darbību pirmsskolas izglītības iestāžu nodrošinājumā.
Izglītības struktūras neatbilstība darba tirgus pieprasījumam.
Nepietiekams skolu un kultūras iestāžu materiāltehniskās bāzes (t.sk. mācību līdzekļi un IKT¹³) nodrošinājums.
Otrā maiņa atsevišķās skolās.
Nepienācīgi novērtēta izglītības pētījumu nozīme izglītības saturā, metodikā, mācību darba organizācijā.
Problēmas ar bērnu pieskatīšanu, nodarbināšanu vasarā (mācību gada garums).
Izglītības un kultūras iestāžu nepiemērotā vide personām ar invaliditāti.
Nepietiekami augsta augstākās izglītības kvalitāte.
Studentu skaita samazināšanās.
Nevienmērīga sociālā un kultūras infrastruktūra dažādās apkaimēs.
Nepietiekami attīstīta infrastruktūra aktīvai brīvā laika pavadīšanai pilsētas nomaļajās apkaimēs.
Nav attīstīts sporta nodarbību piedāvājums invalīdiem (bez personas pašfinansējuma).

¹³ Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

STIPRĀS PUSES

Veselības aprūpe un sociālā aprūpe

Pietiekošs ģimenes ārstu, ārstu – speciālistu un augsto tehnoloģiju skaits.
 Optimāls ģimenes ārstu, ārstu – speciālistu un augsto tehnoloģiju izvietojums, pietuvināts iedzīvotāju dzīves vietai.
 Arvien pieejamāki augstas kvalifikācijas speciālistu un tehnoloģiju pakalpojumi.
 Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība pašvaldības izveidotajā dienas centrā arī personām bez noteiktas dzīvesvietas.
 Diennakts stacionāro pakalpojumu īslaicīgajās hronisko slimnieku kopšanas un rehabilitācijas gultās pieejamība arī maznodrošinātajiem iedzīvotājiem.
 Veselīga dzīves veida un atkarību profilaksi veicinošu pasākumu pieejamība.
 Atviegloti telpu nomas nosacījumi Rīgas pašvaldības kapitālsabiedrību telpās strādājošiem veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.
 Veselības aprūpes pabalsta pieejamība atsevišķām RD noteiktajām iedzīvotāju grupām: kompensējamo medikamentu valsts nekompensējamās daļas kompensācija, pabalsts inkontinences līdzekļu iegādei, pabalsts pacienta iemaksu segšanai.
 Sociālo pabalstu mazaizsargātām iedzīvotāju grupām pamatvajadzību nodrošināšanai un mājoklim nodrošinājums.
 Nodrošinātas vietas bezpajumtniekiem patversmēs, zupas virtuves.
 Nodrošināts pieprasījums pēc ilgstošas un īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālas rehabilitācijas institūciju, krīzes centru, dienas aprūpes centru pakalpojumiem.
 Nodrošināta psihosociāla palīdzība krīzes situācijā.
 Nodrošināts sociālā darba pakalpojums.

Transports

Labi attīstīts pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīkls.
 Salīdzinoši augsts sabiedriskā transporta lietotāju īpatsvars.

VĀJĀS PUSES

Veselības aprūpe un sociālā aprūpe

Zema pašvaldības ietekme uz veselības aprūpes sistēmu.
 Zems iedzīvotāju finansiālais stāvoklis, kas pasliktina veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.
 Iedzīvotājiem nepieciešamo sociālo pakalpojumu nepietiekams nodrošinājums līdzekļu trūkuma dēļ.
 Sociālo pabalstu nepieejamība patēriņa kredītņēmējiem.
 Sociālo pakalpojumu izcenojumu pārsvars pār iedzīvotāju maksātspēju.

Transports

Nepietiekošs Daugavas šķērsojumu skaits.
 Hierarhiskas ielu sistēmas dažādiem transporta veidiem, braukšanas attālumiem un ātrumiem trūkums.
 Maģistrālo ielu fragmentārs raksturs, piemēram, Austrumu maģistrāle.
 Maģistrālo ielu sistēmas kravas transporta un tranzīta satiksmes plūsmām (ieskaitot tranzītu attiecībā pret Centru un arī pret citām dzīvojamām teritorijām) trūkums pilsētā.
 Vēsturiskā centra ielu tīkls nepiemērotība intensīvām satiksmes plūsmām.
 Integrētas visu sabiedriskā transporta veidu (vilciens, autobuss, trolejbuss, tramvajs) sistēmas (t.sk. iedalījumā pēc to nozīmes, novēršot savstarpējo konkurenci) trūkums.
 Ierobežota dzelzceļa šķērsojuma kapacitāte.
 Bīstamo kravu pārvadājumi pilsētas centra tuvumā.
 Drošu un ērtu ceļu gājējiem trūkums atsevišķās pilsētas vietās.
 Vāji attīstīta ūdenstransporta un velotransporta infrastruktūra.
 Daļas ielu un sabiedriskā transporta infrastruktūras nepiemērotība cilvēkiem ar kustības traucējumiem.
 Salīdzinoši augsts ceļu satiksmes negadījumu skaits.

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

STIPRĀS PUSES

Inženiertehniskā infrastruktūra, komunālie pakalpojumi

Labs dzeramais ūdens.
Centrālās siltumapgāde pieejamība lielākajai daļai pilsētas iedzīvotāju.
Aizliegums atteikties no centrālās apkures sistēmas.

Mājoklis, nekustamais īpašums

Dzīvojamās platības pieaugums.
Privātipašuma kā galvenā īpašuma formas paplašināšanās, kas ļauj pastāvīgi īstenot personas ieceres.

Dažādi publiskie un privātie pakalpojumi

Informācijas tehnoloģiju plašs pielietojums sabiedrībā.
Plašs tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu klāsts.
Dažādu valsts iestāžu pieejamība.

Pārvalde un sabiedrības aktivitāte

Vēlētāju aktivitātes pieaugums pēdējās pašvaldību vēlēšanās.
Regulāras iedzīvotāju aptaujas.
Daudzu pašvaldības sniegtie pakalpojumi pieejamība internetā.
Plaši iedzīvotāju informēšanas pasākumi.
Apmeklētāju pieņemšanas centru darbība pilsētas teritorijā.
Pietiekams pašvaldībai piederošs nekustamais īpašums, kas praktiski nodrošina pašvaldības autonomo funkciju realizēšanu pašreiz un perspektīvā.
Pašvaldības e-pakalpojumu attīstība.

IESPĒJAS

Teritorija, dabas resursi

Daudz teritoriju būvniecībai.

Demogrāfiskā situācija, iedzīvotāji, sabiedrība

Migrācija no citiem Latvijas novadiem uz Rīgu.

VĀJĀS PUSES

Inženiertehniskā infrastruktūra, komunālie pakalpojumi

Nepietiekoši efektīva atkritumu apsaimniekošana.
Fragmentāra lietuss kanalizācijas sistēma.
Novecojuši siltumtīkli, lieli siltuma zudumi.
Veco būvju zemā energoefektivitāte.
Energoresursu izšķērdīga izmantošana mājāsaimniecībās.
Mazjaudas individuālo katlu, kas netiek uzskaitīti, izmantošanas palielināšanās pilsētas perifērijā.

Mājoklis, nekustamais īpašums

Zema un īslaicīga jaunūzbūvēto mājokļu kvalitāte.
Nesamērīgi augstas mājokļu cenas.
Sadrumstalota degradēto teritoriju īpašuma struktūra, kas liedz pašvaldībai tās sakopt.
Nav pabeigta zemes reforma.
Daudz neapdzīvotu dzīvokļu pilsētā.

Dažādi publiskie un privātie pakalpojumi

e-paraksta plašas ieviešanas kavēšanās.

Pārvalde

Korupcijas skandāli.
Netiek nodrošināta projektu pārmantojamība, mainoties valdošajām koalīcijām.
Neproduktīva komunikācija ilgtermiņa mērķu sasniegšanā.
Grūti prognozējams iespējama valsts atbalsts pašvaldībai svarīgu objektu realizēšanā.

DRAUDI

Teritorija, dabas resursi

Applūšanas risks. HES un jūras uzplūdi.

Demogrāfiskā situācija, iedzīvotāji, sabiedrība

Risks patēriņa kredītņēmējiem palikt bez iztikas līdzekļiem un pajumtes.

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

IESPĒJAS

Pilsētvide

Revitalizācijas projekti.
Radošo profesiju pārstāvju un industriju aktīva iesaiste pilsētplānošanas aktivitātēs.
Revitalizācija ar radošo industriju ienākšanu teritorijā.
Attīstot neapbūvētās degradētās teritorijas ar pašvaldības atbalstu, ir iespējams realizēt pašvaldībai izdevīgus projektus vai funkcijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai.
Iedzīvotājiem draudzīgas un kvalitatīvas pilsētvides veidošana.

Ekonomika, nodarbinātība, uzņēmējdarbības vide

Radošo industriju attīstība.
Attīstīt ražošanu (īpaši augsto tehnoloģiju jomā).
Izmantot esošo ražotņu bāzes.
Piesaistīt zinātnisko potenciālu jaunu iespēju izziņāšanā.
Veicināt atsevišķu nozaru dzīvotspēju, izveidojot fondu prēmēšanai, iespēju izvērtēšanai un izpētei.

Izglītība, kultūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas

Alternatīvas bērnu pieskatīšanas un izglītošanas iespējas.
E-izglītības attīstība (atvērtās universitātes), tālmācība.
Vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības struktūras sabalansēšana.
Radošās pieejas attīstīšana skolās, radošo zināšanu kultivēšana, radošā domāšana.
Privāto izglītības iestāžu attīstība.
Ārvalstu studentu piesaiste.
Mūžizglītības attīstība, t.sk. kultūras jomā.
Veidot multifunkcionālus kultūras, sporta, atpūtas un sociālos centrus kā vienas pieturas aģentūras, iespējami tuvu iedzīvotājiem.
Nacionālā kultūra kā atbilde uz globalizācijas riskiem.
Publiskās un privātās partnerības (PPP) veicināšana.

Veselības aprūpe un sociālā aprūpe

Kvalitatīva un pieejama veselības aprūpe visiem pašvaldības iedzīvotājiem.
Kvalitatīvi un pieejami sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība visiem pašvaldības iedzīvotājiem.
Kultūra kā viens no sociālo jautājumu risināšanas instrumentiem.

DRAUDI

Pilsētvide

Piesāņojuma izplatība apakšzemes struktūrā.
Kriminogēnā situācija.

Ekonomika, nodarbinātība, uzņēmējdarbības vide

Globālās ekonomiskās lejupslīdes ieilgšana.
Uzņēmējdarbībai, t.sk. radošo industriju attīstībai nelabvēlīga nodokļu politika.

Izglītība, kultūra, brīvā laika pavadīšanas iespējas

9.klasi nebeigušo skolēnu skaits.
Kvalitatīvu mācībspēku aizplūšana.
Konsekventas, ilgtspējīgas valsts izglītības politikas trūkums.
Augsta maksa par augstāko izglītību.
Nevalstisko kultūras operatoru darbības apdraudējums ekonomiskās krīzes ietekmē.

Veselības aprūpe un sociālā aprūpe

Nestabila veselības aprūpi regulējošo normatīvo aktu sistēma, kas neļauj veikt ilgtermiņa plānošanu veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.
Pieaugošs pašvaldības slogs veselības aprūpes nodrošināšanai, samazinoties valsts finansējuma apjomam.
Veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu sadārdzināšanās virs iedzīvotāju maksātspējas līmeņa.
Sociāli mazaizsargāto grupu nespēja integrēties sabiedrībā, samazinoties sociālajiem pakalpojumiem.
Informācijas trūkums par ģimenēm ar bērniem, kuri dzīvo veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos.
Atbalsta samazināšanās kultūras aktivitātēm, tā palielinot sociālo spriedzi dažādās vecuma grupās.

RĪGA – NO IEDZĪVOTĀJU, SABIEDRĪBAS SKATU PUNKTA

IESPĒJAS

Transports

Maģistrālo ielu fragmentārā rakstura samazināšana, attīstot un izbūvējot pilsētai vitāli svarīgus satiksmes infrastruktūras objektus, piemēram, Austrumu maģistrāles un Dienvidu tilta pieeju būvniecības pabeigšana.

Autotransporta plūsmu novirzīšana no Rīgas vēsturiskā centra un sabiedriskā transporta, velotransporta un gājēju satiksmes attīstīšana.

Transportmiju sistēmu attīstība.

Pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu integrācija pilsētas pasažieru pārvadājumu sistēmā.

IT izmantošana satiksmes vadīšanā (SVC¹⁴ paplašināšana, videonovērošana, mainīgās informatīvās zīmes, ST¹⁵ vadīšana un pasažieru informēšana utt.).

Ūdens, velotransporta u.c. alternatīvo transporta veidu attīstība.

Inženiertehniskā infrastruktūra, komunālie pakalpojumi

Jaunas tehnoloģijas (solārās, siltumsūkņi) siltumapgādē.

Daudzdzīvokļu namu siltināšana.

Iedzīvotāju informēšana par resursu taupīgu izmantošanu.

Pieejamā pazemes ūdens izmantošana (līdz šim nepietiekami izmantots resurss).

Vīsas mājāsaimniecību pieslēgšana pie ūdens un kanalizācijas.

Atkritumu šķirošanas un pārstrādes attīstība.

Centralizētās kanalizācijas, apkures un ūdensapgādes sistēmu renovācija dzīvojamajos rajonos.

Mājoklis, nekustamais īpašums

Valsts un pašvaldības atbalsts kredīņēmējiem.

Līdzdalība nozīmīgu nekustamo īpašumu (kultūras pieminekļu vai vides objektu) uzturēšanā un jaunu objektu būvniecībā.

Īpašumu maiņa, kas sekmē efektīvāku pašvaldības autonomo funkciju realizāciju.

Esošo ēku pārbūve un jaunu ēku būvniecība uz pašvaldības zemes pašvaldības iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai.

Dažādi publiskie un privātie pakalpojumi

Informācijas tehnoloģiju plašāka ieviešana pakalpojumu jomā.

Pilsētas viesmīlības veicināšanas programmas un aktivitātes.

Pārvalde

Uz klientu vajadzībām orientēta pārvaldības modeļa veidošana.

Atsevišķu pašvaldības funkciju deleģēšana privātajam sektoram.

Likums par Galvaspilsētu.

DRAUDI

Transports

Svārstmigrācijas palielināšanās no Pierīgas teritorijām, veicinot Rīgā iebraucošā un izbraucošā transporta plūsmu pieaugumu.

Vieglo automašīnu skaita un ar tām veikto braucienu īpatsvara pieaugums pilsētas robežās.

Sabiedriskā transporta izmantošanas īpatsvara samazināšanās.

Vides piesārņojuma problēmu saasināšanās pilsētas centrā.

Bīstamo kravu pārvadājumi caur pilsētas centru.

Inženiertehniskā infrastruktūra, komunālie pakalpojumi

Atkarība no energoresursu piegādātājiem, monopolistiem.

Mājoklis, nekustamais īpašums

Iedzīvotāju neapdomāti uzņemtās kredītsaistības.

Īpašuma uzturēšanas izmaksu paaugstināšanās virs ienākumu līmeņa.

Pilsētas degradācija nepabeigtu būvobjektu dēļ.

Atsevišķu apkaimju degradācija iedzīvotāju segregācijas rezultātā.

Dažādi publiskie un privātie pakalpojumi

Pakalpojumu sadārdzināšanās pieprasījuma samazināšanās rezultātā.

Pakalpojumu uzņēmumu skaita samazināšanās.

Pārvalde

Pašvaldības nespēja pildīt savas pamatfunkcijas finanšu resursu trūkuma rezultātā.

Jaunu funkciju pienākšana no valsts puses, nesejojot finansējumam.

¹⁴ Satiksmes vadības centrs

¹⁵ Sabiedriskais transports

RĪGAS ANALĪZE APKAIMJU GRIEZUMĀ

STIPRĀS PUSES

Rekreācijas zonas un zaļās teritorijas (Mežciems, Jugla, Bukulti, Berģi, Suži, Imanta, Kleisti, Buļļi, Daugavgrīva, Vecāķi, Mangaļsala, Vecdaugava, Trīsciems, Vecmilgrāvis, Jaunciems, Mežaparks).

Daudz ūdensmalu (Daugavgrīva, Buļļi, Bolderāja, Mangaļsala, Vecāķi, Ķīpsala, Voleri, Kleisti, Pētersala – Andrejsala, Vecpilsēta, Maskavas forštate, Ķengarags, Rumbula, Salas, Āgenskalns, Jaunciems, Mežaparks, Jugla).

Pieeja jūrai (Daugavgrīva, Buļļi, Bolderāja, Mangaļsala, Vecāķi).

Iedzīvotāju kopienas esamība kā teritorijas identitātes pazīme (Mežaparks, Bolderāja, Āgenskalns, Kundziņsala).

Daudzfunkcionālas apkaimes (darbavietas, mājokļi, soc. infrastruktūra) (Maskavas forštate, Ķengarags, Avoti, Brasa, Ķīpsala, Centrs, Vecpilsēta, Teika, Purvciems).

VĀJĀS PUSES

Nepietiekams ūdensmalu izmantojums (Daugavgrīva, Ķīpsala, Pētersala – Andrejsala, Vecpilsēta, Maskavas forštate, Ķengarags, Rumbula, Salas, Āgenskalns, Jaunciems, Mežaparks, Jugla)
 Nevienmērīgs zaļo teritoriju izvietojums, zaļo koridoru struktūras trūkums (Vecpilsēta Centrs, Ķengarags, Zolitūde, Ziepniekkalns, Zaslauks, Pētersala – Andrejsala, Skanste)

Grunts sastāvs, inženiertehniskas problēmas būvējot (Skanste, Kleisti, Ķīpsala, Spilve, Voleri, Salas, Vecpilsēta, Pētersala – Andrejsala, Trīsciems, Vecdaugava, Daugavgrīva, Bukulti, Brekši)

Sociālās spriedzes pieaugums (Maskavas forštate, Bolderāja, Daugavgrīva, Kundziņsala, Centrs)

Vēsturiskā centra ielu tīkla nepiemērotība intensīvām transporta plūsmām (Vecpilsēta, Centrs, Āgenskalns, Avoti).

Drošu un ērtu ceļu gājējiem trūkums atsevišķās vietās (Beberbeķi, Mūkupurvs, Maskavas forštate, Kleisti, Spilve, Skanste).

Liels degradēto teritoriju īpatsvars (Maskavas forštate, Avoti, Grīziņkalns, Pētersala – Andrejsala, Torņakalns, Teika, Sarkandaugava, Bolderāja, Dzirciems, Āgenskalns, Jugla)

Inženiertīklu deficīts mājokļiem (Rumbula, Dārziņi, Šķīrotava, Berģi, Bukulti, Suži, Brekši, Beberbeķi, Mūkupurvs, Torņakalns, Bierīņi, Atgāzene, Salas, Bišumuiža, Kleisti, Spilve, Voleri, Buļļi, Vecāķi, Mangaļsala, Jaunciems, Kundziņsala, Skanste)

IESPĒJAS

Ūdensmalu attīstība (Daugavgrīva, Ķīpsala, Pētersala - Andrejsala, Vecpilsēta, Maskavas forštate, Ķengarags, Rumbula, Salas, Āgenskalns, Jaunciems, Mežaparks, Jugla, Mārupītei piegulošā teritorija no Daugavas līdz pilsētas robežai).

Revitalizācijas projekti ar radošo industriju ienākšanu teritorijā (Āgenskalns, Maskavas forštate, Ķengarags, Teika, Pētersala – Andrejsala)

Jauni Rīgas attīstības centri (Pētersala – Andrejsala, Torņakalns, Čiekurkalns, Ķīpsala, Salas, Skanste)

Apkaimju sociālo aktivitāšu centru veidošanās (Āgenskalns, Centrs, Teika, Ķīpsala, Mežaparks, Ķengarags, Pētersala – Andrejsala, Maskavas forštate, Bolderāja)

DRAUDI

Applūšanas risks (Mangaļsala, Vecāķi, Vecdaugava, Trīsciems, Bukulti, Buļļi, Brekši, Kleisti, Spilve, Daugavgrīva, Bolderāja, Kundziņsala, Salas)

Segregācija, noslāņošanās (Mežaparks, Maskavas forštate, Bierīņi, Ķīpsala, Vecpilsēta)

Tipisku „guļamrajonu” veidošanās (Pļavnieki, Dreiliņi, Ziepniekkalns, Zolitūde, Sarkandaugava, Mežciems)

4. RĪGAS STRATĒĢISKIE MĒRĶI UN UZDEVUMI

Ilgtermiņa attīstības stratēģijā izvirzīti trīspadsmit mērķi un tie ir saistoši Pilsētas attīstības programmas rīcībā. Vidējā termiņā veicamie uzdevumi, kas definēti Pilsētas attīstības programmā, perspektīvā nodrošinās pilsētas ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Katram ilgtermiņa stratēģiskajam mērķim ir noteikti izmērāmi rādītāji jeb indikatori, kuriem ir noteikts ilgtermiņa attīstības virziens. Četri no stratēģiskajiem mērķiem ir noteikti kā prioritāri un to sasniegšanai pašvaldība pirmkārt apņemas ieguldīt nozīmīgus intelektuālos un finanšu resursus.

Risināmie uzdevumi ir iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanai, nodrošinot savstarpēji papildinoša un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi. Uzdevumi ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi

Katra mērķa ietvaros ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes, kas ir svarīgākie pasākumi vai principi, lai sekmētu ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Šīs prioritātes ir noteiktas, izvērtējot resursus un iespējas,

un ņemot vērā ilgtermiņa prioritātes, pašreizējās situācijas un SVID analīzi.

Katra mērķa ietvaros, veicot stratēģijas aktualizēšanu 2010.gadā, noteikti tālītējie soļi kā pašas nepieciešamākās rīcības, kuras ir jārealizē nekavējoties, jo tās būtiski nepieciešamas sociālekonomiskās situācijas uzlabošanai Rīgas pilsētā.

Kods *Mērķis*

PM1	Izglītota un prasmīga sabiedrība
PM2	Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi
PM3	Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība
PM4	Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm
M5	Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība
M6	Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība
M7	Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika
M8	Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika
M9	Ērti un ātri sasniedzama pilsēta
M10	Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti
M11	Droša pilsēta
M12	Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli
M13	Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta

AKTUALIZĒTIE MĒRĶI UN UZDEVUMI

Kods	Mērķis / uzdevums
PM1	Izglītota un prasmīga sabiedrība
U1.1.	Nodrošināt vispārējās izglītības (t.sk. pirmsskolas un speciālās izglītības iestādes) pieejamību un kvalitatīvu izglītības programmu daudzveidību atbilstoši sabiedrības vajadzībām
U1.2.	Veicināt zinātņietilpīgas ekonomikas veidošanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu
U1.3.	Veicināt eksakto zinātņu aktualitāti
U1.4.	Nodrošināt interešu attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespēju pieejamību bērniem un jauniešiem
U1.5.	Veicināt izglītību mūža garumā
U1.6.	Veicināt interešu un profesionālās ievirzes izglītības daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, to pieejamību un popularitāti
U1.7.	Organizēt un atbalstīt pasākumus un nometnes bērniem un jauniešiem
U1.8.	Sekmēt jaunatnes organizāciju līdzdalību darbā ar jaunatni
U1.9.	Veicināt izglītības iestāžu celtniecību un rekonstrukciju, nodrošinot optimālu iestāžu tīklu
U 1.10.	Nodrošināt izglītības iestādes ar izglītības procesam izvirzītajām prasībām atbilstošu materiāltehnisko bāzi
U1.11.	Veicināt valodu apgūšanu
U1.12.	Veicināt uzņēmējprasmju attīstību bērniem un jauniešiem

Prioritātes:

Optimizēt izglītības iestāžu tīklu.

Palielināt bērnu vietu skaitu pirmsskolas izglītības programmas apguvei.

Tūlītējie soļi:

Atjaunot pirmsskolas izglītības funkciju pašvaldības īpašumā esošās bērnudārzu ēkās, kuras atbrīvotas skolu optimizācijas rezultātā.

Paplašināt sadarbību ar privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm.

Attīstīt bērnu pieskatīšanas centru darbību un veidot pirmsskolas izglītības grupas ar nepilnas dienas nodarbību ilgumu, dažādot darbības laikus.

Izstrādāt un īstenot vispārējās izglītības iestāžu optimizācijas pamatprincipu un rīcības plānu.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
PM2	Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi
U2.1.	Nodrošināt sabalansētu kultūras pakalpojumu pieejamību visiem rīdiniem
U2.2.	Organizēt vietējas nozīmes un starptautiskus kultūras pasākumus
U2.3.	Atbalstīt atbalstīt institūcijas un organizācijas, kas nodrošina kultūras un mākslas procesu
U2.4.	Atbalstīt izcilību visās kultūras jomās
U2.5.	Atbalstīt kultūras daudzveidību
U2.6.	Veicināt radošumu un iedzīvotāju aktīvu līdzdalību pilsētas attīstības procesos
U2.7.	Veicināt iedzīvotāju radošu brīvā laika pavadīšanu
U2.8.	Veicināt kultūras iestāžu celtniecību un rekonstrukciju, nodrošināt optimālu kultūras iestāžu tīklu
U2.9.	Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturiskos objektus pilsētas centrā un citās vēsturiskās apbūves teritorijās

Prioritātes:

Sagatavot un īstenot Eiropas Kultūras galvaspilsētas projektu.
 Nodrošināt amatieru kolektīvu darbību.
 Modernizēt pilsētas kultūras iestāžu infrastruktūru.
 Atbalstīt kultūras projektu realizāciju.

Tūlītējie soļi:

Apstiprināt un īstenot ilgtermiņa festivālu mērķprogrammu.
 Realizēt kultūras projektu konkursus.
 Nodrošināt Dziesmu svētku procesa nepārtrauktību.
 Pilnveidot Rīgas kultūras iestāžu tīklu.
 Izstrādāt Rīgas kultūras stratēģijas vidējā un ilgtermiņa rīcības plānu.

Kods Mērķis / uzdevums

PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība

- U3.1. Veidot un veicināt ārējos sakarus
- U3.2. Veicināt tranzīta un loģistikas attīstību
- U3.3. Veicināt tūrisma attīstību
- U3.4. Veicināt degradēto objektu un teritoriju sakārtošanu tūristu iecienītās vietās
- U3.5. Veicināt pozitīvu Rīgas atpazīstamību starptautiskos tirgos
- U3.6. Organizēt Rīgas uzņēmēju ārvalstu kontaktu kvalitatīvu un kvantitatīvu paplašināšanos
- U3.7. Veicināt starptautisku organizāciju un uzņēmēj sabiedrību reģionālo pārstāvniecību izvietojumu Rīgā
- U3.8. Atbalstīt publiskās diplomātijas pasākumus Rīgas popularizēšanai

Prioritātes:

Veicināt Rīgas brīvostas attīstību, ievērojot LR noteiktos vides normatīvus.

Īstenot Rīgas Ziemeļu transporta koridora projektu.

Izveidot starptautisku izstāžu un kongresu centru Rīgā.

Tūlītējie soļi:

Definēt Rīgas tēlu (identitāti).

Definēt Rīgas (arī Rīgas reģiona) ekonomisko profilu (norādot galvenās nozares un globālās sadarbības galvenos virzienus).

Sakārtot īpašumtiesības un piesaistīt finanšu resursus Rīgas Ziemeļu transporta koridora attīstībai.

Īstenot Rīgas tūrisma veicināšanas kampaņu Live Riga.

Kods *Mērķis / uzdevums*

PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm

- U4.1. Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus apkaimju apakšcentrus
- U4.2. Nodrošināt kvalitatīvu apkaimju sasniedzamību no un uz pilsētas centru un pietiekamu, kvalitatīvu ielu tīklu.
- U4.3. Tuvināt pašvaldības pakalpojumus dzīvojamiem rajoniem (apkaimēm)
- U4.4. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas un objektus pilsētā
- U4.5. Uzlabot apkaimju estētisko un pilsētvides kvalitāti
- U4.6. Nodrošināt pilsētas teritorijas ar nepieciešamajiem inženiertīkliem
- U4.7. Nodrošināt pilsētas teritoriju racionālu un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošu izmantošanu
- U4.8. Izveidot kvalitatīvas atpūtas vietas pilsētniekiem

Prioritātes:

Saglabāt pilsētas apkaimju unikalitāti un līdz ar to pilsētas daudzveidību.
Operatīvi aktualizēt pilsētas attīstības plānošanas dokumentus atbilstoši tiesības aktu izmaiņām.

Tūlītējie soļi:

Aktualizēt Pilsētas Attīstības plānu
Realizēt degradēto teritoriju revitalizācijas projektus ERAF finansētās Pilsētvides prioritātes ietvaros.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M5	Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība
U5.1.	Atbalstīt ģimenes, ģimenes vērtības, veicināt dzimstību
U5.2.	Uzlabot veselības aprūpes pieejamību
U5.3.	Uzlabot slimību profilaksi, popularizēt veselīgu dzīvesveidu
U5.4.	Organizēt un atbalstīt tautas sporta pasākumus dažādām mērķa grupām
U5.5.	Veicināt sporta organizāciju darbību
U5.6.	Veicināt sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras sakārtošanu un attīstību
U5.7.	Atbalstīt augstu sasniegumu sportu

Prioritātes:

Uzlabot pieejamību sekundārās ambulatorās veselības aprūpes, tajā skaitā kompensējamo medikamentu, pakalpojumiem, īpaši trūcīgajām un maznodrošinātajām personām.

Veikt atkarības profilakses pasākumus.

Veikt HIV (Cilvēka imūndeficīta vīruss) profilaksi narkotisko vielu lietotājiem un viņu kontaktpersonām.

Sekmēt sporta laukumu izveidi pilsētas apkaimēs un aktīvās atpūtas infrastruktūras izveidošanu apstādījumu un dabas teritorijās.

Tūlītējie soļi:

Īstenot atkarības profilakses pasākumus, apmācot speciālistu (pedagogus, sociālos darbiniekus, policistus, skolu metodiķus u.c.), informējot jauniešus un to vecākus, kā arī citus sabiedrības locekļus par atkarību un tās profilaksi, kā arī veicot citus atkarības profilakses pasākumus.

Izveidot jaunas un pilnveidot esošās sporta veidu attīstības programmas.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M6	Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība
U6.1.	Nodrošināt sociālos pakalpojumus bērniem un ģimenēm ar bērniem
U6.2.	Sniegt sociālo palīdzību personām/ģimenēm ar zemiem ienākumiem
U6.3.	Nodrošināt personu ar īpašām vajadzībām sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju
U6.4.	Nodrošināt pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju
U6.5.	Veicināt atbalsta sistēmas izveidi krīzes situācijās nonākušām personām
U6.6.	Veicināt personu pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās iekļaušanos sabiedrībā
U6.7.	Veicināt sociāli izstumto iedzīvotāju un iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām nodarbinātību
U6.8.	Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs
U6.9.	Veicināt atbalstu bezdarbniekiem
U6.10.	Veicināt sociālo pakalpojumu attīstību bezpajumtniekiem
U6.11.	Nodrošināt kvalitatīvu sociālo pakalpojumu sniedzēj institūciju darbību un attīstību

Prioritātes:

Nodrošināt sociālo palīdzību personām/ģimenēm ar zemiem ienākumiem pamatvajadzību nodrošināšanai
 Nodrošināt sociālos pakalpojumus mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām.

Tūlītējie soļi:

Nodrošināt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus krīzes situācijā nonākušām personām/ģimenēm.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M7	Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika
U7.1.	Veicināt augstas pievienotās vērtības nozaru attīstību
U7.2.	Veidot zinātniski tehnoloģiskos parkus un veicināt komunikāciju starpnozaru līmenī
U7.3.	Veicināt radošo industriju attīstību
U7.4.	Veicināt pētniecības ideju komercializāciju

Prioritātes:

Izveidot konkurētspējīgu Zinātniski Tehnoloģisko parku Rīgā ar iespējami maksimālu augstskolu zinātniski pētniecisko iestāžu un Rīgas pilsētas pašvaldības līdzdalību, nesadrumstalojot resursus nelieliem projektiem. Atbalstīt radošās industrijas.

Tūlītējie soļi:

Izstrādāt Zinātniski Tehnoloģiskā parka darbības modeli.
Veikt Zinātniski Tehnoloģiskā parka teritoriālā izvietojuma izpēti.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M8	Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika
U8.1.	Veicināt kvalitatīvas infrastruktūras attīstību un pieejamību uzņēmējiem
U8.2.	Atbalstīt mazo un vidējo uzņēmumu veidošanos un attīstību
U8.3.	Veicināt sadarbību starp Rīgas pašvaldību, valsts institūcijām un privāto sektoru
U8.4.	Veicināt investīciju piesaisti
U8.5.	Veicināt nodarbinātību, atbalstīt jaunu darba vietu izveidošanu un esošo saglabāšanu
U8.6.	Veicināt iedzīvotāju pievēršanos komercdarbībai

Prioritātes:

Piedāvāt starptautiskajā tirgū labi sagatavotus investīciju projektus.

Atbalstīt publiskās un privātās partnerības projektus.

Tūlītējie soļi:

Izstrādāt Investīciju piesaistes stratēģiju.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M9	Ērti un ātri sasniedzama pilsēta
U9.1.	Pilnveidot transporta sistēmu un uzlabot satiksmes drošību
U9.2.	Attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru
U9.3.	Pielāgot ielu infrastruktūru un sabiedrisko transportu cilvēkiem ar kustību traucējumiem un pārvietošanās grūtībām
U9.4.	Veidot un attīstīt velotransporta infrastruktūru
U9.5.	Nodrošināt sabiedriskā transporta prioritāti kopējā pilsētas transporta sistēmā, paredzot sliežu transportu kā mugurkaulu sabiedriskā transporta sistēmā
U9.6.	Attīstīt inteligento satiksmes vadības sistēmu

Prioritātes:

Pabeigt Austrumu maģistrāles un Dienvidu tilta pievadceļu būvniecību.

Tūlītējie soļi:

Uzlabot luksoforu sistēmu.

Izbūvēt veloceļu Centrs - Berģi.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M10	Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti
U10.1.	Nodrošināt efektīvu pilsētas dabas un apstādījumu un rekreācijas teritoriju apsaimniekošanu un labiekārtošanu
U10.2.	Veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību
U10.3.	Veikt slēgto izgāztuvju sanāciju un rekultivāciju
U10.4.	Nodrošināt ūdens resursu aizsardzību.
U10.5.	Veikt pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai
U10.6.	Pilnveidot un uzturēt vides monitoringu un informācijas sistēmas
U10.7.	Samazināt trokšņu piesārņojumu pilsētā
U 10.8.	Nodrošināt pilsētas iedzīvotājus ar ES standartiem atbilstošu dzeramo ūdeni
U10.9.	Nodrošināt meliorācijas pasākumus pilsētā
U10.10.	Saglabāt bioloģisko daudzveidību Rīgā
U10.11.	Nodrošināt pilsētā labvēlīgu situāciju attiecībā uz bezsaimnieku dzīvniekiem (patversme, kļaiņojošo dzīvnieku populācijas kontrole).
U10.12.	Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū
U10.13.	Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu

Prioritātes:

Izstrādāt Vides stratēģiju un rīcības programmu.

Ieviest trokšņa samazināšanas rīcības plānu.

Izveidot mūsdienīgi aprīkotu dzīvnieku patversmi Rīgā, kas būtu viegli sasniedzama rīdziniekiem.

Ieviest energoefektīvu apgaismojumu sabiedriskajās ēkās un pilsētas ielās.

Tūlītējie soļi:

Tamponēt pamestos urbumus.

Izstrādāt jaunu rīcības programmu gaisa kvalitātes uzlabošanai.

Klasificēt Rīgas dabas un apstādījumu teritorijas un juridiski nostiprināt to statusu.

<i>Kods</i>	<i>Mērķis / uzdevums</i>
M11	Droša pilsētvide
U11.1.	Veicināt cilvēku drošību pilsētā
U11.2.	Uzlabot ielu un pagalmu apgaismojumu
U11.3.	Nostiprināt drošības faktoros pilsētā (pasākumi, akcijas), veicināt iedzīvotāju iesaisti, ziņojot par pārkāpumiem pilsētā
U11.4.	Paaugstināt drošības uzturētāju darbības efektivitāti
U11.5.	Veicināt kvalitatīvu policijas pakalpojumu pieejamību sabiedrībai
U11.6.	Veidot sociālās programmas, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu
U11.7.	Izveidot Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu un saistīt to ar citām pašvaldības un valsts iestāžu realizētajām aktivitātēm noziedzības profilaksē
U11.8.	Veicināt cilvēku drošību atrodoties pie ūdeņiem

Prioritātes:

Paplašināt videonovērošanas tīklu.
Nodrošināt pilsētas apgaismojumu.

Tūlītējie soļi:

Palielināt policistu skaitu uz ielām.

Kods	Mērķis / uzdevums
------	-------------------

M12	Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli
------------	---------------------------------------

U12.1.	Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā
--------	--

U12.2.	Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas
--------	--

U12.3.	Veicināt privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu
--------	---

U12.4.	Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu.
--------	--

U12.5.	Veicināt mājokļu pielāgošanu personām ar invaliditāti
--------	---

U12.6.	Izstrādāt dzīvojamā fonda monitoringa sistēmu
--------	---

U12.7.	Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu mājokļos
--------	---

Prioritātes:

Paplašināt pašvaldības dzīvojamo fondu.

Izvēlēties ekonomiskāko (saimnieciski izdevīgāko) risinājumu pašvaldības mājokļu nodrošinājumam.

Paaugstināt dzīvojamo māju energoefektivitāti.

Tūlītējie soļi:

Aktivizēt dzīvojamo māju siltināšanu ar efektīvām metodēm.

Veikt aptauju par iedzīvotājiem piemērotāko mājokļu tipu.

Kods *Mērķis / uzdevums*

M13 **Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta**

- U13.1. Nodrošināt pilsētas attīstības plānošanas dokumentos iekļauto nostādņu efektīvu darbību, plānoto aktivitāšu uzraudzību, koordināciju, izvērtēšanu un sasaisti ar pašvaldības budžetu.
- U13.2. Optimizēt pašvaldības darbību.
- U13.3. Nodrošināt korektas, pārskatāmas un aktuālas informācijas nodrošināšanu par pašvaldību kopumā un katru tās institūciju iedzīvotājiem un citām mērķa grupām, izmantojot plašu informācijas kanālu klāstu.
- U13.4. Nodrošināt pašvaldības finanšu caurskatāmību un izskaidrošanu sabiedrībai.
- U13.5. Veicināt attālināto pieejas kanālu (internets, telefons u. c.) izmantošanu pašvaldības pakalpojumu sniegšanā.
- U13.6. Sekmēt sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos (t.sk. sabiedrisko apspriešanu pasākumos).

Prioritātes:

Efektīvizēt pašvaldības pārvaldes aparātu.

Nodalīt lēmējvaru un izpildvaru.

Veicināt sadarbību starp pašvaldību un apkaimju iedzīvotāju teritoriālajām organizācijām.

Sadarboties ar Rīgas plānošanas reģionu un Rīgas aglomerācijā esošajām pašvaldībām.

Tūlītējie soļi:

Ieviest vienotu projektu izskatīšanas un ieviešanas kārtību Rīgas pašvaldībā.

Aktualizēt Rīgas likuma nepieciešamību.

5. RĪGAS PILSĒTAS INVESTĪCIJU PLĀNS 2010. GADAM

Investīciju plāns ir izstrādāts un apstiprināts Rīgas domē kā pielikums Pilsētas attīstības programmai. Tā ietvaros atspoguļotas visas plānotās investīcijas pašvaldības attīstības veicināšanai – gan investīcijas no pašvaldības budžeta, gan investīcijas, ko plānots piesaistīt ES, ārvalstu un nacionālā atbalsta ietvaros. Tajā tiek attēloti pašvaldības attīstības projekti vai projektu idejas, kas realizējas, lai sasniegtu stratēģiskajā daļā izvirzītās vidēja termiņa prioritātes. Investīciju plānu paredzēts aktualizēt katru gadu (nemainot programmu).

Pilsētas investīciju plāns tiek pievienots kā ikgadējo Rīgas domes saistošo noteikumu par pašvaldības budžetu pielikums un tiek apstiprināts līdz ar šiem saistošajiem noteikumiem.

Saskaņā ar pašlaik spēkā esošajiem saistību uzņemšanās ierobežojumiem, kas ieviesti Latvijas valdībai kopā ar starptautiskajiem aizdevējiem īstenojot fiskālās stabilizācijas politiku Latvijā, pašvaldībām nav tiesību uzņemties ilgtermiņa saistības (kuru atmaksas periods pārsniedz viena saimnieciskā gada ietvarus), izņemot atsevišķas jomās, kas noteiktas likumā „Par valsts budžetu 2010.gadam” - tās ir „saistības attīstībai nozīmīgu infrastruktūras objektu īstenošanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ar finanšu ministra atļauju, Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī Publiskās un privātās partnerības likumā noteiktajā kārtībā akceptēto publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai.”

Ilgtermiņa saistības likuma „Par pašvaldību budžetiem” izpratnē ir saistības, kuras pašvaldība uzņemas, slēdzot līgumus par preču pirkšanu vai nomu vai pakalpojumu saņemšanu, vai būvdarbu veikšanu pasūtītāja vajadzībām un līgumus, kas paredz pašvaldības budžeta līdzdalību konkrētu projektu realizācijā, bet kopējo samaksu par attiecīgo darījumu pašvaldība neveic divpadsmit mēnešu laikā no līguma noslēgšanas brīža.

Līdz ar to, saskaņā ar pašlaik spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, pašvaldībai nav iespējams plānot un paredzēt finansējumu saistībām, kuru atmaksas periods pārsniedz viena saimnieciskā gada ietvarus, izņemot likumā „Par valsts budžetu 2010.gadam” minētos izņēmumus.

RĪGAS PILSĒTAS INVESTĪCIJU PLĀNS 2010. GADAM

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025.gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
Eiropas Savienības un citu ārējo finanšu avotu līdzfinansēti projekti												
1	685	Rīgas pilsētas un ostas integrācija TEN-T ceļu tīklā: Rīgas Ziemeļu transporta koridora pētījumu pabeigšana	M13_U13.2.	U9.2.	8 330 844	4 465 422	TEN-T programma: 3 865 422	0	0	1. Tehniski ekonomiskais pamatojums, ietekmes uz vidi novērtējums un skiču projekts 3. un 4.posmam. 2. Skiču projekta un tehniskā projekta izstrāde, zemju atgūšanas plāna izstrāde Rīgas ostas dienvidu savienojumam ar Via Baltica.	2008. gads	3 gadi
2	1407	Rīgas pilsētas un ostas integrācija TEN-T ceļu tīklā (Via Baltica Ziemeļu koridors Rīgā)	PM2_U2.2.	U3.2.	6 329 219	3 553 143	TEN-T programma: 2 776 076	0	0	1. Austrumu maģistrāles 2 krustojumu tehnisko projektu izstrāde. 2. Ziemeļu koridora 1.posma (Brīvības ielas dubliera) skiču stadijas atjaunošana un savienojuma ar Vidzemes šoseju skiču projekta stadijas izstrāde.	2005. gads	5 gadi
3	752	Eiropas nozīmes velosceļu tīkla (EuroVelo 10) posms - velosceļš "Centrs-Berģi"	M13_U13.4.	U9.4.	555 153	194 304	ERAF 360 849	0	0	Izbūvēt Eiropas nozīmes velosceļu tīkla (EuroVelo 10) posmu - velosceļu „Centrs-Berģi” 12,8 km garumā, savienojot ar jau izbūvēto “EuroVelo 10” pirmo posmu pilsētā “Centrs-Imanta” Jūrmalas virzienā un “Berģi-Ādaži”.	2009. gads	2 gadi
4	2483	Baltijas jūras reģiona inovāciju atbalsta tīkls (BaSIC) - Atbalsta mehānisms ilgtspējīgu risinājumu un inovāciju veicināšanai MVU	M11_U11.2.	U8.2.	117 330	17 599	INTERREG IVB 99 730	0	0	1. Atbalsta sistēmas izveide MVU, kas savā darbībā izmanto inovatīvus, ilgtspējīgus un pievienoto vērtību radošus risinājumus. 2. Labo un sliktu piemēru apzināšana šajā nozarē. 3. „Zaļā iepirkuma” pieredzes pārņemšana.	2009. gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
5	2645	Baltijas jūras un Āzijas sadarbības plānošanas kopprojekts (BASAAR)	PM2_U2.2.	U3.2.	83 610	17 647	INTERREG IV A 65 963	0	0	1. Projekta vadība un koordinēšana. 2. CBJR zinātnu sabiedrības attīstības virzienu izpēte (t.i., reģionu izpēte, apkopojot datus par vadošajām nozarēm konkrētajā reģionā). 3. Vadlīniju izstrāde risku un iespēju izvērtēšanai.	2009. gads	2 gadi
6	2488	Grīziņkalna koka arhitektūras kompleksa restaurācija	PM3_U3.2.	U2.9.	485 000	170 000	ERAF 315 000	0	0	Veikt Grīziņkalna koka arhitektūras restaurāciju-rekonstrukciju un apkārtējās vides infrastruktūras sakārtošanu; pilnveidot Grīziņkalna koka arhitektūras kultūrvēsturiskā mantojuma mārketingu.	2010.gads	2gadi
7	309 (2798; 2799)	Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas pilsētas izglītības iestāžu ēkās	PM1_U1.11.	U1.9.	4 739 792	739 989	LR VM projektu konkurss "Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldību ēkās" 3 999 803	0	0	Logu un ārdurvju nomaiņa, fasāžu siltināšana Rīgas pilsētas izglītības iestādēs	2009. gads	2 gadi
8	2420	Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana	PM3_U3.8.	U4.7.	465 425	234 013	LIFE+ 231 412	0	0	1. Tiks raksturotas un analizētas plūdu ietekmētās teritorijas un objekti. 2. Projekta teritorija tiks sadalīta zonās, nosakot katras zonas aizsardzības un attīstības prioritātes.	2010. gads	3 gadi
9	2531	Baltijas jūras reģiona sadarbības tīkla projekts - Eko reģions	M14_U14.10.	U10.13.	87 851	13 178	INTERREG IV B 74 673	0	0	Izstrādāt Rīgas vides stratēģiju 2010.-2025.gadam - dokumentu, kurš ietver vides problēmu un cēloņu analīzi, vides politikas principus, mērķus un rīcības. Rīgas vides stratēģija ir vērsta uz priekšnoteikumu radīšanu Rīgas ilgtspējīgai attīstībai, risinot vides problēmas un novēršot to cēloņus, saskaņā ar ES un nacionālo likumdošanu.	2009. gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
10	2177	Rīgas pilsētas degradētās teritorijas Torņakalnā revitalizācija, Jaunā Rīgas administratīvā centra Torņakalnā apakšzemes inženierkomunikāciju tehniskā projekta izstrāde un nepieciešamās infrastruktūras izbūve*	PM3_U3.5.	U4.4.	8 268 281	617 733	5 742 010	0	0	1. Ūdensvada un kanalizācijas izbūve Torņakalnā. 2. Siltumtīklu izbūve Torņakalnā (un Āgenskalnā). 3. Elektrotīklu izbūve Torņakalnā. 4. Gāzesvada izbūve Torņakalnā. 5. Notekūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmu izbūve Torņakalnā.	2010. gads	2 gadi
11	2272	Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartālā starp Maskavas ielu, Krasta ielu un Turgeņeva ielu revitalizācija*	PM3_U3.5.	U4.4.		450 000		0	0	1. Pagaidu un teritorijas degradējošo ēku demontāžas darbi. 2. Pazemes un maģistrālo inženiertīklu izbūves darbi. 3. Spiķeru savienošana ar Daugavas krastu - izbūves darbi. 4. Teritorijas labiekārtošanas darbi.	2010. gads	2 gadi
12	2687	Grīziņkalna un tam pieguļošā Miera dārza teritorijas revitalizācija*	PM3_U3.5.	U4.4.		680 168		0	0	1. Atjaunots koka arhitektūras komplekss Krāsotāju ielā 12; 2. Revitalizēts un labiekārtots Grīziņkalna parks (10,5 ha), Ziedoņdarzs (6,5 ha), Miera dārzs (3,6 ha) – atjaunots gājēju segums (kāpnes, apmales utt.), izveidots veloceliņa segums, atjaunoti parka monumenti, atjaunots spēļu laukums, veikta parka apzaļumošana, baseina atjaunošana, uzstādīts apgaismojums, soliņi, atpūtas vietas, novērošanas kameras, uzstādīts tūrisma objektu apraksts (parka apraksta informācija) utt.; 3. Atjaunots Pļavas (219.0 m) un Zaķu (170.0 m) ielas vēsturiskais segums un apgaismojums; 4. Uzstādītas vēsturisko ielu norādes un ēku numura plāksnes, izvietoti tūrisma informācijas standi (tādējādi atvieglojot tūrisma orientēšanos); 5. Izvietotas novērošanas kameras.	2010. gads	2 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
13	2754	Andrejsalas teritorijas revitalizācija*	PM3_U3.5.	U4.4.		592 335		0	0	<p>1. Veikta teritorijas attīstības priekšizpēte, projekta iesnieguma sagatavošana (tehniski-ekonomiskais pamatojums; izdevumu-ieguvumu analīze; skīču un tehniskā projekta izstrāde);</p> <p>2. Veikti pirmsbūvniecības un labiekārtošanas sagatavošanas darbi;</p> <p>3. Veikt Anderjostas ielas izbūvi.</p> <p>4. Izveidots publiskais parks Andrejsalas teritorijā, likvidējot degradēto vidi, sakopjot ielu segumu, nodrošinot ielu apgaismojumu un apstādījumus parka teritorijā. Izveidota aktīvās atpūtas zona, veloceliņi, bērnu atpūtas laukumi.</p> <p>5. Publicitātes pasākumi atjaunotās un izveidotās infrastruktūras pilnveidošanai.</p>	2010. gads	3 gadi
14	1734	Jaunu enerģētikas aģentūru izveide Bordo aglomerācijā (Francija), Latinas provincē (Itālija), Mursijas provincē (Spānija), Porto pilsētā (Portugāle) un Rīgas pilsētā (Latvija)	M17_U17.6.	U13.6.	281 120	140 560	IEE 140 560	0	0	<p>1. Rīgas enerģētikas aģentūras nodibināšana.</p> <p>2. Energoapgādes un energoefektivitātes ilgtermiņa koncepciju un programmu izstrāde un aktualizēšana.</p> <p>3. Līdzekļu piesaiste energoapgādes un energoefektivitātes jautājumu risināšanai.</p>	2006. gads	5 gadi
15	2162	Siltumsūkņu ieviešana Rīgas pilsētas siltumapgādes sistēmā: demonstrācijas objekta izveide	M14_U14.10.	U10.13.	245 981	54 362	EEZ un NVDFI 191 619	0	0	<p>Dzīlurbumu siltumsūkņu uzstādīšanas bērudārzā pilotprojekts.</p> <p>Ēkas sienu siltumizolēšana, logu, durvju un iekšējās siltumapgādes sistēmas nomaiņa.</p> <p>Rādījumu izstrāde un datu reģistrācija bērudārzā (ārgaisa temperatūra, iekšgaisa temperatūra, enerģijas pat</p>	2009. gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
16	2418	No Igaunijas līdz Horvātijai: saprātīgi enerģijas taupīšanas pasākumi pašvaldībās Centrālās un Austrumeiropas valstīs	M14_U14.10.	U10.13.	67 666	16 916	IEE 50 750	0	0	Pārskats un salīdzinošie pētījumi par likumdošanas ieviešanu un izpildi, standartu un tehnisko noteikumu izvērtēšana. Pieredzes apmaiņa par labās prakses piemēriem. Konceptijas izstrāde un pilotpasākumu veikšana visās partnerpašvaldībās.	2008. gads	3 gadi
17	2498	Energoefektīva un sabalansēta pilsētas plānošana	M16_U16.3.	U12.3.	203 813	30 572	Interreg IV B 173 241	0	0	Pilsētvides uzlabošanas koncepcijas izstrāde. Siltumapgādes sistēmas uzlabošanas koncepcija Juglai. Ēku energoefektīvas renovācijas koncepcijas izstrāde Juglai. Aktivitātes iedzīvotāju informētības paaugstināšanai par ēku renovāciju.	2009. gads	3 gadi
18	1377	Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rīgā, III fāze	M14_U14.12.	U10.8.	57 081 168	9 721 124	ES Kohēzijas fonds 47 360 044	0	0	1. Nomaināmi 153 aizbīdņi, vienlaicīgi veicot aizbīdņu kameru rekonstrukciju; 2. 57 ūdensplūsmas mērītāju uzstādīšanu; 3. Nomainīt 68,7 km ķeta cauruļvadu; 4. Izbūvēt 0,5 km garu kanalizācijas kolektoru Hanzas ielā, 2 km garu kanalizācijas kolektoru Kalnciema ielā un Lielirbes ielā; 5. Atjaunot 25,3 km kanalizācijas cauruļvadu; 6. Atdalītas sadzīves un lietus kanalizācijas sistēmas Teikas rajonā; 7. Izbūvēt 9,4 km ūdensvada, 18,5 km kanalizācijas paštecetes kolektora, 7 km kanalizācijas spiedvadu un 3 kanalizācijas pārsūkņēšanas stacijas Šampētera rajonā; 8. Dārziema rajonā izbūvēt 5,7 km ūdensvada, 11,7 km kanalizācijas paštecetes vadu, 9,9 km esošo kanalizācijas cauruļvadu rehabilitāciju, 0,2 km kanalizācijas spiedvada un 1 sūkņu stacijas izbūvi.	2006. gads	5 gadi
19	2787	Informācija par energoefektivitāti un iesaistīto pušu sadarbības tīkls	M14_U14.10.	U10.13.	100 673	37 273	Eiropas Kopienas vides finanšu programma LIFE+ 68 400	0	0	Paaugstināt būvniecībā iesaistīto pušu apziņu par ēku energoefektivitāti un iespējām ekoloģisku būvniecības materiālu izmantošanai jaunajās un esošajās ēkās, paaugstināt to kvalifikāciju un sekmēt iegūto zināšanu pielietošanu praksē, veicināt sadarbību visas piegādes ķēdes garumā un tādējādi veicinot ES klimata pārmaiņu samazināšanas mērķu sasniegšanu	2010.gads	3,5 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025.gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
20	2474	Radošās metropoles	M10_U10.3.	U7.3.	332 043	27 345	Interreg IV C 304 698	0	0	Projekta aktivitātes ir sadalītas 3 blokos: 1. Projekta vadība un uzraudzība. 2. Projekta publicitātes pasākumi: 2.1. projekta brošūras, buklets; 2.2. labās prakses portfolio (projektā iegūtās pieredzes un labās prakses piemēru apkopojums).	2009. gads	3 gadi
21	2631	Mūzika visiem	PM1_U1.8.	U1.6.	81 073	12 160	Interreg IV A 68 913	0	0	Projektā plānotās aktivitātes: 1. Projekta vadība un uzraudzība. 2. Apmācību kapacitātes veidošana: 2.1. pieredzes apmaiņas semināru organizēšana (viens seminārs pie katra partnera – Rīgā, Stokholmā, Helsinkos); 2.2. kopīga skolotāju semināra organizēšana	2009.gads	3 gadi
22	2417/895	Pirmsskolas izglītības iestādes jaunbūve Valdeķu ielā 58	PM1_U1.11.	U1.9.	4 261 530	2 084 525	ERAF 2 177 005	0	0	Projekta ietvaros paredzēts veikt jaunas pirmsskolas izglītības iestādes celtniecību Rīgā, Valdeķu ielā 58.	2008. gads	2 gadi
23	2692	Beat Five! - Mūzikas un digitālās mākslas projekts	M8_U8.3.	U2.4.	43 832	21 916	EK programma "Kultūra (2007.-2013.)" 21 916	0	0	Radīt sadarbības tīklu starp 4 partnerpilsētām un EUROCIETIES Kultūras forumu digitālās mākslas jomā (elektroniskā mūzika, vizuālā māksla, deģa u.c.), iesaistot dažādus mūzikas žānrus (džeza, hip-hopu, popu, roku u.c.) un jaunās mākslas formas (performances u.c.)	2010.gads	2gadi
24	2788	Ceļojošo jauniešu orķestru dalība Eiropas festivālos	M8_U8.3.	U2.4.	14 056	7 028	EK programma "Kultūra (2007.-2013.)" 7 028	0	0	Organizēt jauniešu orķestriem no visas Eiropas jaunas augstākās kvalitātes simfoniskās mūzikas koncertu sērijas un kultūras aktivitāšu programmas un pieredzes apmaiņas vietējo festivālu un vasaras pasākumu laikā Francijā, Itālijā un Latvijā	2010.gads	1gads
25	2789	Iceberg - Eiropas festivālu festivāls jauniešiem radošo profesiju pārstāvjiem	M8_U8.3.	U2.4.	39 244	19 622	EK programma "Kultūra (2007.-2013.)" 19 622	0	0	Veicināt jauno mākslinieku profesionālo izaugsmi. Bagātināt pilsētu kultūras dzīvi ar jauniem festivāliem vai jauniem izpildītājmākslas darbiem. Veicināt jauno mākslinieku pieredzes apmaiņu un bagātināšanos vienam no otra	2010.gads	2gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
26	2470	Vispārējo izglītības iestāžu infrastruktūras pielāgošana izglītojamajiem ar funkcionāliem traucējumiem	PM1_U1.11.	U1.9.	331 104	39 732	ERAF 291 372	0	0	Projekta īstenošanas rezultātā paredzēts ierīkot uzbrauktuves un lifthus un pielāgot sanitāros mezglus izglītības iestāžu audzēkņiem ar funkcionāliem traucējumiem sešās Rīgas vispārīgizglītojošās skolās.	2009. gads	2 gadi
27	2290	Kvalitatīvai dabaszinātņu apgūvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana 63 Rīgas vispārīgizglītojošās skolās	PM1_U1.4.	U1.3.	8 789 543	3 520 651	ERAF/KF 5 268 892	0	0	Projekta ieviešana ļaus nodrošināt atbilstošu materiāltehnisko bāzi kvalitatīvai dabaszinātņu apgūvei 63 Rīgas vispārīgizglītojošās skolās, iekārtojot katrā skolā četrus (1 matemātikas, 1 ķīmijas, 1 bioloģijas un 1 fizikas kabinets) kabinetus.	2009. gads	3 gadi
28	2489	Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos	PM1_U1.4.	U1.3.	238 610	0	ESF 238 610	0	0	Izsludināt pieteikšanos pedagogu mērķstipendijām katram mācību gadam. Veikt pedagogu iesniegumu pārbaudi. Izvērtēt pedagogu atbilstību noteikumos izvirzītajām prasībām. Sagatavot atbalstāmo pedagogu sarakstu, kuri saņems mērķstipendijas.	2008. gads	3 gadi
29	2078	Rīgas pilsētas vispārīgizglītojošo skolu informatizācija	PM1_U1.1.	U1.1.	2 518 923	26 592	ERAF 2 491 971	0	0	Plānotā projekta īstenošanas rezultātā 121 Rīgas izglītības iestāde tiks nodrošināta ar atbilstošu, izmaksu efektīvu, drošu un uzticamu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru.	2009. gads	3 gadi
30	2534	Uzņēmējprasmes veicināšana izglītībā	PM1_U1.2.	U1.2.	210 467	21 047	Interreg IV A 189 420	0	0	Projekta ietvaros apmācīt 50 Rīgas vispārējo izglītības iestāžu skolotājus, izmantot jaunas un inovatīvas mācību metodes darbā. Organizēt 6 pieredzes apmaiņas braucienus, 4 starptautiskus seminārus.	2009. gads	3 gadi
31	2536	Efektīvu stratēģiju izveide, lai sekmētu jaunatnes līdzdalību sabiedrības procesos	PM1_U1.6.	U1.5.	31 626	6 325	URBACT 25 301	0	0	Izstrādāt efektīvas un piemērotas stratēģijas un ilgtermiņa rīcības plānu, lai sekmētu jauniešu līdzdalību sabiedrības procesos, lēmumu pieņemšanā, tādējādi attīstot atbilstošu darbaspēka un cilvēku kapitālu.	2009. gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
32	2678	Rīgas 13 speciālās izglītības iestāžu infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	PM1_U1.11.	U1.9.	1 054 206	158 131	ERAF 896 075	0	0	Rīgas 13 speciālās izglītības iestādēs: 1. veikta ēku, būvju, telpu, infrastruktūras un inženierkomunikāciju rekonstrukcija un renovācija; 2. nodrošināta mācību materiālu, tai skaitā elektroniskās apmācības un programmatūras iegāde, mācību aprīkojuma un tehnoloģiju iegāde, tai skaitā lokālo tīklu un interneta pieslēguma nodrošināšana, mācību video un bibliotēkas fonda atjaunošanas un papildināšana, kā arī mācībām nepieciešamo mēbeļu iegāde; 3. veikta speciāli aprīkota autotransporta iegāde; 4. nodrošināti projekta informācijas un publicitātes pasākumu īstenošana	2010.gads	1gads
33	2677	Finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde valsts un privātās partnerības projektam "Pirmsskolas izglītības iestādes Rīgā, Maskavas ielā 256 renovācija, apsaimniekošana un bērnu dārza pakalpojuma nodrošināšana"	PM1_U1.11.	U1.9.	96 818	16 516	NVDFI 80 302	0	0	1. Ivērtēt iespēju piemērot valsts privāto partnerību bērnu dārza renovācijai, apsaimniekošanai un pakalpojuma nodrošināšanai. 2. Ivērtēt ieguvumus no valsts privātās partnerības bērnu dārza renovācijā, apsaimniekošanā un pakalpojuma nodrošināšanā. 3. Izstrādāt valsts privātās partnerības finanšu ekonomisko aprēķinu	2010.gads	1gads
34	2793	Bezdarbnieka ar invaliditāti nodarbinātība un praktiskā apmācība Rīgas speciālajā pirmsskolas izglītības iestādē "Riekstiņš"		U6.7.	2 011	391	IUSD 1620	0	0	1. Bezdarbnieka ar invaliditāti nodarbināšana Rīgas speciālajā pirmsskolas izglītības iestādē "Riekstiņš". 2. Bezdarbnieka praktisko iemaņu sekmēšana un apmācība izvēlētajā darbā.	2010.gads	1gads
35	2538	Funkcionālās un radošās attīstības centrs bērniem ar īpašām vajadzībām	M7_U7.3.	U6.3.	87 557	16 867	EEZ un NVDFI 70 690	0	0	Projektā plānotās aktivitātes: 1. Izveidot un realizēt funkcionālo un sociālo spēju attīstības programmu bērniem ar īpašām vajadzībām. 2. Ierīkot un adaptēt telpas bērniem ar īpašām vajadzībām funkcionālo aktivitāšu veikšanai.	2009. gads	2 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
36	1442	Sociālās dzīvojamās mājas Rīgā, Aglonas ielā 35 k-3, siltināšana	M16_U16.2.	U12.2.	335 772	186 439	ERAF 149 333	0	0	1. Iepirkuma veikšana. 2. Tehniskā būvprojekta izstrāde un saskaņošana. 3. Ēkas renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana.	2009. gads	1 gads
37	2657	Finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde valsts un privātās partnerības projektam "Sociālo aprūpes centru "Stella Maris" un "Mežciems" rekonstrukcija un apsaimniekošana Rīgā"	M7_U7.1.	U6.11.	73 794	7 379	NVDFI 66 415	0	0	1. Izvērtēt iespēju piemērot valsts un privāto partnerību sociālo pakalpojumu sfērai. 2. Izvērtēt ieguvumus no valsts un privātās partnerības sociālo pakalpojumu sfērā. 3. Izstrādāt valsts un privātās partnerības sociālo aprūpes centru finanšu un ekonomisko aprēķinu	2009. gads	1 gads
38	2188	Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Vidzemes priekšpilsētā un Centra rajonā	M7_U7.10.	U12.4.	37 800	37 800	SOS Bērnu ciematu asociācija	0	0	1. Psihosociālais atbalsts un palīdzība bērniem. 2. Atbalsts un palīdzība bērnu aprūpes sniedzējiem (vecākiem, aizbildņiem), palīdzot attīstīt vecāku zināšanas un iemaņas, lai tie paši spētu aizsargāt un rūpēties par saviem bērniem. 3. Atbalsta un izglītojošas grupas vecākiem. 4. Dažādu speciālistu konsultācijas vecākiem un bērniem. 5. Sociālā dienesta darbinieku profesionālo iemaņu un zināšanu paaugstināšana darbā ar ģimenēm un bērniem. 6. Praktiska sociālo prasmju, iemaņu un zināšanu apmācība ģimenēs, kurās bērniem ir risks zaudēt ģimenes aprūpi.	2008. gads	3 gadi
39	2510	Pievilcīgas un dinamiskas sabiedrības izveide kopīgi ar iedzīvotājiem	M16_U16.4.	U9.2.	201 401	30 210	Interreg IV A 171 191	0	0	Kopīgo prioritāšu atrašana, lai izveidotu ilgtspējīgus un pievilcīgus dzīvojamo namu rajonus, uzlabotu dzīves apstākļus un sociālo vidi, drošību un labklājību. Tiks organizētas 20 tikšanās ar iedzīvotājiem, 4 starptautiski semināri.	2009. gads	3 gadi
40	2667	Austrumu maģistrāle - Viestura - Meža prospekta satiksmes pārvada būvniecība	M13_U13.2.	U9.2.	33 335 318	30 580 333	TEN-T programma: 2 754 985	0	0	1. Panākta Rīgas pilsētas ielu seguma uzlabošanās, samazinot sliktā stāvoklī esošā seguma īpatsvaru. 2. Atslogots pilsētas centrs no smagā transporta un samazināts satiksmes sastrēgumu skaits Rīgā. 3. Radīti priekšnoteikumi ilgtspējīgai Rīgas attīstībai.	2010. gads	2 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
41	2680	BaltMet Promo	PM2_U2.5.	U3.5.	156 740	23 510	Interreg IV B 130 230	0	0	1. Veikts Japānas tūrisma tirgus pētījums. 2. Izveidots jauns tūrisma produkts, japānas tūristu pievilināšanai. 3. Veikta Japānas filmu industrijas izpēte. 4. Piedalīšanās Japānas filmu festivālā, parādot Baltijas jūras reģiona talantus. 5. Apkopota informācija par starptautiskiem investoriem. 6. Izveidoti materiāli, kuri tiek izmantoti investoru piesaistei starptautiskajās izstādēs.	2009. gads	2 gadi
42	2621	Centrālā Baltijas reģiona valstu galvaspilsētu ieguldījums Pilsētu mēru pakta īstenošanā	M14_U14.10.	U10.13.	184 486	27 673	Interreg IV A 156 813	0	0	1. Sagatavots un apstiprināts Ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns. 2. Līdz 2020. gadam par vismaz 20% samazinātas CO2 emisijas. 3. Līdz 2020. gadam par 20% palielināta energoefektivitāte. 4. Līdz 2020. gadam enerģijas bilanci nodrošināts 20% atjaunojamās enerģijas īpatsvars. 5. Semināri par Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 6. Enerģētikas dienas starptautiskās izstādes „Energoefektivitātes 2010” laikā.	2009. gads	2 gadi
43	2790	Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos	M4_U4.1.	U8.5.	4 700 000	0	ESF	0	0	Veicināt pedagogu konkurētspēju, profesionālo un sektorālo mobilitāti izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos. veikt atbalsta pasākumus pedagogiem darbam izglītības iestādēs nepieciešamajai pārkvalifikācijai un atbalsta pasākumus pedagogiem zināšanu u	2010.gads	2gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
44	2755	Apmācība darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība (darba praktizēšana ar stipendiju)	M4_U4.1.	U8.5.	696 788	1 917	ESF 694 871	0	0	Projekta ietvaros tiks izveidotas darba prakses vietas fiziska (mazkvalificēta) darba veikšanai pašvaldībā (pašvaldības iestādēs, departamentos un aģentūrās, taču ne pašvaldības uzņēmumos). Darba prakses vietas tiek izveidotas no jauna, lai notiktu pašreiz strādājošo darbinieku aizvietošana ar darba prakses pasākuma dalībniekiem. Darba prakses vietas pašvaldībā tiks izveidotas uz 6 mēnešiem. Plānots projekta darbības laikā izveidot aptuveni 1000 prakses vietas. Bezdarbnieki pasākumā varēs iesaistīties pēc izvēles no 2 nedēļām līdz 6 mēnešiem.	2010 gads	3 gadi
45	2278	Inovatīvi risinājumi sociālās atstumtības mazināšanai sociālā riska grupas jauniešiem	PM1_U1.6.	U1.5.	207 905	31 186	ESF 176 719	0	0	1. Izveidots institucionāls sadarbības tīkls. 2. Izstrādātas sociālās korekcijas pamatizglītības programmas 8. un 9. klasei. 3. Projekta ietvaros labumu guvuši 120 izglītojamie no mērķa grupas. 4. Nodrošināta iespēja Rīgā un Liepājā veikt agrīno sociālo korekciju un novērst jauniešu sociālās atstumtības risku jaunākas vecuma grupas jauniešiem. 5. Izstrādāta rokasgrāmata "Agrīnas sociālās korekcijas realizēšanas iespējas"	2010 gads	2 gadi
46	2532	Efektīvas skolas nākotnes vizija	PM1_U1.6.	U1.5.	139 752	69 876	Ziemeļu Ministru Padomes grantu programma NordPlus 69 876	0	0	1. Izglītoti vairāk nekā 50 pedagogi. 2. Iepazīta Dānijas skolu sistēma, apgūta pieredze. 3. Izstrādāti un izgatavoti izglītojoši materiāli pedagogiem. 4. Sagatavota un novadīta konference „Efektīvas nākotnes skolas vizija”. 5. Likts pamats turpmākai sada	2009 gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
47	1928	Veco ļaužu aprūpē nodarbināto vadītāju apmācības	M7_U7.10.	U6.11.	109 892	13 931	Interreg IV A 95 961	0	0	Nodrošināt apmācību programmu un pieredzes apmaiņu veco ļaužu aprūpē nodarbinātiem vadītājiem no Stokholmas, Lidingo, Rīgas un Liepājas		
48	2675	Pieejas stratēģijas jauniešu smēķēšanas pārtraukšanai Eiropā	M5_U5.4.	U.5.3	20 691	8 276	EK Veselības un patērētāju aģentūras grantu programma	0	0	1. Pusaudžu smēķēšanas pārtraukšanā iesaistīto institūciju sadarbības un atbalsta tīkla izveidošana. 2. Labās prakses metožu apkopošana, kuras darbojas Eiropā un ir aprakstītas literatūrā. 3. Darbības vadlīniju apkopošana. 4. Eiropas tīkla izveide un darbības vadlīniju motivēšanas darbā izplatīšana speciālistiem.	2010.gads	1gads
49	2691	Atbalsta pasākumu īstenošana Rīgas 3. speciālās pamatskolas bērnu un jauniešu sociālās atstumtības riska grupu integrācijai izglītībā	PM1_U1.6.	U1.5.	200 000	30 000	ESF 170 000	0	0	1. izveidotas „Mākslas terapija” nodarbību grupas – 3 grupas; 2. izveidotas „Smilšu terapija” individuālās nodarbības – 1 grupa (Praktiskās nodarbības – 360); 3. izveidotas „Sensorā un motorā relaksācija” nodarbību grupas - 2 grupas (Praktiskās nodarbības) 4. noorganizētas radošās nometnes – 4 nometnes; 5. izveidoti skolotāja palīga amati mācību procesā – 3 amati; 6. izveidotas „Darba un sadzīves prasmju apguve” nodarbību grupas – 3 grupas (Praktiskās nodarbības – 144; Ekskursijas, pārgājieni, sacensības, sporta u.c. pasākumi – 9). 7. izveidotas pagarinātās dienas grupas – 2 grupas (Nodarbības – 288; Ekskursijas, pārgājieni, sacensības, sporta u.c. pasākumi – 18); 8. izveidotas sporta nodarbību grupas - 5 grupas (Praktiskās nodarbības – 72; Ekskursijas, pārgājieni, sacensības, sporta u.c. pasākumi – 18). 9. izveidotas arodizglītības programmu atbalsta grupas – 2 grupas (Nodarbības – 144; Ekskursijas, pārgājieni, sacensības, sporta u.c. pasākumi – 10. nodrošināta sociālā pedagoga 0,5 slodze, psihologa 0,5 slodze un 3 pedagoga slodzes. 11. atbalstu saņēmušie sociālās riska grupas izglītojamie – 95 izglītojamie.	2010. gads	2 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
50	2721	LED apgaismojuma projekts	M14_U14.10.	U10.13.	148 278	22 242	Interreg IVB 126 036	0	0	1.Projekta pētījuma rezultāti kļūs par labās prakses piemēriem un atskaites punktu līdzīgiem liela mēroga investīciju projektiem; 2.Tiks uzstādīts eksperimentālais LED apgaismojums vienā no Rīgas ielām; 3.Samazināts elektroenerģijas patēriņš, kas iekonomēs pašvaldību līdzekļus ielu apgaismojumam; 4.Tiks veicināta transnacionāla sadarbība starp Igauniju, Lietuvu, Latviju, Somiju, Poliju un attiecīgām izglītības iestādēm.	2010. gads	2 gadi
Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas finansēti projekti												
51	510; 2669; 2667; 2413	Austrumu maģistrāles projektēšana un būvniecība, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība	M13_U13.2.	U9.2.	2 177 507	2 177 507	0	0	0	Izstrādāt Austrumu maģistrāles- Krustpils ielas trases skiču projektu un sniegt risinājumus krustojumiem ar dzelzceļu un granīta ielu.Izstrādāt principiālās inženiertehniskās shēmas. Apzināt atsavināmos īpašumus ielu sarkano līniju robežās. Uzsākt nekustamo īpašumu atsavināšanu. Rīgas Austrumu maģistrāles projektā ietilpstošo ielu, satiksmes pārvadu un krastmalu speciālas apsekošanas veikšana un būvprojektu izstrādāšana. Būvdarbu programmas īstenošana. Realizētās būvdarbu programmas un satiksmes intensitātes monitorings pēc projekta realizācijas	2006. gads	6 gadi
52	1652; 2103	Tuneļa zem dzelzceļa, lai aavienotu ģertrūdes ielu ar Daugavpils ielu, būvprojekta izstrāde	M13_U13.2.	U9.2.	570 002	570 002	0	0	0	1.Konkursa nolikuma un līguma projekta sagatavošana. 2. Būvprojekta izstrādāšana. 3. Zemes ierīcības projekta izstrādāšana. 4. Finanšu līdzekļu piesaiste. 5. Būvniecība.	2007. gads	5 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
53	2012	Rīgas pilsētas ielu rekonstrukcija un projektēšana, t.sk. jaunu ielu izbūve kvartālā starp Apūzes ielu, Plūmju ielu un vaiļaiķu ielu	M13_U13.2.	U9.2.	21 430	21 430	0	0	0	Ielu grants seguma iekļāšana	2010. gads	2 gadi
54	803	Krustbaznīcas ielas rekonstrukcija no dzelzceļa līdz Ezermalas ielai	M13_U13.2	U9.2.	585 000	585 000	0	0	0	Rekonstruēta Krustbaznīcas iela	2007. gads	3 gadi
55	1651; 2209 2387	Dienvīdu tilta 3.kārtas no Bauskas ielas līdz Ziepniekkalna ielai būvniecība	M13_U13.2.	U9.2.	1 260 315	1 260 315	0	0	0	Sakārtots maģistrālo ielu tīkls. Nodrošināts Dienvīdu tilta pieslēgums Rīgas ielu tīklam. Rīgas vēsturiskais centrs atslēgots no tranzīta autosatiksmes.	2007. gads	3 gadi
56	794	Juglas ielas no Biķernieku ielas līdz Lubānas ielai, ieskaitot Biķernieku ielas jaunā virziena pieejas no Kaivas ielas līdz saslēgumam ar esošo Biķernieku ielu pilsētas robežas virzienā, rekonstrukcija	M13_U13.2.	U9.2.	1 977 178	1 977 178	0	0	0	Atjaunot un sakārtot Juglas ielu (posma no Biķernieku ielas līdz Lubānas ielai), nodrošināt mūsdienīgus un kvalitatīvus braukšanas apstākļus konkrētās ielas lietotājiem.	2009. gads	2 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
57	2324	M.Čehova Rīgas Krievu teātra ēku kompleksa Rīgā, Kaļķu ielā 14, Kaļķu ielā 16 un Kalēju ielā 4, rekonstrukcija un restaurācija, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība	PM3_U3.2.	U2.9.	7 102 420	7 102 420	0	0	0	Realizējot projektu, tiks veikta M.Čehova Rīgas krievu teātra ēku kompleksa rekonstrukcija un restaurācija: Nodrošināta vides pieejamība personām ar īpašām vajadzībām, pārplānotas teātra telpas atbilstoši mūsdienu prasībām, veikta būvkonstrukciju, inženiertīklu renovācija. Veikta ēkas fasādes restaurācija, atjaunota telpu iekšējā apdare, uzstādītas mūsdienu skatuves tehnoloģijas, palielināta skatītāju zāle. Pilnveidota lietus ūdeņu novadišanas sistēma.	2007. gads	4 gadi
58	2322	Latgales multifunkcionālā kultūras un mākslas centra un autostāvvietas Maskavas ielā b/n būvprojekta izstrāde (tai skaitā metu konkursa organizēšana, transporta plūsmu izpēte) un projekta vadība, būvniecība, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība	PM1_U1.11.	U1.9.	354 000	354 000	0	0	0	Projektu realizējot, tiks izveidots Latgales priekšpilsētas multifunkcionālais kultūras un mākslas centrs un autostāvvietas, Latgales priekšpilsētas iedzīvotāju nodrošināšanai ar kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējām.	2007. gads	4 gadi
59	1921	Rīgas Imantas bibliotēkas Slokas ielā 161 renovācija	M8_U8.1.	U2.7.	150 000	150 000	0	0	0	Veikt visus nepieciešamos remontdarbus, lai bibliotēka atbilstu mūsdienu prasībām: 1. Bibliotēkas telpu uzturēšanas remonts. 2. Apkures sistēmas rekonstrukcija. 3. Ventilācijas sistēmas rekonstrukcija.	2010. gads	1 gads
60	1432	Rīgas sanatorijas internātskolas Brīvības gatvē 384A rekonstrukcija, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība un projekta vadība	PM1_U1.11.	U1.9.	4 358 696	4 358 696	0	0	0	Uzcelt bērniem ar psihoneiroloģiskām slimībām skolas kompleksu, kurā atbilstoši skolēnu skaitam un slimību specifikai būtu nodrošināts pilnvērtīgs mācību un ārštādīšanas process. Paredzami rezultāti: 1. Uzcelts trīs stāvu skolas ēkas korpuss ar mācību 112 skolēniem, administrācijas telpām, medicīnas centru un ēdināšanas bloku. 2. Uzcelta sporta zāle, darbnīcas un garāža. 3. Renovēta vecā internāta ēka, izveidojot aktu zāli, rehabilitācijas centru, bibliotēku ar lasītāju zāli.	2008. gads	3 gadi

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025.gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
61	2439	Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes "Viršu dārzs" ēkas Rīgā, Cimzes ielā 3 renovācija un rekonstrukcija, t.sk., tehniskā projekta izstrāde, būvdarbi, autoruzraudzība, būvuzraudzība	PM1_U1.11.	U1.9.	551 759	551 759	0	0	0	Projekta rezultātā tiks rekonstruēta ēka, kas ir Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Rekonstrukcijas rezultātā būs iespēja palielināt bērnu vietu skaitu iestādē no 97 vietām uz 137 vietām, radot bērnu drošībai un pirmsskolas izglītības programmu īstenošanai atbilstošus mūsdienīgus apstākļus.	2009. gads	2 gads
62	2734	Ēkas Miera ielā 62 renovācija	PM1_U1.11.	U1.9.	900 000	900 000	0	0	0	Saskaņā ar Rīgas pašvaldības skolu tīkla pilnveides plānu no 2009. līdz 2011.gadam, tiek no 01.09.2009. likvidēta Rīgas 30.vidusskola un ēka tiek atbrīvota. Ņemot vērā, ka Rīgas Herdera vidusskola ir izvietota skolas funkcijām neatbilstošā ēkā Skolas ielā 32, tā varētu tikt pārceļta uz brīvajām telpām, kas pašreiz ir neapmierinošā stāvoklī. Plānotās aktivitātes: tehniskā projekta izstrāde; ēkas renovācija; nodošana ekspluatācijā	2010. gads	1 gads
63	2073	Elektroinstalācijas nomaiņa Rīgas pašvaldības izglītības iestāžu ēkās	M14_U14.10.	U10.13.	300 000	300 000	0	0	0	1.Rīgas skolās nomainītas elektroinstalācijas. 2.Uzlaboti darba apstākļi. 3.Samazināts negadījumu risks. 4.Palielināta iespējamās elektroenerģijas jauda	2010. gads	1 gads

N.p.k.	ID PVS	Projekta nosaukums	Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam mērķi un uzdevumi	Jaunie uzdevumi Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
						Pašvaldības budžets	ES un citu ārējo fondu finansējums (norādīt)	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti (norādīt)		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
64	2711; 2733; 2671	Pirmskolas izglītības iestāžu tīkla atjaunošana	PM1_U1.11.	U1.9.	1 250 000	1 250 000	0	0	0	Projekta ietvaros plānots veikt renovāciju 4 pirmskolas iestādēs (Raņķa dambis 3, Baltā iela 10 un Baltā 15, Baltkrievu pamaskola) projekta aktivitātes ir: 1.tehnisko specifikāciju sagatavošana; 2.iepirkuma veikšana; 3.būvdarbu līguma noslēgšana; 4.būdarbi; 5.renovētās ēkas nodošana ekspluatācijā	2010. gads	1 gads
65	2440	Virtuves bloku renovācija Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs	PM1_U1.11.	U1.9.	650 000	650 000	0	0	0	Nodrošināt izglītības iestāžu virtuves bloka sakārtošanu.Plānotās aktivitātes 1. Tehnisko projektu izstrādes. 2. Inženierkomunikāciju nomaina (ūdensvads, kanalizācija, elektroinstalācija). 3. Ventilācijas sistēmu renovācija. 4. Virtuves tehnoloģiju piegādāde un uzstādīšana	2010. gads	1 gads
66		Rīgas Anniņmuižas vidusskolas Kleistu ielā 14 un Rīgas 85.vidusskolas Nīcgales ielā 22 izlases veida renovācija	PM1_U1.11.	U1.9.	297 580	297 580	0	0	0	Veikt 2 skolu renovāciju: 1.tehnisko specifikāciju sagatavošana; 2.iepirkuma veikšana; 3.būvdarbu līguma noslēgšana; 4.būdarbi; 5.renovētās ēkas nodošana ekspluatācijā	2010. gads	1 gads

*aktivītai 3.6.1.2. „Rīgas pilsētas ilgtspējīga attīstība” plānotie projekti

6. RĪGAS ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS LĪDZ 2025. GADAM UN RĪGAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2010.-2013. GADAM IZPILDES UZRAUDZĪBAS SISTĒMA

Mūsdienās nozīmīgs un pat neatņemams posms jebkurai efektīvai pārvaldībai ir uzraudzība un novērtēšana (monitorings) laika posmā. Uzraudzība un novērtēšana palīdz iedzīvināt stratēģiskos dokumentus, piešķirot tiem lielāku nozīmīgumu. Rīgas domes izveidotā stratēģijas uzraudzības sistēma paredz regulāru un sistemātisku resursu, rīcību un rezultātu pārbaudi, lai novērtētu esošo situāciju un sekmētu lietderīgu un efektīvu lēmumu pieņemšanu. Uzraudzība regulāri sniedz atbildes uz jautājumiem „Kas ir paveikts?” un „Kas ir sasniegts?”, savukārt novērtēšana palīdz atbildēt, kas un cik lielā mērā no plānotā ir sasniegts un vai varam būt apmierināti ar paveikto.

STRATĒGIJAS IZPILDES UZRAUDŽĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Lai īstenotu Stratēģijas uzraudzības sistēmu, Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments ir izstrādājis un Rīgas dome apstiprinājusi instrukciju "Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.-2013.gadam izpildes uzraudzība" (turpmāk tekstā – RD instrukcija).

RD instrukcijā ir noteikta vispārējā kārtība, kādā Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek nodrošināta Stratēģijas izpildes uzraudzība. Uzraudzības sistēmas ietvaros regulāri un sistemātiski tiek vākta, apkopota un analizēta kvantitatīva un kvalitatīva informācija par situāciju pilsētā un pilsētas pašvaldības darbību, kā arī izdots publiski pieejams ikgadējs pārskats par Stratēģijas īstenošanu. Šāds pārskats jau ir izstrādāts par 2006./2007. un 2008. gadu.

Rīgas pašvaldības pārziņā ir plašs darbību spektrs dažādās sfērās, līdz ar to Stratēģijā ir izvirzīti 13 stratēģiskie mērķi un 105 uzdevumu šo mērķu sasniegšanai. Visus mērķus un uzdevumus raksturo dažāda veida rādītāji, kas ne vienmēr ir viennozīmīgi vērtējami un viegli izmērāmi. Lai situāciju padarītu vieglāku, Stratēģijas uzraudzības sistēmā tika ņemti vērā šādi principi:

Vienkāršības princips;

Uzraudzības sistēmas pakāpeniskas attīstības un pilnveidošanas princips;

Visaptveroša vērtējuma princips.

Stratēģijas uzraudzības sistēmas funkcijas ir, pirmkārt, novērtēt un uzraudzīt stratēģisko uzdevumu un mērķu izpildi un, otrkārt, sagatavot regulārus

pārskatus par Stratēģijas īstenošanu (progresu un efektivitāti). Minēto funkciju veikšanai RD instrukcijā ir noteikti šādi uzdevumi:

- Konstatēt pārmaiņas pilsētas sociālajā, ekonomiskajā un vides situācijā;
- Noteikt, vai stratēģija tiek īstenota kā plānots;
- Parādīt pašvaldības darbības progresu un panākumus;
- Nodrošināt ar informāciju sabiedrību, politikus un citas ieinteresētās puses;
- Konstatēt jaunas problēmas, kuru risināšanai vēltīt turpmāko izpēti un rīcību;
- Sniegt pamatotus priekšlikumus stratēģijas aktualizācijai un virzīt tos apstiprināšanai Rīgas domē;
- Sekmēt iestāžu un struktūrvienību koordinētu darbību;
- Nodrošināt pilsētas attīstības novērtēšanas iespējas.

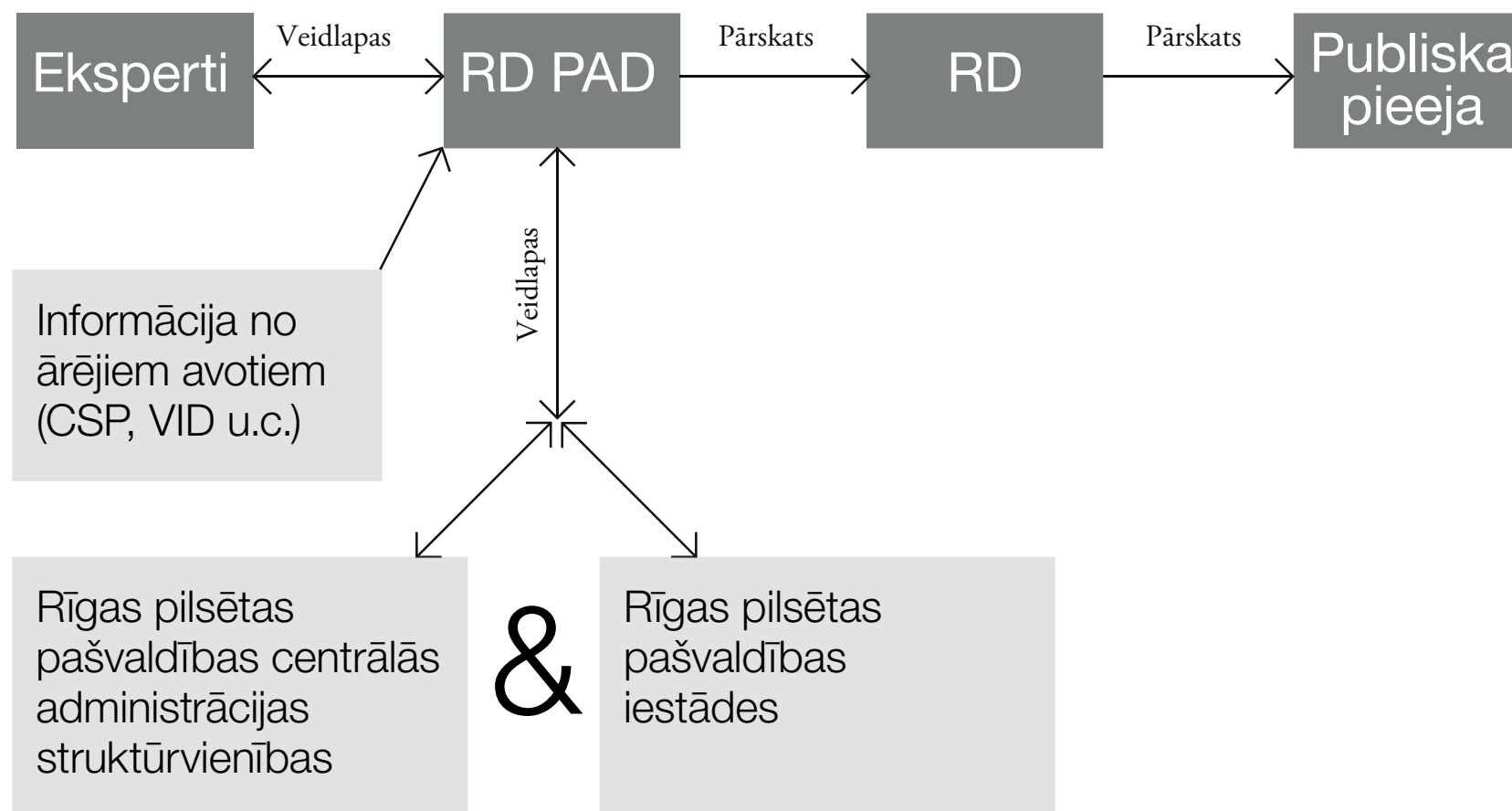
Par Stratēģijas uzraudzības sistēmas īstenošanu ir atbildīgs Pilsētas attīstības departaments, kam par pamatu šajā darbā kalpo gan informācija no Rīgas domes institūcijām un struktūrvienībām par pārskata

gadā notiekošajām, uzsāktajām un pabeigtajām rīcībām (projektiem) pilsētas stratēģisko mērķu sasniegšanai, gan no ārējām institūcijām gūtā informācija, gan ekspertu sniegtais novērtējums par

pakalpojumu kvalitāti dažādās pilsētas apkaimēs. Lai novērtēšanas process būtu plašāks un objektīvāks, savu vērtējumu sniedz gan Rīgas domes speciālisti, gan no ārpusē piesaistīti eksperti (2. attēls).

2. attēls

STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS ĪSTENOŠANA

Svarīgi, ka stratēģijas uzraudzības sistēma paredz arī regulāru iedzīvotāju aptauju par to, cik apmierināti viņi ir ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem. Iegūtie rezultāti tiek atspoguļoti stratēģisko mērķu indikatoru tabulās kā kvalitatīvie rādītāji. Lai novērtētu, vai attīstība visā pilsētā notiek līdzsvaroti, ir izveidota Rīgas apkaimju karte. Katra apkaime ar ekspertu palīdzību tiek novērtēta pēc pakalpojumu kvalitātes.

Kopumā Rīgā ir izdalītas 58 apkaimes, noteiktas to robežas un piešķirts vēsturiskais nosaukums.

Stratēģijas izpildes uzraudzības sistēmas gala produkts ir jau iepriekš minētais ikgadējs pārskats par Stratēģijas īstenošanu, kas kalpo par atskaites punktu Rīgas attīstības virzienam. Tādejādi ir iespējams novērtēt, vai pilsēta tiecas īstenot

ilgtermiņa stratēģiskos mērķus un uzdevumus, vai tomēr pilsētā veiktās rīcības ar tiem nesaskan. Turklāt pārskats ir arī informatīvs materiāls, kas ļauj jebkuram interesentam iepazīties ar pilsētā paveikto, arī attiecībā uz konkrētiem mērķiem un uzdevumiem.

STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS DATUBĀZE

Lai veiksmīgāk nodrošinātu Rīgas pilsētas stratēģijas līdz 2025. gadam ieviešanas uzraudzību, Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments ir izstrādājis datubāzi ww.sus.lv. Datubāze sniedz būtisku ieguldījumu darba optimizēšanā pie regulāras datu vākšanas, uzglabāšanas, atspoguļošanas un pieejamības, kas savukārt dod iespēju operatīvi aplūkot, analizēt un prezentēt jaunākos datus par Rīgas pilsētā notiekošajiem sociālekonomiskajiem procesiem.